СВОБОДА

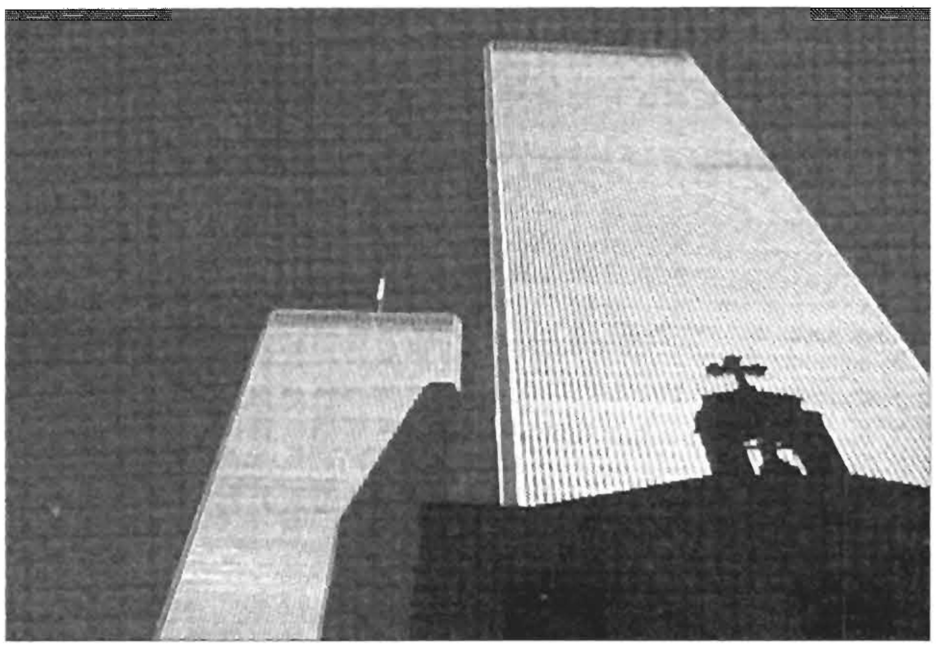
Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.00 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE $1.00

РІК CIX П'ЯТНИЦЯ, 15 БЕРЕЗНЯ 2002 РОКУ ЧИСЛО 11 VOL. CIX FRIDAY, MARCH 15, 2002 No. 11

Вшановано пам'ять жертв терору

НЬЮ-ЙОРК. – У США 11 березня – рівно через пів року після терористичних нападів 11 вересня 2001 року – відбулися численні жалобні церемонії, на котрих вшановано пам'ять жертв нападів. Жалобні заходи відбулися того ж дня у Нью-Йорку – недалеко руїн Всесвітнього торговельного центру. Посадник міста Майкл Блумберґ двічі оголосив хвилину мовчання саме тоді, коли перший літак врізався в одну з веж - о 8:46 ранку, і другий – о 9:03 ранку. Вечором, о 6-ій год. 55 хв. того ж дня на місці зруйнованих башт Всесвітнього торговельного центру було увімкнуто потужні прожектори, які утворили два спрямовані в небо стовпи світла. Вони світитимуть впродовж тридцяти ночей і нагадуватимуть про жертви терористичних акцій.

У Вашінґтоні відбулись жалобні заходи у Пентаґоні, де в будівлю врізався третій літак. У Білому Домі на запрошення Президента Джорджа Буша зібралося понад тисячу осіб – родичі загиблих, члени адміністрації США, посли закордонних держав. Президент виступив з промовою, присвяченою перебігові та перспективам антитерористичної кампанії, розпочатої Вашінґтоном після терористичних актів 11 вересня. На світлині відображено тінь греко-православної церкви св. Миколая, котра була знищена під час нападів.

Фото: Greek Orthodox Archdiocese of New York

Спростовано спробу звинуватити Євгена Марчука у продажу зброї

КИЇВ. – Упродовж кількох місяців засоби масової інформації висвітлюють підготування до судового процесу в місті Турині (Італія) за звинуваченням ряду осіб у незаконному продажу зброї до країн, на які розповсюджувалось ембарго Ради Безпеки ООН. Йшлося про операцію 1994 року, коли Служба безпеки України спільно зі спецслужбами країн НАТО затримала зареєстрований у Панамі корабель „Jadran Express", що незаконно перевозив понад 3.000 тонн зброї в країни колишньої Югославії. Прокуратура Італії порушила кримінальну справу проти Дмитра Стрешинського, президента панамської фірми, яка здійснювала перевезення. Суд розпочався кілька місяців тому. Матеріяли у цій справі надійшли з Італії в Україну, СБУ виконує окремі доручення Генеральної прокуратури України щодо виявлення причин окремих обставин цієї незаконної операції.

Служба безпеки та інші органи перевірили фактів, оприлюднені у ЗМІ, і дійшли висновку, що на сьогодні даних про причетність українських посадових осіб до незаконної торгівлі зброєю немає.

Водночас у засобах масової інформації оприлюднений звинувачувальний висновок Туринської прокуратури, у якому нібито говориться про створення колишнім головою Служби безпеки України Євгеном Марчуком „злочинної групи", яка займалась контрабандою зброї до зони військового конфлікту на Балканах. Про можливу протиправну діяльність Є. Марчука йшолося в запитах та зверненнях народних депутатів України Тараса Чорновола, Наталії Вітренко, Григорія Омельченка та інших.

21 лютого Є. Марчук, нинішній секретар Ради національної безпеки і оборони України, назвав звинувачення на його адресу у причетності до незаконної торгівлі зброєю „нахабною, демонстративною і майстерно зробленою махровою провокацією, що є складовою частиною цілої кампанії, розгорнутої за кордоном з метою дискредитації України за начебто її причетність до незаконних поставок зброї". За словами Є. Марчука, Україна першою викрила міжнародного авантюриста Дмитра Стрешинського, позбавила його ліцензії, повністю невтралізувала всю його інфраструктуру, порушила кримінальну справу і оголосила розшук разом з Інтерполом, а також співпрацювала зі структурами НАТО щодо захоплення корабля зі зброєю та передання його італійській владі на розслідування.

5 березня суд м. Туріна засудив Дмитра Стрешинського за нелегальний продаж зброї до 23 місяців позбавлення волі. За даними ЗМІ, в рішенні суду нібито зазна-

(Закінчення на стор. 5)

Сестри Галина і Леся Тельнюк: „Ми хочемо сказати правду"

ПАРСИПАНІ, Н.Дж. – Відчутного розголосу в Україні набула вистава львівського театру ім. М. Заньковецької „У.Б.Н.". У редакції „Свободи" сестри Галина і Леся Тельнюк, авторки музичної драми „У.Б.Н.", дали інтерв'ю на теми цієї драми і нової творчої програми. З ними був також музичний виконавець Олексій Батьковський.

– Головна подія, яка прикувала увагу громадськости в Україні і Америці до вашої творчости – це вистава вашої музичної драми „У.Б. Н.".

Галина: Ми самі на чекали такого відгуку. Ми записали відеоверсію вистави, коли її поставили у травні минулого року в театрі оперети в Києві, тому що були переконані, що більше її ставити не дозволять.

– Чому у вас виникло таке припущення?

Галина: Міністерство культури і Адміністрація Президента блькували показ драми у Києві. Але ж ми тільки хотіли сказати правду про те, що тепер діється в Україні. Ми не чекали, що вистава викличе такий вибух – понад 200 публікацій у пресі. Виставу добре сприйняли люди, які почуваються українцями...

Леся: Проте у виставі багато натяків, алегорій, і це викликало опір людей, які намагалися впізнати себе у персонажах драми.

Галина: У виставі залишається нездоланним тільки один її головний герой, для якого націоналізм є змістом його життя. Прикметно, що українці з діяспори, які не зазнали впливу тоталітарного мис-

(Закінчення на стор. 16)

У бібліотеці „Свободи" (зліва): Леся Тельнюк, Олексій Батьковський, Галина Тельнюк.

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

В. Путін завітає до Одеси напередодні виборів в Україні

КИЇВ – Стало відомо, що російський президент Владімір Путин в середині цього місяця відвідає Україну. Президент Леонід Кучма зустрінеться з В. Путіним в Одесі 17 березня, де до них приєднається президент Молдови Володимир Воронін. Серед тем зустрічі названо економічну співпрацю, а також врегулювання придністровського питання. Візита президента В. Путіна в Україні відбуватиметься за два тижні до парляментських виборів. Раніше російський посол у Києві Віктор Черномирдін засудив чільних західніх представників за відвідування України у час передвиборчої кампанії. Колишній міністер закордонних справ і провідник однієї з партій в бльоці „Наша Україна" Генадій Удовенко назвав ті коментарі російського посла втручанням у внутрішні справи України та проявом російського імперського мислення.

Закрито київський арт-клюб „Остання барикада"

КИЇВ. – Власники та прихильники столичного арт-клюбу „Остання барикада", який було закрито 12 березня, плянують висловити офіційний протест. Вони вважають, що причиною закриття клюбу стало проведення в ньому дискусій з участю опозиційних політиків. Працівники „Останньої барикади" кажуть, що за тиждень до остаточного закриття арт-клюбу їх від імені Печерської районної адміністрації попереджали про неприпустимість проведення тут зустрічей з опозиційними політиками. Господар арт-клюбу, колишній голова студентського руху Олесь Доній каже, що угода про оренду приміщення була складена на некомерційних засадах, і заперечує закиди власника приміщення Андрія Кудіна щодо несплати орендних коштів. Ще однією версією причини закриття „Останньої барикади" є те, що вона була чи не єдиним закладом відпочинку в столиці України, де не звучала російська поп-музика, персонал говорив українською і реґулярно відбувалися українські культурно-мистецькі акції. „Можливо, саме тому, що в нас занадто український клюб, це дуже багатьом і не подобалося", – говорить Олесь Доній. Протест проти репресій щодо українського арт-клюбу висловила партія „Батьківщина" та кілька організацій, що входять до виборчого бльоку „Наша Україна". Свою стурбованість висловили також представники української творчої інтелігенції та української діяспори в США та Канаді.

Триває візита президента Парляментської Асамблеї ОБСЕ

КИЇВ. – Президент Парляментської Асамблеї Організації безпеки і співробітництва в Европі Адріян Северін нагадав під час зустрічі з головою Верховної Ради України Іваном Плющем 12 березня, що демократична влада не може розвиватися без сильної опозиції. Його візита збіглася з першою заявою спостерігачів ОБСЕ про порушення в ході виборчого процесу. Голова Центральної виборчої комісії Михайло Рябець заявив, що наразі триває перевірка заяви спостерігачів ОБСЕ щодо надмірної уваги, яку надає державний телеканал УТ-1 одному з політичних бльоків. Президент Парляментської Асамблеї ОБСЕ А. Северін у своїх заявах для преси відмовився від політичних оцінок. "Я хочу сказати, що ми раді працювати заради якнайшвидшої інтеґрації України в европейську родину, і я є тут, щоб допомогти Україні змінити демократію та державність", - заявив А. Северін. Тим часом оглядачі відзначають, що візити до Києва найвищих посадових осіб ОБСЕ зараз відбуваються мало не щотижня, а всього спостерігати за дотриманням виборчого законодавства по всій території України мають намір понад чотирьохсот фахівців ОБСЕ.

І. Салій не кандидуватиме на посадника Києва

КИЇВ. – Кандидат на посаду міського голови Києва Іван Салій надіслав заяву в Київську міську територіяльну виборчу комісію, у якій повідомив про своє рішення зняти свою кандидатуру на посаду Київського міського голови, а натомість підтримати теперішнього голову Києва Олександра Омельченка і його партію „Єдність". І.Салій вважає, що О. Омельченко гідно представляє і захищає інтереси міської громади, професійно та ефективно розбудовує столицю України, взяв на себе, як патріот держави, велику відповідальність та виявляє ініціятиву й енергію дій, і він, І. Салій „як киянин, повинен йому в цих благородних змаганнях сприяти". На думку І .Салія, „столичні кадри повинні показувати приклад здатности підпорядкувати власні амбіції інтересам справи, інтересам киян".

У Криму тривають передвиборчі скандали

СИМФЕРОПОЛЬ. – В ніч на 12 березня невідомі зловмисники позаливали фарбою всі реклямні таблиці виборчого бльоку Віктора Ющенка „Наша Україна", встановлені у Симферополі. Повідомлення базоване на інформації кримського штабу цього бльоку. За словами кримських „нашоукраїнців", від рук „політичних варварів" також постраждали деякі виборчі таблиці оголошень кримських виборчих об'єднань „Команда Куницина" і „Бльок Грача". Попри те, що реклямні таблиці об'єднаних соціял-демократів залишилися незайманими, представники кримського штабу „Нашої України" закликали журналістів не поспішати з висновками, оскільки історія з таблицями передвиборчих оголошень може бути політичною провокацією.

Багатокілометрові черги на українсько-польському кордоні

ВАРШАВА. – На польсько-українському автомобільному переході Корчова – Краковець утворилася багатокілометрова черга українських громадян, які намагаються повернутися в Україну. Ця черга сягає п'яти кілометрів. Керівник торговельно-економічної місії України в Польщі Мирон Янків пояснює: „Ось уже кілька днів діє постанова українського Кабінету міністрів щодо врегулювання ввезення на територію України товарів фізичними особами, а громадяни, знаючи про прийнятий ще минулого року закон, вирішили ризикувати. Не маючи відповідних документів-сертифікатів, вони намагаються ввезти товар, закуплений у Польщі".

Стан культури на Прикарпатті визнано катастрофічним

ІВАНО-ФРАНКІВСЬК. – Розвиток культури на Прикарпатті переживає кризу. Шукаючи шляхи виходу з такої ситуації, управління культури обласної держадміністрації подало 11 березня на розгляд обласної ради нову програму розвитку цієї сфери. З майже семи тисяч працівників культури Прикарпаття дві тисячі працюють неповний робочий день – і це за мізерну заробітну платню. 27 будинків відпочинку та 20 бібліотек в області перебувають в аварійному стані, майже 500 потребують капітального ремонту. Кожна бібліотека на Прикарпатті отримує за рік лише 8-10 нових книг. Потребують негайної фінансової підтримки місцеві театри, філармонії, науково-методичні центри культури. Такою є ситуація за оцінками управління культури обласної державної дміністрації.

Акція до жіночого дня

ЛЬВІВ. – З нагоди Міжнародного жіночого дня львівська група правозахисної організації „Міжнародна амнестія" провела акцію „Менше квітів – більше прав". Організатори наголошують, що сама акція носить провокаційний характер і спрямована на знищення пострадянського стереотипу відзначення 8 березня лише як Дня жінки заради їхньої жіночости. Насправді, на думку організаторів львівської акції, це день, коли слід говорити про проблеми та права українських жінок, як це робиться в усіх цивілізованих країнах. Представник львівського науководослідного центру „Жінки в суспільстві" Оксана Кізь твердить, що „жінкам наразі нема чого святкувати в Україні. Жодних особливих прав і тим більше можливостей для їх реалізації жінки в Україні не мають".

Термін військової служби в Україні зменшено

КИЇВ. – У Міністерстві оборони заперечують, що нещодавнє оприлюднення плянів зменшити термін військової служби до одного року, пов'язане з виборчою кампанією. Новий термін плянувалося запровадити з 2005 року. Деякі оглядачі зауважують, що оголошення плянів реформ строкові служби за три роки до її запровадження зроблене з метою залучити на свій бік голоси призовників та їхніх батьків. Як заявив міністер оборони України Володимир Шкідченко, реформа вимагає тривалого підготування і законодавчого оформлення, що й зумовило оприлюднення плянів саме тепер.

Україні не варто перейматися новими тарифами на сталь

КИЇВ. – Американський посол в Україні Карлос Паскуаль 8 березня сказав, що оголошене 5 березня запровадження мита на імпорт сталі до США матиме мінімальні наслідки для України. К. Паскуаль, перебуваючи у Дніпропетровську, також наголосив, що мито, яке на деякі види продукції сягатиме 30 відсотків, є тимчасовим заходом і зараз йдеться про дворічний термін. Деякі західні фахівці вважають, що українська сталь може досить легко витримати нові тарифи, оскільки деякі її види продаються на американському ринку за ціною понад 40 відсотків нижчою, ніж вироби конкурентів. Український уряд припускає, що втрати української промисловости від тарифів можуть становити від 60 до понад 200 мільйонів долярів. Заступник держсекретаря міністерства економіки Андрій Гончарук заявив, що „потенційна ємкість" американського ринку для української сталі становить 400 млн. долярів. Найближчими тижнями у Парижі ці питання будуть обговорюватися на консультаціях експертів українського та американського міністерств економіки і торгівлі. Водночас Росія оголосила, що російський уряд прискорить дії, які можуть обмежити продаж української сталі на російському ринку.

Неможливо, щоб держава не мала своєї мови

ДОНЕЦЬК. – Українська мова повинна бути єдиною державною мовою в Україні, заявила 6 березня на прес-конференції однойменного виборчого бльоку Юлія Тимошенко. Вона розповіла, що сама виховувалась у російськомовній родині і навчалася в російськомовних навчальних закладах, тому їй зрозумілі проблеми російськомовного населення України. Проте Ю.Тимошенко впевнена, що „всі провокації, які розгортаються навколо цього питання, нічого спільного не мають з проблемами російськомовних чи україномовних людей в країні". На її думку, ці суперечності сьогодні „просто штучно розпалюються" в Україні. Провідник бльоку наголосила, що громадянин України „просто зобов'язаний володіти українською мовою. Неможливо, щоб держава не мала своєї мови, тому що тоді ми практично відділяємо себе від культури, від духовности нашої країни, а цього допускати категорично не можна", – наголосила Ю.Тимошенко.

Виборці погано знають свої права

ІВАНО-ФРАНКІВСЬК. – Неосвіченість виборців, особливо в сільській місцевості, може серйозно вплинути на результати парляментських виборів. Івано-Франківська обласна організація Комітету виборців України заявила про неготовність більшости мешканців прикарпатських сіл до участи у виборах. Голова Івано-Франківської обласної організації Комітету виборців України Мирон Дмитрик 7 березня заявив, що на Прикарпатті очолювана ним структура основною своєю метою бачить не лише виявлення порушень під час виборчого процесу, а передовсім просвітницьку працю серед населення. Численних порушень не уникнути, оскільки за інформацією, якою володіє обласна організація КВУ, більшість мешканців Прикарпаття, особливо в гірських районах, не ознайомлені з правами, які їм ґарантує закон про вибори.

За повідомленнями інформаційних аґентств

Держдепартамент США: „В Україні тривають порушення прав людини, проте є й деякий поступ“

ВАШІНҐТОН. – В опублікованому 4 березня Державним департаментом США звіті про стан у ділянці прав людини у світі Україна зайняла місце серед країн, де порушуються ці права.

Зокрема звіт стверджує, що в Україні „міліція та наглядачі у в'язницях тортурували й били затриманих та ув'язненних і в деяких випадках убивали їх. За шість місяців зареєстровано 865 випадків смерти ув'язнених. Побиття призовників в армію вояками було розповсюдженим явищем й деколи закінчувалося смертю. Насильство міліції й знущання над расовими меншостями було тривалою проблемою. Влада рідко карає службовців, котрі допускають зловживання“.

Водночас документ Державного департаменту відзначає, що від 1 вересня минулого року увійшов у дію прийнятий Верховною Радою „проґресивний“ кримінальний кодекс. Щоправда, умови ув'язення залишаються жорсткими й загрожують життю передусім через санітарний стан й розповсюдження хвороб. Не зникли проблеми із свавіллям з арештами й затриманнями. Проте помітним було збільшення кількости звільнених із попереднього ув'язнення. „Політичне втручання та корупція впливали на судову систему“ – говориться у цьому ж звіті, однак підкреслено також позитивні зміни у цій сфері, зокрема – схвалення Верховною Радою поправки до законодавства про судівництво. І все ж влада в Україні продовжувала порушувати особисті права громадян, втручалася у діяльність масмедіа, вдавалася до залякування журналістів тощо. Й далі залишається великою проблемою непрозоре розслідування вбивства журналіста Георгія Ґонґадзе та інших представників ЗМІ, які досі нерозкриті. Звіт Державного департамету позитивно оцінює те, що Конституційний суд України визнав незаконною прописку і що український уряд повертає релігійним групам майно, конфісковане радянською владою.

Серед інших проблем звіт звертає увагу на насильство супроти жінок й дітей, на побутовий антисемітизм, дискримінацію релігійних, расових та етнічних меншин. Уряд України, згідно з документом Державного департаменту, зробив певні кроки у боротьбі з „серйозною для України проблемою“, тобто з торгівлею жінками й дітьми з метою сексуальної експлуатації. В цілому є поступ в економічному розвитку, однак на перешкоді закордонним інвестиціям все ще стоять „корупція, свавілля у виданні ліцензій, податкова система“ тощо. Високопоставлений представник Державного департаменту Лорн Крейнер вваважє, що довготривалі взаємини України із Сполученими Штатами не можуть обмежуватися лише економічними досягненнями, а повинні супроводжуватися все кращим дотриманням прав людини та демократичних принципів.

Михайло Мигалисько

Колишній посол Чехії про політичну ситуацію в Україні

ПРАГА. – Колишній посол Чехії в Україні Павел Маша критично оцінив політичну ситуацію напередодні виборів до Верховної Ради України в популярному чеському виданні „Лідове новини“. П. Маша – нині один з провідних чеських оглядачів – подав до своєї статті портрет усміхненого українського президента в оточенні зовсім невеселих виносів: „Убивство Георгія Ґонґадзе“, „Торгівля зброєю“, „Корупція та вбивства“, „Смерть Валерія Малєва“. Далі кожну тезу автор розшифровує, посилаючись на свідчення колишнього міністра закордонних справ України Бориса Тарасюка, а закінчує тим, що Л. Кучма має намір залишатися при владі аж до 2004 року.

Предстоятель Вселенської Православної Церкви, Патріярх Константинопольський Бартоломей перебував з візитою у США від 4 до 10 березня, відвідавши за ці дні Бостон, Вашінґтон і Нью–Йорк. Візита була присвячена 80-річчю заснування першої греко-православної епархії в Америці. Урочиста Свята Літургія з цієї нагоди відбулася 10 березня в катедрі Св. Трійці в Нью–Йорку. У ній взяли участь понад десять різних православних ієрархів з Америки, включно з Владикою Константином (перший зліва), Митрополитом Української Православної Церкви в США. У Вашінґтоні Вселенський Патріярх зустрічався з Президентом Дж. Бушем, а 9 травня на місці зруйнованих веж Світового торговельного центру Патріярх Бартоломей відслужив Панахиду за жертви терористичного нападу 11 вересня.

Фото: Greek Orthodox Archdiocese of New York

Влада хоче влади

Бльок „За єдину Україну“ спирається на підтримку адміністрації Президента

Приготування до виборів в Україні досягає найвищого напруження. За словами заступника керівника штабу виборчого бльоку В. Ющенка „Наша Україна“ Ігоря Гриніва, сьогодні виборча кампанія досягла свого екватора. Йдеться про необхідність радикальної зміни влади, а чинна влада прагне збереження свого становища. Щоб забезпечити успіх провладного бльоку „За єдину Україну!“, влада вдається до ряду маніпуляцій. Основні зусилля адміністрації на першому етапі виборчої кампанії були зосереджені на спробах не дати можливості провідникові „Нашої України“ дійти до кожного виборця. Цим пояснюються відключення електроенергії у місцях зустрічі В. Ющенка, напади на активістів бльоку, залякування виборців та кандидатів від бльоку, тиск на засоби масової інформації.

Тим часом партії і бльоки, що беруть участь у виборах, витратили на свої виборчі кампанії, як повідомив 4 березня голова Центральної виборчої комісії Михайло Рябець, 13 млн. 743 тис. грн. Найбільше на вибори витратили „Жінки за майбутнє України“ – понад 2 млн. грн., бльоки „За єдину Україну!“ і „Наша Україна“ – понад 1,5 млн. грн. кожен.

Водночас він сказав, що 647 кандидатів у народні депутати, що йдуть за партійними списками, подали недостовірні дані у податкових деклараціях 46 кандидатів від бльоку „За єдину Україну!“, 38 кандидатів „Нашої України“, 34 кандидати блоку Юлії Тимошенко, 32 кандидати СДПУ(О), 30 кандидатів від Соціялістичної партії, 24 кандидатів від „Жінки за майбутнє України“, 17 кандидатів бльоку Наталії Вітренко, 20 кандидатів партії „Яблуко“, 13 кандидатів бльоку „Команда озимого покоління“.

Кого стосуються обмеження і заборони?

Преса наводить численні приклади того, як адміністрація перешкоджає передвиборчій кампанії незалежних від неї бльоків і партій. Передовсім для цього використовують місцеві адміністративні заборони і протидії. На Полтавщині, наприклад, районні центри сяють плякатами бльоку „За єдину Україну!“, тоді як подібні матеріяли інших партій та бльоків категорично заборонені. У Карлівському та Машівському районах місцеві адміністратори погрожували селянам, що ті, хто не підтримає на виборах бльок влади, навесні „відчуватимуть труднощі“ із пальним та насінням. Бригади агітаторів, які вже працюють у Миргородському та Хорольському районах, оснащені новенькими мікроавтобусами „Мерседес“ і дешевими ліками для селян. Водночас незалежним бльокам заборонено проводити зустрічі з виборцями там, де б вони бажали, розповсюджувати аґітацію через поштові скриньки. Посадник Харкова Михайло Пилипчук видав розпорядження про те, що всі розповсюджувачі-розклеювачі плакатів і оголошень у невстановлених місцях повинні притягуватися до відповідальності, у тому числі і за допомогою міліції.

У Харкові Юлія Тимошенко мала виступати в кіноконцертній залі „Україна“, але з Києва надійшло розпорядження не давати їй залю. Замість „України“ пропонувалися інші залі, теж в центрі міста, але в оголошеннях про зустріч з Ю. Тимошенко йшлося саме про „Україну“. У Миколаївській области вперше в історії обласного телебачення, за п'ять хвилин до початку прямого етеру за участю Віктора Ющенка, телебачення було вимкнено. Настанови щодо майбутніх виборів дістають не тільки селяни, а й військо. 27 лютого у Львові було проведено збори заступників командирів підрозділів з виховної роботи (колишні політпрацівники), яким було рекомендовано, за кого військовослужбовцям слід голосувати 31 березня. Звісно ж, йшлося про виборчий бльок „За єдину Україну“. Директор Інституту політики Микола Томенко припускає можливі порушення при голосуванні громадян, котрі перебувають у місцях позбавлення волі, на стаціонарному лікуванні в лікарнях, проходять строкову військову службу.

Добір складу виборчих комісій

Ще один шлях забезпечення бажаних для влади результатів виборів – добір складу виборчих комісій. 5 березня Центральна виборча комісія прийняла рішення про дострокове припинення повноважень 153 членів окружних виборчих комісій –

(Закінчення на стор. 4)

АМЕРИКА І СВІТ

Рада Безпеки ООН вважає доцільним існування двох окремих держав – Ізраїлю і Палестини

НЬЮ-ЙОРК. – Рада Безпеки ООН схвалила 12 березня резолюцію з проблем Близького Сходу, в котрій наголошується, що на Близькому Сході, в рамках визнаних кордонів, мають існувати дві держави – Ізраїль та Палестина, а також йдеться про ґарантії безпеки обох держав. Резолюція запропонована Сполученими Штатами, була схвалена майже одностайно – утрималась тільки Сирія. Резолюція містить також звернення до супротивних сторін ізраїльсько-палестинського конфлікту негайно припинити всі форми насильства та терору. За минулий місяць ситуація на Близькому Сході сильно загострилася: палестинські екстремісти здійснили низку кривавих терористичних акцій; Ізраїль провів на території палестинської автономії найбільшу за останні 20 років військову операцію. Представник Ізраїлю, і палестинський спостерігач в ООН вітали докумеант, в якому також міститься і заклик до негайного припинення насильства на Близькому Сході. З аналогічним закликом виступив Генеральний секретар ООН Кофі Анан.

Почалася візита віце-президента США до 11 держав

ВАШІНҐТОН. - Американський віце-президент Ричард Чейні 11 березня перебував у Лондоні з робочою візитою, де провів переговори з прем'єр-міністром Великобританії Тоні Блейром і зустрічався з високими посадовцями Британії. Це перша зупинка його европейського та близькосхідного дипломатичного турне. Він заявляє, що шукатиме підтримки для ведeною Америкою кампанії проти міжнародного тероризму. В дискусіях Р. Чейні також порушив проблеми ворожнечі між ізраїльтянами та палестинцями, і перспективи військових дій проти Іраку. Після цих переговорів у Лондоні Р. Чейні здійснить поїздку 11-ма країнами Близького Сходу та Малої Азії. Головна мета його поїздки - посилити підтримку антитерористичної акції США та їхніх союзників. Р. Чейні має намір переконати керівництво країн, які він відвідає, зробити усе можливе, щоб не допустити на свою територію бойовиків „Аль-Кайди".

Вашінгтон вияснює можливість застосування ядерної зброї

ВАШІНҐТОН. - Американські офіційні особи виступили на захист оприлюднених днями газетою „Лос-Анджелес Тайм" плянів можливого застосування США ядерної зброї. В урядовому документі, оприлюдненому газетою, були названі сім країн, проти яких теоретично можливе застосування ядерної зброї. Серед них - Росія, Китай, Ірак, Іран та Лівія. Як заявив 10 березня секретар Державного департаменту Колін Павел, можливість застосування ядерних озброєнь є складовою частиною військової доктрини США. „Протягом останніх багатьох років ми діставали інформацію про країни, які виробляють зброю масового знищення, і ми повинні зважати на це, що не означає - мати ці країни за ціль для нападів. Мова йде лише про гіпотетичні сценарії, і на даний час Вашінґтон далекий від думки про ядерні удари". З подібною заявою виступила також помічник президента США з національної безпеки Кондоліза Райс.

Міністер оборони Росії відвідує США

ВАШІНҐТОН. - Розпочалася 12 березня чотириденна візита міністра оборони Росії Ігоря Іванова до США. Головні теми його переговорів з американськими офіційними особами - зменшення російського та американського ядерних арсеналів, питання стратегічної стабільности, перебіг міжнародної антитерористичної кампанії. Увечері І. Іванов зустрічався у Білому Домі з Президентом Джорджем Бушем. Вони обговорювали проблеми зменшення ядерного арсеналу та тероризму. Йшлося також про військову співпрацю Америки з Грузією з метою нівелювати діяльність терористів, що, як висловився Дж. Буш, „співпрацюють з Аль-Кайдою". Російський міністер проте не висловив занепокоєння з приводу нового звіту Пентагону, в якому йдеться про те, що на Росію та шість інших країн націлено американські боєголовки. У програмі візити є також зустрічі російського міністра із секретарем Державного департаменту Коліном Павелом та помічником американського президента з національної безпеки Кондолізою Райс.

Хамід Карзай у Москві

МОСКВА. - Тимчасовий правитель Афганістану Хамід Карзай 12 березня перебував у Москві, де відбулися його переговори з президентом Владіміром Путіним та іншими офіційними особами щодо відбудови Афганістану і боротьби проти контрабанди наркотиків. Речник російського міністерства закордонних справ сказав, що Москва розглядає можливість участи у відбудові афганської інфраструктури і готова допомогти Кабулові в розвитку власних збройних сил. У свою чергу, чільний афганський представник заявив, що Кабул хотів би отримати допомогу у відродженні підприємств, збудованих у тій країні колишнім СРСР. Кореспонденти зазначають, що Москва має намір розвивати близькі стосунки з новим афганським урядом. Після відвідин Москви Х. Карзай 13 березня відбув до Німеччини.

Все ще падають бомби у горах на сході Афганістану

КАБУЛ, Афганістан. - У горах на сході Афганістану сотні афганських військовослужбовців за підтримки танків розпочали рішучий наступ на позиції талібів і бойовиків „Аль-Кайди". За даними американського командування, у противника залишилось щонайменше 200 осіб - із тисячі. Американська авіяція відновила бомбардування гірського району. 10 і 11 березня із району боїв вивели третину американських підрозділів. 800 військовослужбовців далі беруть участь в акції. Минулої ночі в боях було поранено п'ятеро афганських вояків.

За матеріялами ЗМІ

Визначено першочергові напрямки розвитку взаємин між ЕС та Україною

БРЮСЕЛЬ, Бельгія. – 11-13 березня українська урядова делеґація на чолі з віце-прем'єр-міністром України Василем Роговим зустрілася з представниками Европейської комісії та Европейського парляменту в рамках п'ятого засідання Ради співробітництва між ЕС і Україною. Було визначено першочергові напрямки подальшого розвитку взаємин між Европейським союзом та Україною.

Представники Евросоюзу нагадали, що для розвитку демократичного суспільства Україна має провести вільні й чесні вибори, забезпечити прозорі взаємини між державою і засобами масової інформації. Учасники засідання домовились, що найближчим часом Київ і Брюсель співпрацюватимуть насамперед у семи галузях. Зокрема Україна й Евросоюз мають разом реформувати український енерґетичний сектор, Брюсель допомагатиме Києву якнайскоріше вступити до Світової організації торгівлі. Іншими пріоритетами названо співпрацю в галузі юстиції й внутрішніх справ, наближення українського законодавства до европейських норм і стандартів, захист навколишнього середовища. Також зазначено, що Україна має розвивати міжреґіональне і прикордонне співробітництво з Евросоюзом та продовжувати інтеґрацію до транспортних мереж Европи. Окрім того, українська делеґація передала представникам Евросоюзу документ, в якому викладено позицію Києва щодо лібералізації візового режиму із країнами ЕС. Крім того, у заяві сказано, що бажання України наблизитися ближче до ЕС не може існувати окремо від завдання нового уряду продовжити політичні і економічні реформи на основі европейських норм і цінностей.

Радник чільного керівника зовнішньополітичного відомства Крістоф Гансен сказав, що виборча кампанія в Україні вперше за пострадянський період відбувається на проевропейській плятформі, коли ледь не всі партії та бльоки проголосили у своїх передвиборчих програмах підтримку курсу України на інтеґрацію з ЕС. Західні уряди будуть уважно спостерігати за виборами 31 березня. Раніше Україну критиковано за порушення під час виборів та залякування незалежних журналістів і їх видавців. У свою чергу, Україна намагається поліпшити свою міжнародну репутацію і залучити надзвичайно потрібні закордонні інвестиції.

Евросоюз закликав Україну приватизувати її енерґосектор і перебудувати вугільну промисловість. Віце-прем'єр України В. Роговий, який виступав з промовою від України, не згадав заяв Президента України Леоніда Кучми та голови президентської адміністрації Володимира Литвина про наміри України вступити до ЕС у 2010-12 роках. Натомість наголосив, що Україна прагне зосередитися на конкретних речах, як от вирішення членства України у Світовій організації торгівлі у цьому чи наступному році, що, за словами В. Рогового, є одним з етапів до української евроінтеґрації.

В. Роговий сказав, що його країна надзвичайно зацікавлена у досягненні угоди з Евросоюзом стосовно запровадження віз. По тому, як західні сусіди України, включно з Польщею, приєднаються до ЕС у наступні кілька років, вони – згідно з правилами Евросоюзу – мають запровадити візи для українців. В. Роговий зазначив, що в жодному випадку це не має стати бар'єром для взаємин між Україною і новими членами ЕС.

Офіційні европейські особи запевнили, що переговори продовжуватимуться – вони матимуть на меті зняття проблем для українців, які хотіли б отримати візи після розширення ЕС. 13-17 березня в Берліні В. Роговий проведе ряд зустрічей з представниками федерального уряду Німеччини.

За матеріялами ЗМІ

Влада хоче...

(Закінчення зі стор. 3)

представників політичної партії Всеукраїнське об'єднання „Громада" за поданням цієї партії. У постанові політичної ради „Громади" зокрема сказано, що місцеві органи влади вели переговори з головами деяких обласних партійних організацій щодо включення до складу окружних виборчих комісій рекомендованих ними осіб. Таким чином членами деяких окружних виборчих комісій ніби від „Громади" стали особи, запропоновані владою, і які насправді представляють інтереси певних політичних сил. Деяким представникам партії в окружних комісіях пропонуються певні матеріяльні винагороди з метою забезпечення ними підтримки певних сил.

Очікувані провокації

Після виборів в Україні можуть відбутися масові акції протесту та громадянської непокори з вимогами визнати результати виборів недійсними. Про це заявив 12 березня на прес-конференції провідник бльоку „Народний Рух України" Богдан Бойко. Він також сказав, що підготування цих акцій координують чужоземні спецслужби, а головним координатором в Україні є Український центр економічних і політичних досліджень імені Разумкова. „В Україні готується механізм дестабілізації політичної ситуації не тільки під час виборів, але і після них ,за технологією, випробуваною в Юґославії", – заявив Б. Бойко. На його думку, УЦЕПД „координує працю соціологічних служб, які оприлюднюють результати так званих неупереджених соціологічних досліджень, чим готують громадську думку до визнання результатів виборів недійсними". На підставі даних з неназваних джерел провідник НРУ звинуватив „так звану демократичну опозицію" у підготуванні державного перевороту з метою змінити форму правління в Україні. За його словами, опозиційні сили, насамперед бльок „Наша Україна", „Бльок Юлії Тимошенко" та Соціялістична партія плянують першими оприлюднити результати власного підрахунку голосів, оголосити їх єдино достовірними, і в результаті розбіжностей з офіційними даними формувати свій парлямент „за власними списками". Підставою для таких звинувачень для Б. Бойка стало те, що керівник центру Разумкова та низка його співробітників пройшли вишкіл у навчальних закладах Департаменту оборони США.

За матеріялами ЗМІ

Місто Лева обиратиме голову

Р. Л. Хомяк

ЛЬВІВ. – Передвиборча кампанія у Львові стала цікавою: до п'ятірки сірих або невипробуваних конкурентів у перегонах за крісло „бурмістра" долучився шостий, з довгою біографією успішного керівника.

Власне, донедавна у Львові за пост міського голови серйозно змагалися дві особи: теперішний голова Василь Куйбіда, який хоче втретє одягнути на шию середновічного типу ланцюг влади (він же й увів цю символіку) і Андрій Садовий – фотогенічний, високий, представник молодшого (від Куйбіди) покоління, який до вступу у перегони, створив собі помітну базу під назвою Інститут розвитку міста. Незадовго перед закриттям списків кандидатів з'явився Любомир Буняк – довгорічний керівник потужного нафтопроводу „Дружба", через який пливе нафта з Росії до Західньої Европи.

Останім досягненням Л. Буняка є те, що, помимо суперперепон збоку Москви і її прихильників в Україні, він таки добудував нафтовий термінал „Південний" біля Одеси і проклав нафтопровід („трубу") від Одеси до Бродів, де проходить „Дружба", а також проклав гілки до нафтопереробних заводів (рафінерій) в Україні. Проєкт закінчили торік у грудні.

Протягом останніх 12 років Львову і Львівській області не щастило з керівництвом, але Львів має закоханих у себе людей, скажемо так – „фанів", по всьому світі, які неполадки в ньому просто відмовляються бачити. Це включає усіх тих, які жили у Львові рік чи десять років, чи 20, але й також таких, як черкащанин Василь Симоненко, який 40 років тому заїхав до Львова і написав вірша про Львів, що його донині деклямують і співають.

Наприклад, наприкінці 1980-их років Львів штовхнув Україну, щоб вона пробудилася з колоніяльного сну, але не зумів змінити власну постіль. Якщо подумати, що Львів і Львівська область мають демократичну владу вже 12 років – з квітня 1990 року – тобто ще коли решта України була під червоними прапорами, то, порівнявши нинішній Львів з нинішнім Києвом, чи Донецьком, чи навіть Івано-Франківськом, доводиться робити висновки, що львівська влада, міська і обласна, уміло жонґлювала своїм престижем, своїм „п'ємонтством", зовнішним виглядом, забуваючи про побут, зміст, розвиток.

Як інакше пояснити те, що саме у Львові 1999 року, після дев'яти років української влади, два російськомовні хулігани вбили українського пісняра Ігоря Білозора за те, що він співав українські пісні в центрі міста?

ЮНЕСКО визнало старий Львів світовою історичною пам'яткою, але на очах міської влади балкони старих будинків далі падають, а то й цілі будинки валяться. Тим часом міська рада протягом шести місяців дебатувала над тим, чи перенести з центру пам'ятник першодрукаря Івана Федорова, бо він, мовляв, москаль. А вже шість років „батьки" Львова не можуть домовитись з поляками щодо могил вояків, які загинули у польсько-українській війні за Львів у 1918 році.

Василь Куйбіда став головою Львова вісім років тому і в першій каденції – на відміну від своїх попередників – зрушив місто вперед, воно почало виглядати охайнішим, принаймні ззовні; фасади будинків в центрі були оновлені за міські кошти, хоч на бляху для дахів часто-густо грошей не вистачало. Але міська влада не довіряла жителям чи користувачам самим робити основні ремонти будинків і не була здібна написати такі закони, які б дозволили приватну реставрацію, без пошкодження історичних пам'яток.

Завдяки нараді президентів і голів урядів дев'яти країн Східньої і Центральної Европи у Львові три роки тому, голова Куйбіда „вибив", тобто випросив у Києві кільдесять мільйонів гривень на ремонт вуличної інфраструктури і будинків, де відбувались наради. Але торік, через заборгованість перед енерґетичною компанією, яка постачає електрику львівській системі подання води, два-три дні з міських кранів взагалі вода не текла: відтяли електрику яка давала можливість помпам оперувати. Згодом трамваї не мали електрики, щоб пересуватися. Смітярі перестали збирати сміття, бо їм не платили. Зате торік у жовтні, в дусі стилю, а не змісту, і в дусі гасла-мантри „Львів найкраще місто", знайшлися гроші на побудову помпезного пам'ятника засновнику міста королю Данилові у 800-ту річницю його народження. Тепер, з висоти третього поверху, бронзовий Данило на коні гордо споглядає на вікна помешкань, в яких жителі миють руки водою з-під черпаків. Пріоритети – щонайменше дивні.

Василь Куйбіда далі розраховує на свою популярність. У 1998 році, кандидуючи на свою другу каденцію, він здобув нечуваних 70 відсотків голосів. Він народився в далекому Сибіру, як син репресованих галичан, і для багатьох львів'ян він „файний хлопець", поет, має „духовність", патріот.

Андрій Садовий, за підтримки львівської газети „Поступ" і свого Інституту розвитку міста, видумав панацею у формі „особливого статусу для Львова". Це правда, що в Україні муніципалітети мають обмежені можливості розпорядjustify своїми податками; більшість їх пливе до центру і до областей. Для здобуття „особливого статусу" був потрібний референдум львів'ян, який мав би відбутися одночасно з голосуванням до рад 31 березня. Але 28 лютого – останій день для затвердження такого референдуму, справа референдуму провалилася в міській раді. Тепер, мабуть, кандидат в мери Андрій Садовий буде переконувати виборців, що добру ідею завалив його опонент Куйбіда – не дав членам міської ради голосувати поіменно.

Серед кандидатів на крісло „бурмістра" Львова є ще такі місцеві бізнесмени, як Юрій Каравацький і Богдан Федоришин. Але в лютому й березні опитування показували, що популярність малознаного в місті Любомира Буняка постійно зростає – навіть за умов грубої аґітації різних директорів, тиску на своїх підлеглих.

Л. Буняк народився в 1944 році біля Самбора – наймолодший з п'яти дітей в родині. Він закінчив Дрогобицький нафтовий технікум, працював в нафтовій промисловості в Галичині, відтак вступив до Львівської Політехніки, але закінчив вищі студії у Москві і, маючи 32 роки, став менаджером маґістралі „Дружба" в Рівному. В той час він також розробляв автоматизацію нафтопроводів, працював як консультант у Польщі, Східній Німеччині та різних республіках СРСР, а 1991 року став ґенеральним директором „Дружби" в Україні. Як керівник потужної державної компанії, Любомир Буняк виділяв кошти на університети, школи, церкви, культурні установи і житлові будинки. Але що найголовніше – знаходив гроші на побудову Південного терміналу і на „трубу" Одеса-Броди, не піддаючись тиску згори. Цю 400-милеву трубу вже наповнюють „технічною нафтою"; йдуть пошуки міжнародних нафтовиків – серед них і американських, які б постачали нею сирівець. Л. Буняк пропонує львів'янам конкретні роз'язки побутових питань на підставі свого управлінського досвіду. У нього, як кажуть в Америці, є солідний „рекорд" успіху. Але львів'яни здебільшого політично невитончені. Наприклад, вони „вмирали", коли 1994 року Л. Кучма переміг їхнього улюбленого Л. Кравчука у президентських виборах, але вже через три роки стояли на вулицях у снігу, очікуючи приїзду до Львова Президента Кучми, а ще через два роки виявляли велике захоплення кандидатом у президенти Є. Марчуком.

НАШ КОМЕНТАР

З новітньої мітології...

Радіо „Свобода" 20 лютого передало інтерв'ю Мар'яни Драч з директором московського Інституту політичних досліджень Сергієм Марковим. Аналізуючи теперішню ситуацію в Україні, цей відомий російський політолог не приховує, наскільки важливими вважають росіяни березневі вибори до Верховної Ради. Зокрема, на думку С. Маркова, Президент Л. Кучма „хотів би тісніших взаємин з Росією, ніж йому дозволяє більшість української еліти...".

Та найцікавіше в цьому інтерв'ю – відповідь С. Маркова на запитання, як ставляться в Росії до Віктора Ющенка: *„Я б сказав, що ставлення російської еліти до Ющенка подвійне. З одного боку сам Ющенко особисто викликає симпатії. З іншого боку, в Росії вважають, що Віктор Ющенко є маріонеткою, що за ним стоять американці, при чому не Білий Дім чи Державний департамент, а ті угрупування в Сенаті і Конґресі, які пов'язані з польсько-українською діяспорою і тими, кого умовно називають коаліцією Збіґнєва Бжезинського"*.

Ця відповідь зайвий раз засвідчує, як мало російські політтехнологи відійшли від традиційного антизахідництва, і які вони далекі від справжньої уваги і поваги до України, натомість вдовольняючись примітивними, ними ж створеними мітами.

Спростовано...

(Закінчення зі стор. 1)

чається, що „Є. Марчук взяв на себе ролю ініціятора і організатора злочинної групи", яка провела як мінімум вісім незаконних операцій, в тому числі з українською фірмою „Прогрес" (яка на той час знаходилась в системі СБУ), а також білоруськими фірмами „Беларусінторг" та „Белорусвнешекспорт".

Проте посольство Італії в Україні повідомило 7 березня, що не має інформації про рішення суду м.Турина щодо причетности Є. Марчука.

Генеральний прокурор Михайло Потебенько був упевнений, що Є. Марчук непричетний до нелегальної торгівлі зброєю, однак Генеральна прокуратура мала намір 8 березня провести розслідування, щоб усе ретельно перевірити. Він додав, що Генпрокуратура перевірятиме будь-які факти, навіть пов'язані з високими посадовими особами.

8 березня Є. Марчук зазначив, що Д. Стрешинський, засуджений в Італії за контрабанду зброї, 8 березня наговорив на нього багато наклепів. „Все це поширюють наймані люди Деркачів, - заявив Є. Марчукв на телеканалі ICTV. – У них один провідник – Андрій Деркач, народний депутат України, син колишнього глави СБУ Леоніда Деркача. І я, і мій попередник Володимир Горбулін сильно заважаємо і заважали цьому сімейству і їх брудним справам".

Є. Марчук заявив, що його прізвище згадується в судовому рішенні тільки у зв'язку зі свідченнями Д. Стрешинського і що жодних звинувачень Є. Марчуку не пред'являли і не пред'являють, ніякої кримінальної справи на Є. Марчука не велося і не ведеться.

Посольство України в Італійській Республіці за дорученням МЗС України офіційно звернулося за роз'ясненням справи Є. Марчука до Прокуратури Республіки при суді міста Турин.

У листі за підписом Прокурора Республіки Марчело Мадалени стверджується, що Є. Марчук не є звинувачуваним і проти нього не здійснюється жодна судова дія. Як стверджують судді попереднього слідства, вони не отримали жодних відомостей, які б свідчили про причетність Є. Марчука до незаконних операцій, здійснених звинувачуваними.

Судді заявили, що інтерпретація першої частини судового рішення як звинувачення на адресу Є. Марчука є необґрунтованою і повністю спотворює зміст рішення суду.

УНІАН

Центральна Рада – пам'ять і наука

Має рацію кожен з нас, хто сьогодні, перед парляментськими виборами в Україні, вважає тамтешню політичну ситуацію дуже складною, а самі вибори – надзвичайно важливою, доленосною подією. А все ж у березні 1917 року ситуація була набагато складнішою, незрівняно тяжчою. Ми повинні вивчати досвід минулого, зокрема такий яскравий період в історії визвольних змагань нашого народу, яким була Українська Центральна Рада. Яскравим не тільки в позитивному, але й, на жаль, також у негативному сенсі, що підкреслюємо не для осуду, а для глибшого зрозуміння тодішніх обставин.

Після багаторічного внутрішнього конфлікту в Російській імперії у січні–лютому 1917 року Петроград, столиця імперії, опинився в революційному вирі. Цар Микола II зрікся престолу. Виник Тимчасовий Уряд і паралельно – Ради робітничих та солдатських депутатів. Київ ці події застали зненацька, але, до чести провідників українства, вони не розгубилися, і вже 17 березня 1917 року утворилася Українська Центральна Рада на чолі з Михайлом Грушевським. Повторюємо: політична ситуація була неймовірно складною, адже в Україні активно діяли і представники російського Тимчасового Уряду, і антиукраїнська за своєю ідеологією Рада робітничих та солдатських депутатів, котра складалася з більшовиків, меншовиків, есерів та бундівців. А в самій Центральній раді переважали соціялісти, тобто ті діячі, для яких соціяльне визволення було важливішим, ніж національне. Тому три з чотирьох її Універсалів мали ухильний, проукраїнсько-автономістський зміст. Ще в третьому Універсалі Центральна Рада закликала „до дружного великого будівництва нових державних форм, які дадуть великій і знеможеній Росії здоров'я, силу і нову будучність", а М. Грушевський у своїй статті запевняв, що „українці не мають наміру одривати Україну від Росії, вони хочуть задержатися в добровільній і свобідній зв'язі з нею". Сьогодні нам легко критикувати цього великого вченого, але не найкращого нашого політика, проте не в його соціялістичних переконаннях була річ: він помилився, щиро і марно вірячи, що Росія, поваливши багатовікове самодержавство, демократизується і гуманізується. І тільки коли ці ілюзії розвіялися, коли до влади у „великій і знеможеній" Росії прийшли більшовики, щоб зробити майбутній СРСР „імперією зла", і коли відразу заповзялися в зародку вбити український визвольний рух, Центральна Рада своїм четвертим Універсалом проголосила: „Народе український! Твоєю силою, волею, словом, стала на землі українській Вільна Українська Народна Республіка". На жаль, час був безповоротно втрачений: соціялістсько-автономістичні ілюзії Михайла Грушевського і Володимира Винниченка перешкодили Україні вчасно зформувати сильне військо, яке б могло надійно захистити українську революцію.

Від того часу український політикум – 85 років поза Україною і вже 11-ий рік в Україні – розвивається і набуває нових рівнів зрілости, маючи за собою цю велику науку – досвід діяльности Української Центральної Ради. Сподіваємося, що цей досвід кине об'єктивне світло і на теперішні вибори до Верховної Ради.

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз SVOBODA Published by the Ukrainian National Association

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays
by the Ukrainian National Association, Inc.
at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510, UNA Fax: (973) 292-0900
E-mail: svoboda@att.net Web-site: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280,
2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Передплата на рік $55.00, на півроку - $35.00. Для членів УНСоюзу
$45.00 річно, на півроку - $30.00. За кожну зміну адреси - $1.00.
Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Головний редактор –Ірена Яросевич
Редактори: Ольга Кузьмович, Христина Ференцевич,
Левко Хмельковський, Петро Часто.

Адміністрація „Свободи"
Адміністратор Володимир Гончарик (973) 292-9800 (дод. 3041)
Керівник відділу оголошень
Марійка Осціславська (973) 292-9800 (дод. 3040)
Передплата – Марійка Пенджола (973) 292-9800 (дод. 3042)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про тих, за якими шукаємо

Щойно проминув тиждень, як мала я щастя бути на святі на пошану Кобзаря у нашому Нью-Йорку. Звичайно на такі свята ідеться більше з обов'язку, як з приємности, але в останніх роках і ці свята у нашій метрополії змінюють свій характер – і змінюють з користю для справи. Так було і цим разом. Але тут годі й дивуватися, оскільки за діло взялися такі двоє ентузіястів словесного мистецтва, як Лідія Крушельницька та Іван Беднарський. Вони зуміли захопити молодих студійців, що дало, незважаючи на усі труднощі, вийнятковий вислід: захоплена публіка не щадила оплесків та признань усім виконавцям, а передусім ініціяторам. Але саме коли ми з глибоким естетичним вдоволенням виходили із вщерть виповненої залі Народного дому та розглядалися серед публіки, з прикрістю побачили, що серед неї було мало осіб молодого віку. Правда, тут і там можна було завважити однолітків-виконавців із Студії мистецького слова, які прийшли вболівати за своїх товаришів, але в загальному переважали сивоголові учасники.

Цей факт не вперше реєструємо на наших публічних імпрезах, на яких завжди переважає публіка старшого віку, і про це ми вже не один раз писали. Це саме завважуємо у церкві, а ще більшою мірою на загальних зборах різних товариств, що досі були фінансовою і моральною остоєю нашої громади.

Отже, як воно буде далі?

Коли кожного тижня переглядаємо нашу пресу, то не може не впасти в око довге число згадок про померлих, між ними часто – про таких, які стояли в осередку нашого громадського життя і докладали зусиль до його процвітання. А чи є охочі з молодших поколінь вступати на їхні місця?

Але тут не досить стверджувати факт, що нема тих, за якими шукаємо. Треба знайти причину цього і старатися якнайскоріше зарадити, доки не пізно.

Бути членом української громади не тільки умовно, але і в дії – ось найважливіше завдання для молодших поколінь. Як це зробити, як маємо допомогти цьому ми, сеньйори громадського життя? Не може бути, щоб не знайшлися позитивні відповіді і корисні поради. І вже чуємо, що проводи наших ключевих громадських організацій скликають в найближчому часі з'їзд, темою якого буде запитання: „Як зацікавити молодь у праці наших організацій?". Дай Боже, щоб цей з'їзд на Союзівці зібрав рясне жниво та у діялогу між старшими і молодшими розв'язав це найактуальніше питання у нашій заокеанській громаді.

Тут не досить виправдання, що більшість нашого середнього покоління разом зі своїми дітьми живе поза великими містами, тобто поза осередками нашого громадського життя. Знаємо, що коли приходить до святкувань родинних чи товариських імпрез, усі охоче подорожують з одного кутка Америки в інший. Однак, дуже рідко робимо це з приводу громадських імпрез. Тут треба шукати причини в чомусь іншому, і шукати за тими молодшими українцями, брак яких відчуваємо, щоб по нашому відході не світили пусткою залі на вартісних імпрезах, які бачимо ми ще сьогодні.

О–КА

Мова і демократія

ПРАГА. – Мова – це багатство, котре виступає найсуттєвішою власністю народу, вона є яскравим виявом його характеру, пульсуючим зв'язком між цим народом і світовою культурою. Взаємини між мовою і народом наглядно свідчать про рівень його політичної самостійности. Мову, якщо вона на волі, неможливо посадити у клітку і вона сама спонукає народ йти шляхом вільної творчости.

Колись французький письменник Антуан Ріввароль зауважив, що мова народу – то своєрідна медаль, відчеканена історією. Чи можна говорити про відчеканену українську мову?

Без сумнівів, що так, але складність полягає у реакціях тих, хто себе такою медаллю нагороджує. Бо далеко не всі в Україні усвідомлюють вагу цієї нагороди, і тому й ситуація виникає майже шекспірівська – пам'ятаєте: мова багатьох людей нагадує розбещеність їхніх господарів.

Одна історична ситуація, коли господарі народу, його верхи, є історично незмінними з початку виникнення його і його мови. Тоді мова завжди вільна і через вільний народ може висміяти рівень розбещености сильних світу цього. Але цілком інша ситуація, коли верхи народу віками призвичаювалися до завойовника та його чужої мови. Тоді національна мова не лише відображає рівень розбещености політичних колябораціоністів, але й їх зневагу до мови й культури власного народу. Така мова мусить ще й, як це не парадоксально, воювати за достойне місце на своїй історичній території та нагадувати про свою ролю народові, котрий приспаний віками насильства і приниження.

До тієї пори, поки народ не зрозуміє, якою гострою зброєю є його мова, до того часу буде небезпека невмілого використання цієї зброї та загроза чужого, у тому числі й мовного, ярма. А таке усвідомлення сили національної мови можливо лише при умові, висловленій у Біблії: „Збережи свою рідну мову від зла, а свої губи від висловлювання брехні".

Василь Зілгалов,
Радіо „Свобода"

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Альманах – 2002 дуже цікавий

Я зі задоволенням читаю всі-всі статті Альманаху-2002, даю читати всім, хто не має, а потім перешлю в Україну, як і всі попередні альманахи. Моя родина вже чекає на це видання, бо всі статті є до роздумування. Деякі статті я перечитую по декілька разів, особливо статті про духовність. Люблю поезію, а деякі вірші вивчаю напам'ять. Люблю статті наукові, практичні поради. З кожним роком Альманах УНС стає змістовнішим і привабливішим, як і його зовнішній вигляд. Ви навіть не уявляєте, яку дорогу прокладаєте в духовну вічність!

Марія Товт,
Філядельфія

Як ми жили за „комуни"...

Я – українка, 1963 року народження, освіта вища, родом з Запорізького краю. Прочитала я відповідь журналіста Л. Хмельковського Центральному комітетові Комуністичної партії України („Свобода", ч. 9) і абсолютно з нею згідна. У ті часи не можна було без хабаря купити холодильник, пральну машину, меблі. На зарплату ніколи ніхто не міг купити авта, нам втлумачували, що це – розкіш, „буржуазні пережитки минулого". А самі їздили у автах зі затемненими вікнами. Щоб провести телефон, треба було йти на прийом до міського голови чи його заступника. І не завжди це допомагало. Щоб зростати на службі, треба було стати членом КПРС або мати родича у вищих ешелонах влади.

А зараз у кого влада? У тих же комуністів, що нами керували. І так прикро, що більшість дідусів і бабусів не розуміють, в чому ж корінь зла? Що їхні, тяжко зароблені гроші, лежать на чужих рахунках, в банках інших країн. Що нові, молодші віком злодії ще більш агресивні, підлі ніж їхні батьки – комуністи-номенклятурники.

Я тут, у США, нелеґально, сиджу перелякана в нірці, як мишка, доглядаю за бабусею.

Катерина,
Нью-Джерзі

Дякуємо за допомогу

Щиро вдячна всім людям, які підтримують акцію в Українському банку „Самопоміч" в Нью-Йорку, за надані пожертви дітям-сиротам на розбудову сиротинця та збільшення числа місць в ньому. Хай буде щаслива ваша доля! Божих благословень та всіляких гараздів вам на усі роки життя!

Світлана Урсуленко,
головний лікар Житомирського обласного будинку сиріт

Хто знає, як лікувати хворобу Верльгофа?

Півроку тому в нашу сім'ю прийшла біда: захворіла моя шестирічна донечка Анна. Хвороба почалася раптово. На ніжках, ручках, обличчі з'явилися синці. Лікарі поставили діягнозу: імунологічна тромбоцитопенічна пурпура. Лікували гормональним препаратом – преднізолоном. На жаль, це лікування, крім ускладнень, не дало ніякого результату. Наслідком була шлункова кровотеча, тому що зробилася від преднізолону виразка. Часто підвищується тиск крові, що спричиняє носові кровотечі. Після двомісячного перебування в лікарні дочку виписали додому з діягнозою: хронічна хвороба Верльгофа.

Я не вірю, щоб у світі не було ліків від цієї хвороби. Можливо, в Україні про них просто не знають. Дуже прошу людей, які можуть порадити, що нам далі робити, написати до нас на адресу: вул.Чорновола, 104/1, м. Івано-Франківськ 76000 Україна.

У США в цій справі можна зателефонувати до Стефанії Дзерин: (724) 266-2405.

Лілія Красевич

Мені порадили не виходити з в'язниці

Дуже вдячний „Свободі" за підтримку і опублікування мого листа (ч. 51 за 2001 р.) з в'язниці, у якій я чекаю суду за нелегальне перебування в США. Несподівано я набув великого розголосу у моєму містечку Тисмениці, бо хто є з наших земляків у США, усі переслали до своїх знайомих та рідні „Свободу" з моїм листом. Тож я теж вклав невеличкий вклад у поширення тижневика в Україні. Це, зрозуміло, жарт, а як всерйоз, то тепер мої близькі радять мені в жодному разі не повертатися в Україну, а, маючи нагоду, пожити в американській в'язниці ще 2-3 роки, бо в Україні на волі буває гірше – безробіття, безгрошів'я.

Микола Заник,
Ліспорт, Па

Уточнення

В публікації про архітекта Юрія Савицького („Свобода", ч. 7, 15 лютого) сталася неточність. Юрій Савицький не працював над проєктуванням „багатоповерхового житлового будинку біля церкви св. Юра в Нью-Йорку", а проєктував перебудову комплексу „St. George Residential Tower" в Бруклин Гайтс, Нью-Йорк, і завідував нею.

Ред.

Не поспішаймо з критикою

Посилаючись на мій допис про книжку Андрю Вільсона „Українці: несподівана нація", автор статті „Збоку не завжди краще видно..." Іван Шкіренко („Свобода", 18 січня) гостро осуджує заключення поруч з наголовком книжки, якої, як сам признається, взагалі не читав. Не входячи в будь-яку полеміку, хочу ще раз підкреслити, що всі досліди і висновки А. Вільсона підтверджені широкою бібліографією, яка включає імена Михайла Грушевського, В'ячеслава Липинського, Дмитра Донцова, Юрія Липи, Романа Шпорлюка, Ореста Субтельного, Ярослава Грицака та багато інших, і таку аргументацію дуже недостойно називати „переспівуванням наших доморослих перодряпів", а самого автора „кепським істориком".

Можна, звичайно, не погоджуватись з чиїмись поглядами, але не шляхом інсинуацій і непристойних епітетів. Не автор книжки „намагався образити українців", але автор статті образив Андрю Вільсона.

Оксана Волчук,
Чері Гіл, Н. Дж.

Хто допоможе Антонові?

Антон, внук В. Загородньої.

Велика біда скоїлась в моїй родині: захворів мій онук. Хлопчика звуть Антон, йому 5 років. Хвороба в нього – синдром Ландау - Кліфнера. Майже рік ми б'ємося з цією недугою, звертаємося в різні кінці України. Нам прийшла відповідь з Києва від проф. Лопатка, що в Україні цією проблемою не займаються. Хлопчик тепер зовсім мовчить, йому стає все гірше.

В Росії, у Санкт-Петербурзі, ми розшукали жінку-професора, яка обіцяє допомогти, але перебування в тій клініці коштує 20 долярів на добу, а скільки часу займе лікування – ми не знаємо. Таких грошей у нас немає.

Моя адреса: вул. Хасанова, 17а, кв. 2, м. Красний Луч, Луганської обл. Сторінка в Інтернеті: www.from.ru.com.antosha@from.ru.com

Валентина Загородня,
м. Красний Луч, Луганської обл.

З метою допомогти Антонові, відкрито рахунок у Self Reliance Ukrainian American FCU: 734 Sandford Ave, Newark, NJ 07106, #310207-000, Anton Afemov Fund. Відповідає за передання можливих пожертв Михайло Дзіман, тел.: (973) 761-7197.

Треба писати – Рівенський

Передовсім, хочу подякувати за поміщення у „Свободі" (ч. 8) статті Л. Хмельковського „Не повертаймося до давньої неправди" як відповіді на лист Центрального комітету Комуністичної партії України. Треба писати правду про комуністичний режим.

Водночас, маю ще велике прохання, щоб ввели до „Свободи" правильну форму прикметника від назви Рівне – „рівенський". Я жила у Рівному від 1927 року до приходу „совєтів" у 1944 році і ніколи, ні в місті, ні в селі, не існувало такої форми з додатковим „н" (рівненський). Це справа рук зрадників нашої мови на чолі з академіком Іваном Білодідом.

Д-р Наталія Пазуняк,
Філядельфія

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

До членства УНСоюзу!

На підставі статті ч. 17 Статуту Відділи, Окружні комітети і члени запрошені присилати до Екзекутивного комітету всі передконвенційні проєкти для добра і добробуту Союзу. Після їх схвалення проєкти будуть передані Конвенційній статутовій комісії до розгляду. Всі пропозиції до зміни чи поправок Статуту просимо присилати до Головної канцелярії УНСоюзу, адресуючи їх до голови Передконвенційної статутової комісії, адвоката Тараса Шмагали, мол.

УВАГА! УВАГА! УВАГА!

СЕКРЕТАРІ ВІДДІЛІВ ТА ОРГАНІЗАТОРИ УНСОЮЗУ

УНСоюз проголошує передконвенційну організаційну кампанію, від січня 2002 р. до 30 квітня 2002 р. Запрошуємо всіх секретарів, організаторів, радних, членів, та вибраних делегатів на 35-ту Конвенцію взяти участь в цій кампанії.

ПЕРША НАГОРОДА: 500 дол. купон на подорож в Україну (Dunwoodie Travel Agency) або 500 дол. пенсійна грамота в УНСоюзі (UNA Annuity Policy).

Вимагається 15 нових членів з мінімальною річною вкладкою на суму 2,000 дол.

ДРУГА НАГОРОДА: 300 дол. пенсійна грамота в УНСоюзі (UNA Annuity Policy for $300)

Вимагається 10 нових членів з мінімальною річною вкладкою на суму $1,500 дол.

ТРЕТЯ НАГОРОДА: 100 дол.

Вимагається 5 нових членів з мінімальною річною вкладкою на суму $1,000 дол.

* Кляса Т-23 не зараховується до передконвенційної кампанії.

СОЮЗІВКА • SOYUZIVKA

Ukrainian National Association Estate

Foordmore Road, Kerhonkson, New York 12446
Tel.: (845) 626-5641 • Fax: (845) 626-4638
www.soyuzivka.com • e-mail: sqss@aol.com

Табори і майстерні на Союзівці влітку 2002 р.

ТЕНІСОВИЙ ТАБІР

від суботи 22 червня, до четверга, 4 липня.
Для хлопців і дівчат віком 12-18 років
Харчування і нічліг, оплата за дитину
для членів УНСоюзу – 510 дол.
для не-членів – 560 дол.
Тенісова оплата для викладачів – 80 дол. від дитини.
Кошти забезпечення 30 дол. від дитини.
Приймаємо не більше, як 45 учасників!
Інструктори: Юрій Савчак і Ліда Савчак-Копач;
Керівник табору: Оля Черкас.

МАЙСТЕРНЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ТАНЦЮ

Від неділі, 4 серпня до суботи, 17 серпня
Традиційні українські народні танці для початкуючих, середніх та заавансованих танцюристів віком від 8-16 років, харчування і нічліг — оплата за дитину:
для членів УНСоюзу – 580 дол. за повний навчальний час,
для не-членів – 630 дол. за повний навчальний час.
Оплата для викладачів – 235 дол. від дитини.
Кошти забезпечення 30 дол. від дитини.
Чек за оплату для викладача слід виписувати на "UCDA INC." та висилати на Союзівку разом з оплатою за харчування і нічліг.
Директор: Рома Прийма-Богачевська.
Приймаємо не більше, як 60 учасників. Нікого не приймаємо без дозволу Р.Прийми-Богачевської і не менше, як на два тижні.

ТАБІР ДЛЯ ХЛОПЦІВ І ДІВЧАТ

Від суботи 6 липня, до суботи, 20 липня
Відпочинковий табір для хлопців і дівчат віком 7-12 років. Прогулянки, плавання, ігри, українські пісні і фольклор під безперервною опікою.
Харчування і нічліг – оплата за дитину:
для членів УНСоюзу – 330 дол. на тиждень.
для не-членів – 380 дол. на тиждень.
Додаткова оплата для опікунів/інструкторів:
– 30 дол. на тиждень від дитини.
Кошти забезпечення 15 дол. від дитини.
Приймаємо не більше, як 45 учасників на тиждень!
Керівик табору: Оля Черкас.

ЗАБАВНИЙ ЧАС „ЧЕМНОГО"

від неділі 7 липня, до п'ятниці 12 липня,
та від неділі 14 липня до п'ятниці 19 липня.
Присвячено для навчання англомовних діточок від 4-8 років про українську батьківщину.
Реєстрація/оплата для опікунів 135 дол. від дитини, якщо родичі перебувають на Союзівці.
Реєстрація/оплата для опікунів 175 дол. від дитини, якщо родичі не перебувають на Союзівці.
Оплата за реєстрацію включає сорочку, полуденок для дитини, та кошти забезпечення для дитини.
Навчананя від 9:30 ранку до 1:30 по пол.

СПОРТОВИЙ ТАБІР

Спортові табори: плавання, гри копаного м'яча, теніс, відбиванка для дітей від 8 до 14 років.
від неділі, 21 липня, до неділі, 28 липня.
Харчування і нічліг – оплата за дитину:
для членів УНСоюзу – 265 дол.
для не-членів – 315 дол.
Додаткова оплата для інструкторів – 100 дол.
Кошти забезпечення 15 дол. від дитини.
Приймаємо не більше як 45 учасників.
Інструктори: Сергій Наливайко, Віктор Цимбал, Андрій Цимбал, Евген Кручовий.

Зголошення до всіх таборів і майстерень повинні бути зроблені заздалегідь. Місця надаються згідно із зголошеннями та одержанням 75 дол. завдатку від дитини/від табору. Належиться оплата в сумі 100 дол. від дитини/від табору (крім забавний час„Чемного"), які перебувають поза межою Союзівки. Завдаток стосується до цієї суми.

Союзівка відтягне 10 відсотків від ціни нічлігу/харчування тільки за 3-ій і 4-ий тиждень побуту на одному з наших таборів, або за другу дитину, яка бере участь в тому самому таборі.

Оплату за харчування і нічліг можете подати через банкову кредитну картку, чеком або готівкою. Оплату за викладачів та опікунів треба виписати чеком на Союзівку – „Таборова оплата". Наша оплата підвищена з огляду на вищі забезпеченеві кошти.

Таборовики, які залишать табір перед його закінченням, ябо які запізняться на табір, не дістануть жодного частинного звороту. Необхідно дістати довідку від секретаря відділу або від Головної Канцелярії УНС, що дитина є членом УНС, перед полагодженням таборових оплат.

Під гігієнічним оглядом, всі необхідні медичні довідки і листи-дозволу мусять бути доставлені не пізніше, як три тижні перед початком табору, інакше дитина стратить місце в таборі. Не дозволяється жодних виняткі!

За дальшими інформаціями просимо звертатися до управи СОЮЗІВКИ.

Український Народний Союз не дискримінує нікого на підставі віку, раси, релігії, статі чи кольору шкіри.

Тяжкий шлях до поєднання

„Львівська міська рада боїться непопулярного рішення у справі цвинтаря Орлят, а Греко-католицька Церква не додала їй мудрости й відваги. Ми зневажили проблему, не розуміючи, як багато вона для поляків означає", – говорить Кардинал Любомир Гузар, Верховний Архиєпископ Української Греко-католицької Церкви в розмові з Павлом Смоленським („Газета виборча", 18 лютого 2002 року). Статтю передруковано з дозволу редакції. Переклад з польської.

– На з'їзді польських журналістів і літераторів у Львові в 1894 році Іван Франко сказав: „В усій Слов'янщині немає двох таких народів, які б так зрослися у політичному і духовному житті, а попри те так сахалися один одного, як поляки і українці". Ви народилися в 1933 році у Львові, коли польсько-українські пристрасті були вже добре розпалені.

– То були дивні часи, обтяжені пам'яттю Першої світової війни, українсько-польської війни, нездійсненої української мрії про незалежність. Ми жили в одному місті, але побіч один одного. Моя бабця з боку батька була полькою, тож батько був на половину крови поляком, проте, як і дід, визнавав себе українцем, і це було головною причиною його виїзду за кордон на навчання. Не хочу стверджувати, що галичанські вищі школи були для українців цілком зачинені, але у випадку мого батька саме так сталося. У тодішньому Львові, як й в усій Галичині, український націоналізм зударявся з польським націоналізмом, і не було компромісу. ОУН розвивалася дуже пружно, вживала актів терору, замахів, вбивств. Відповіддю польської держави були процеси, суди, арешти, а також насильства, що чинилися правом держави. Але при наближенні Великої П'ятниці чи латинського, чи візантійського обряду, наставала тиша, з'являвся такий стан розуму й сердець, за яким згасало напруження. Ненадовго, бо ні латинський Костел, ні Греко-католицька Церква не відіграли відчутної ролі, яку мали б відіграти для примирення двох народів.

– Чому?

– У тодішній Галичині функціонували три обряди: латинський, з яким ідентифікували поляків, візантійський, у якому переважали українці, і вірменський. Одна Церква стала ніби трьома церквами, які увійшли у народні чвари, які мусіли протистояти все більшому з обох боків націоналізмові, аж врешті підкорилися націоналістичним впливам. Передовсім, бракувало людей, готових до примирення, котрі знали б, що згода і порозуміння між українцями і поляками – це не перемога одних над другими, а компроміс. Особистостей такого великого виміру, як Митрополит Андрей Шептицький, було дуже мало. Шептицький був духовним провідником українців, але попри це його голос гинув сред націоналістичних промов, не був досить почутий, оскільки атмосфера цьому не сприяла. Врешті у латинському костелі теж забракло розсудливих голосів.

Значно пізніше я розмовляв з багатьма членами родини Шептицьких, з тими, що належали до української еміґрації, і тими, що проживали у Варшаві, тобто поляками. Навіть всередині цієї незвичайної, прекрасної родини на тлі націоналізму траплялися конфлікти і суперечки. Оскільки Шептицькі між собою сперечалися, то що вже говорити про інших? Проте попри усі внутрізродинні суперечки, такі, як Шептицькі, були у меншині. Переважна більшість українців і поляків жила з дня на день і не думала про майбутнє, про користь поєднання, про наближення катастрофи. Не пригадую, щоб у моєму родинному домі розповідали про когось значущого – чи з польського чи з українського боку, хто спромігся б дивитися далі, хто розумів би, що конфлікт двох націоналізмів призведе до страшних наслідків. Пригадую, як в імлі, що також у присутності моєї бабці розповідали, що уряд II Речипосполитої не вміє впоратися з українською проблемою, не усвідомлює, що у такій важкій національній і релігійній ситуації, яка склалася у передвоєнній Галичині і на Волині, найбільш доцільною є делікатність у діях. За українсько-польський конфлікт несе відповідальність також український націоналізм, але саме польський уряд, саме тому, що був урядом, мав би зробити значно більше. Замість цього докладено багато зусиль, щоб остаточно посварити наші народи.

– Це принесло страшні наслідки під час Другої світової війни – різню на Волині, в Галичині, а також на захід від Бугу й Сяну.

– Україна впродовж століть перебувала під впливом Польщі. Наша спільна історія має багато миттєвостей, хоча, на жаль, виразною її рисою була дурість. Нашою глупотою користалися сусіди, навмисне роз'ятрюючи напругу, ведучи таку політку, щоб між українцями і поляками не було згоди. Друга світова війна стала вершиною ненависти. Але й по війні небагато змінилося. Насильство припинилося, але нашою взаємною ненавистю користувався більшовизм, посилював її, намагаючись виграти для себе. Найгірше, що таке мислення перемогло. Совєти були дуже послідовні. Пам'ятаймо про сотні тисяч переселених людей, українців і поляків. Такі речі легко не забуваються, а винний завжди той, кого найдавніше ненавидять. Дотепер ця ненависть озивається як гикавка, яка усе ще присутня в нашому житті.

– Як впоратися з ненавистю?

– Не маю повноважень говорити про польську ситуацію. Єдине, що мені дозволене сказати про поляків, це те, що, над примиренням має працювати, обіч УГКЦ, також Римо-Католицький Костел. Мені видається, що українські і польські політики вже добрих кілька років збагнули, що примирення і взаємне вибачення необхідні, бо визначають наше майбутнє, дають нам шанс на співпрацю. Але ще є великий вантаж емоцій, а в боротьбі з емоціями політика буває безпорадною. У 1987 році український і польський єпископати ухвалили спільну декларацію, спрямовану на поєднання. Цей гарний жест, на жаль, залишився жестом, хоча його здійснили кардинали Любачівський і Ґлемп. Може, було передчасно, може, не створили відповідної атмосфери, але за декларацією не було наступних кроків. Польсько-німецьке поєднання, для якого так багато зро-

(Закінчення на стор. 13)

Українська Вільна Академія Наук

Володимир Міяковський і його Шевченкіяна

Про цю людину немає жодної персональної експозиції в жодному музеї світу, хоча вона створила не один музей і зібрала не один архів. Про цього вченого не написано жодної цілісної книги, хоча він пережив три війни, дві революції, два арешти, царське заслання, радянський концентраційний табір, табори Ді-Пі й пристосування до життя в Новому Світі. Його життя – це „подвиг, на який здатна тільки людина великої суспільно-національної самопосвяти. Такою людиною й був Володимир Міяковський", - написав відомий літературознавець Григорій Костюк в 1972 році, коли Володимир Міяковський, засновник і керівник Музею-архіву Української Вільної Академії Наук, дійсний член УВАН та НТШ у США, відійшов у вічність.

Володимир Міяковський належить до науковців широкого діяпазону зацікавлень. Одне з них – шевченкознавство. Ця тема пройшла через усе його життя: від участи як члена Комісії новітнього письменства УВАН під керівництвом С.Єфремова у виданні III і IУ томів повного зібрання творів Т.Шевченка, де В. Міяковський готував коментарі на польські теми, – до видання в Нью-Йорку при УВАН річників „Шевченко" (1952-1964 рр.), для яких він написав ряд статтей. Ось лише два фрагменти з його шевченкіани.

Історія одного автографа

В Музеї-архіві імені Дмитра Антоновича Української Вільної Академії Наук у Нью-Йорку зберігається оригінальний автограф Тараса Шевченка – чотири сторінки рукопису так званого Симиренківського Кобзаря 1860 року видання (тобто, виданого коштом відомого мецената Платона Симиренка).

Крім того, на обох листках, дещо жовтуватих, з нерівним, ніби вирізаним із зшитка, лівим краєм, - поправки і доповненння, зроблені рукою Пантелеймона Куліша. Тому в одному рукописі є, власне, два унікальні автографи, і цінність цього архівно-музейного експонату подвійна.

Перший листок, помічений номером 15, містить у собі кінець послання „До Основ'яненка", на другому, 16-му, - початок поеми „Іван Підкова". „Значення цих двох листів автографу Шевченка полягає не тільки в тім, що вони з'являються репрезентантами автографічної спадщини поета по цей бік заслони, а в значно більшій мірі в тім, що дають текст двох творів Шевченка в автентичному їх вигляді, до редакційних поправок Куліша...", - написано в коментарі В. Міяковського до цього раритетного документу.

А потрапив автограф Тараса Шевченка до УВАН також завдяки сумлінню Володимира Міяковського - його переслала йому в 1949 році до Німеччини дружина відомого київського шевченкознавця Михайла Новицького Лариса Павлівна. Її чоловік купив ці два листки Симиренківського Кобзаря в одній з букіністичних книгарень Києва й як справжній шанувальник Шевченкового слова зберігав у своєму домашньому архіві, (доля Новицького, на жаль, склалася трагічно – йому також судилися ҐУЛаґівські табори).

Родини Міяковських і Новицьких тривалий час приятелювали й об'єднувала їх не лише належність до одного інтелектуального середовища Києва, а й глибинні людські почуття: коли заарештували Міяковського, його родині в скрутну хвилину допомагали вижити Новицькі, а коли „взяли" й Новицького, Міяковські опікувалися його хворою дружиною. Тому згодом Лариса Павлівна, знаючи, що Володимир Міяковський, живе ідеєю організації архіву і навіть в умовах таборів Ді-Пі збирає документ до документу, свідчення епохи до свідчення епохи, й будучи переконаною, що безцінний рукопис потрапляє в надійні руки, переслала йому поштою до Німеччини цей автограф Тараса Шевченка. Згодом архів перевезли до США. Володимир Міяковський працював у ньому, плекав й оберігав його до кінця свого життя.

(Закінчення на стор. 16)

У цьому будинку в Києві жив Тарас Шевченко.

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Пластовий апель

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. – Пластова станиця відбула апель 2 лютого 2002 року в Українському освітньо-культурному центрі в Абінгтоні. Після молитви та пластового гимну станичний пл. сен. Богдан Гарасевич привітав присутніх, зокрема секретаря Головної пластової булави пл. сен. Богданну Титлу; першого заступника голови Крайової Пластової старшини пл. сен. Катрю Гарасевич та Крайового коменданта юнацтва ст. пл. Василя Літепла.

Тому що Пластова станична старшина проголосила лютий – місяцем українських героїв, з тієї нагоди пл. розвідувач Андрій Гарасевич, пл. розв. Наталка Гудь, пл. розв. Стефа Гомик і пл. прихильник Андрій Зварич прочитали уривки творів про поляглих героїв, а новацтво і юнацтво відспівали пісні в їх честь.

У другій частині відбулися вручення вмілостей, проб, підвищення ступенів та відзначення. Рої новачок „Колібрики" і „Лебеді" та рій новаків „Сірі вовки" отримали відзнаки здобутих вмілостей: „Велесове внуча", „фотограф" і „збирач", а наймолодших юначок 4 куреня іменовано прихильницями, а трьох юнаків-прихильників – учасниками.

Відбулося іменування юначки-вірлиці й юнака-скоба. Пл. розв. Стефа Гомик і пл. розв. Юрій Ставничий здобули цей найвищий ступінь в юнацтві. Крайовий комендант юнаків ст. пл. Василь Літепло перевів цей особливий церемоніял в присутності їхніх батьків. Також юнаки і юначки, котрі брали участь на минулорічній Орликіяді, отримали здобуті відзначення.

Сеньйори дістали підвищення ступенів та відзначення. Архиєпископ-митрополит-емерит пл. сен. довір'я Стефан Сулик дістав підвищення на ступінь сеньйора керівництва. З тієї нагоди присутні та члени куреня „Лісові Чорти" відспівали Владиці „Многая літа". Орден св. Юрія в сріблі одержала пл. сен. Катря Гарасевич; Вічний вогонь в сріблі – пл. сен. Марія Касіян.

Грамоту заслуги з Пласт-Прияту дістав Василь Кизьо, Грамоти вдячности за виховну працю в новацтві дістали Орест Вірстюк, Петро Сьокало й Адріян Клос. Сеньйорські церемоніяли перевели пл. сен. Богданна Титла, пл. сен. Катря Гарасевич і пл. сен. Богдан Гарасевич.

Перед закриттям Архиєпископ Стефан Сулик коротенько промовив до пластової молоді та подарував книжку свого авторства до пластової бібліотеки. Станичний апель було закрито новацькою вечірньою молитвою та гимном.

Іменування пл. вірниці Стефи Гомик і пл. скоба Юрія Ставничого переводить Крайовий комендант ст. пл. Василь Літепло.

Пл. сен. Ірена Зварич

Бути вірним собі - право і обов'язок кожної вільної людини

Порядком дискусії на тему української мови в Пласті

Про природне право і обов'язок кожної вільної людини бути собою, мабуть, ніхто краще не висловився, як Вільям Шекспір:

„This above all: to thy own self be true, and it must follow, as the night follows the day, thou can'st be false to anyone...". („Понад все, сам собі будь вірним").

Не зраджу таємниці, коли скажу, що справа з українською мовою чим раз тяжча, навіть у Пласті, цій найелітарнішій з українських молодечих організацій Канади. Ціле наше середовище, крім Квебеку, англомовне: радіо, телебачення, преса, школи, уряди, підприємства і т. д. Дітям, які користуються англійською мовою цілий день у школі, легше висловлюватися по-англійськи.

Що ж робити? Якою мовою повинні вести свою виховну працю українські молодечі організації? Бо від кого, як не від молодого покоління, буде залежати тяглість українства в Канаді і навіть рівень того українства?

Згідно з теперішніми пластовими приписами, до Пласту не можна приймати дітей, які не знають української мови. Чи правильно робить Пласт, що далі дотримується цього правила? Думаю, що правильно. Погляньмо, як чудово на це питання стверджує Шекспір: людина, яка є вірна собі, не буде фальшивою й супроти інших. А людина, яка з опротунізму, лінивства, страху чи почуття меншевартости не розвиває своєї ідентичности, чи хоче її приховати, тільки засвідчує свою меншевартість. А таких ніхто не шанує. Мало того: вже давно доведено, що чим глибше людина стає свідома своєї спадщини, тим вона стає кращим членом спільноти, серед якої живе.

Бути вірним собі – значить зберігати свою спадщину, а спадщина, самозрозуміло, включає мову, яка є єдиним мостом між живими, мертвими і ненародженими поколіннями кожного народу. Втрачаючи мову, людина дослівно втрачає зв'язок зі своїми рідними, своїм біологічним „корінням". Чи не тому, проголошуючи Канаду офіційно двомовною, колишній прем'єр-міністер П'єр Еліот Трудо рівночасно проголосив Канаду „багатокультурною" країною, даючи в той спосіб людям змогу бути собою, могти спілкуватися однією з офіційних мов, а рівночасно плекати свою рідну мову і культуру?

Я назвав Пласт провідною організацією. А щоб справді такою бути, треба більше знати, більше розуміти і більше вміти. І тому в наші часи, коли світ чим раз більше стає одним великим „ґльобальним селом", немає нічого важливішого за знання мов, і пластунам в Канаді варто вивчити не лише рідну, але й обидві офіційні мови. І в тому їм повинні допомагати не лише батьки, але й інші організації, школи, церкви, ціла спільнота. Настають часи, що вимагають вміння жити в багатомовному, багатокультурному світі. Врешті, асиміляція ніколи не була найкращою розв'язкою. Багато кращою розв'язкою є вміння жити на верхах культур і мов, у гармонії рідної тотожности із тотожністю середовища, у їх балянсі, а не в запереченні чи приховуванні одної з них. І до такого життя, приймаючи до новацтва тільки україномовних дітей, Пласт змагає.

Життя на верхах культур, тобто зі знанням кількох мов – це вища форма життя, навіть вимога майбутнього світу, хоча її не легко осягнути. Такого життя треба хотіти. За нього треба змагатися. Свідомо і добровільно.

Чи можна глибоко розуміти іншу людину, не знаючи її мови? Чи може людина бути вповні щаслива, перериваючи зв'язок зі своїм біологічним корінням? Виправдати те, що багато наших дітей не знає рідної мови в наші часи, в багатокультурній Канаді, неможливо.

Три чинники формують людину: знання, досвід і принципи. І всі вони, при нашому добробуті і цивілізації, людям доступні. Є рідні, двомовні і літні школи, всякі курси, табори, журнали, книжки, фільми, підручники, Інтернет. Можна вживати рідної мови вдома, в церкві, в хорах, в танцювальних групах, в університеті абі кореспонденційно. Треба тільки хотіти, а найбільше – треба прикладу батьків і найближчої родини. Потрібно зразка, моделі, мотивації.

Знавці кажуть, що для щоденного спілкування треба добре знати тільки одну тисячу слів – дрібна, здавалося б, річ, але як хтось мудрий колись сказав: „Дрібні речі не означають нічого – вони означають все!" Бісмарк давав молоді пораду трьома словами: працюй, працюй, працюй. В сучасну добу інформації та Інтернету цими словами є: вчися, вчися, вчися. Зокрема мов. Колись в Україні казали: „Тільки тому роду не буде переводу, де браття милують згоду", а що доля судила сотням тисяч українців жити в Канаді, то мені хочеться сказати: тільки тому роду не буде переводу, де браття милують рідну мову. Тільки в українській мові Пласт в Канаді зможе далі бути українським Пластом.

Петро Саварин

Втретє прийшли лікарі

НЬЮ-ЙОРК. – 2 лютого в домівці „Самопомочі" відбулася третя з черги „Медична порадня", яку переводять лікарі – члени Українського лікарського товариства – відділ Метрополії Нью-Йорку. Цього разу домівку відвідали д-р Микола Алиськевич і д-р Ігор Маґун. Д-р М. Алиськевич розповів про захворювання на простату, його колеґа – про різні болі грудей. На запитання присутніх лікарі-спеціялісти дали вичерпні відповіді. Зліва: д-р Микола Алиськевич і д-р Ігор Маґун в „Самопомочі".

Стефанія Гуменюк

Свято Державности і Соборности

ОТАВА. – У неділю, 3 лютого, відділ Конгресу Українців Канади в Отаві влаштував у залі українського православного собору свято Державности і Соборности України.

Свято відкрила голова відділу Марта Винницька, підкреслюючи історичне значення дат 22 січня 1918 і 1919 років.

Посол України в Канаді д-р Юрій Щербак в короткому привітальному слові наголосив на важливості об'єднання всіх земель України в 1919 році і нагадав, що нам усім треба працювати над проблемою духовної єдности. На думку посла, вже вдалося зробити багато, бо маємо єдину адміністративну систему, єдину конституцію, єдину економіку, фінансову систему, єдину державну мову (80 відсотків Верховної Ради – україномовна). Ю. Щербак закінчив словами Тараса Шевченка: „А всім нам разом на землі, єдиномисліє подай"...".

Головну доповідь виголосив проф. д-р Володимир Шелест, яку назвав „22 січня – свято Державности і Соборности – день щорічного перегляду наших діючих сил", і відразу заявив, що у своїй доповіді він відступає від традиції говорити тільки про події від 1917-го до 1921 року та про зміст чотирьох Універсалів. Натомість він узявся за нелегке завдання порівняти здобутки чотирьох років незалежности Української Народної Республіки (демократичний уряд, 280 тисяч війська, 300 літаків, українські гроші, і т. д. і роки боротьби) і 10-річчя сучасної України, як і подібність характеристичних хиб українців, що заважило на висліді боротьби тоді і впливає негативно на розвиток української держави тепер. Однією з найбільш негативних рис уважає доповідач тенденцію до ділення сил, що ставалося тоді і стається, в багато гіршому варіянті, тепер (Україна сьогодні має 127 партій).

Проф. В. Шелест гостро засуджує це, як „...брак політичної культури або, може, й культури взагалі, якщо йдеться про суспільні обов'язки тих осібняків, які вважають себе національною елітою". Також парадоксальним здається доповідачеві потяг і в проводі, і в народі до збереження попередньої системи, у висліді чого по 10 роках державности Україна „нидіє на небезпечному роздоріжжі... Наступила якась перехідна павза 'синьо-жовтого серпа і молота'. Закінчив свої роздуми В. Шелест питанням, висловленим Володимиром Яворівським на Установчому з'їзді Народного Руху України за перебудову ще 8 вересня 1989 року в Києві, а саме: „Що ж ми за народ такий?". Відповіді покищо нема...

Мішаний хор „Відлуння" з Монреалю під диригентурою Світлани Колесник-Коваль виконав ряд релігійних, патріотичних, народних пісень і колядки та щедрівки, а на закінчення – прекрасну пісню композитора Тараса Петриненка, з рефреном „Боже, Україну збережи, Господи, помилуй нас".

Юлія Войчишин

ЧИКАҐО. – Олег Коверко, довголітній голова Українського інституту модерного мистецтва в Чикаґо, був відзначений почесною грамотою на святі Січневих актів, яке відбулося 20 січня. Громада Чикаґо щороку відзначає своїх провідних членів грамотами за їхню наполегливу працю в пропаґуванні української культури в американському світі. На фото: Олег Коверко і проф. Віра Боднарук.

Проф. Віра Боднарук, член управи Інституту

СКУ вимагає вживання української мови

НЬЮ-ЙОРК. – 5 лютого Світовий Конгрес Українців надіслав листа до Президента України Леоніда Кучми в справі вживання української мови як державної. В листі зокрема написано: „Українська мережа новин подала інформацію, що перший заступник керівника Державного комітету енергозбереження Микола Поровський на засіданні Міжвідомчої комісії нагадав заступникові голови Кабінету міністрів Олегові Дубині про те, що провадити засідання потрібно державною українською мовою, а не російською. Реаґування О. Дубини на цю пропозицію було блискавичним: „Геть з наради! Подайте пояснювальну записку для звільнення". СКУ нагадує, що Олег Дубина діяв всупереч Конституції України і закону про мову, постанові Кабінету міністрів і рішенню Конституційного суду про державну мову України.

СКУ вважає, що акція Миколи Поровського заслуговує на підтримку, а поведінка Олега Дубини не була гідною особи, яка перебуває на високій державній посаді.

СКУ

„Самопоміч" допомагає Україні

НЬЮ-ЙОРК. – Кредитова спілка „Самопоміч" протягом багатьох років щедро підтримує проєкти допомоги Україні, які здійснює Координаційний комітет допомоги Україні (ККДУ).

Спілка виділила 10 тисяч долярів на перевидання хрестоматії літератури XX століття „Українське слово", 10 тисяч – на курси українознавства для вчителів і військовиків Збройних Сил України, 15 тисяч – на видання хрестоматії літератури Київської Русі „Золоте Слово" та ін.

Вже в лютому нинішнього року ККДУ одержав від „Самопомочі" чека на суму 25 тисяч долярів, з чого 15 тисяч призначено на переведення курсів українознавства для військовиків-вихователів і 10 тисяч на приїзд дітей зі східних і південних областей України в Галичину на час Різдвяних і Великодніх свят.

ККДУ щиро дякує ньюйоркській кредитовій спілці „Самопоміч" за її розуміння потреби допомоги Україні і щедрі пожертви.

За управу ККДУ –
Володимир Воловодюк, голова

Створено фонд УВКР

НЬЮ-ЙОРК. – На своєму засіданні 16 лютого екзекутива Української Американської Координаційної Ради ухвалила створити фонд на підтримання праці Української Всесвітньої Координаційної Ради (УВКР). Як початковий вклад у цей фонд внесено 1.500 долярів. Пожертви на фонд УВКР просимо висилати до бюра УАКР в Нью-Йорку на адресу: Ukrainian American Coordinating Council, 142 Second Avenue, New York, NY 10003.

Вирішено скласти 1,550 дол. на різні харитативні і навчальні програми в Україні, 300 дол. на виготовлення матеріялів для учнів середніх шкіл, що вивчають українську мову у штаті Нью-Йорк.

Учасники засідання заслухали звіти голови Ігора Ґавдяка та інших членів екзекутиви. Голова звітував про засідання СКУ в Торонто, яке відбулось 2 лютого, і про працю вашінгтонського бюра УАКР. Після цього обговорено деякі точки пропонованих змін до статуту СКУ. Члени висловили свою опозицію до проведення наступного конгресу СКУ у Варшаві, Польща.

Голова короткс підсумував працю УАКР у Вашінґтоні. Він поінформував, що декілька тижнів УАКР у співпраці з іншими організаціями Вашінґтону бере участь у „Action Ukraine Coalition", щоб Конґрес США зняв торговельні обмеження, які досі діють на основі поправки Джексона-Ваніка і не дозволяють Україні мати нормальні торговельні взаємини зі США. Останнім часом до коаліції „Action Ukraine" приєдналася організація „Американські приятелі України, яку очолює колишній конгресмен з Пенсильванії Чарльз Догерті.

У засіданні УАКР вперше взяв участь новообраний голова „Асоціяції українців Америки" д-р Василь Лопух, який на цій посаді є повноправним членом екзекутиви. У цьому засіданні теж вперше брала участь Рома Шуган як новий керівник бюра в Нью-Йорку. Вона перебрала цей пост після Демяна Ліщинського.

І. Ґавдяк склав щиру подяку Демянові Ліщинському за довгі роки його відданої праці як керівника бюра УАКР в Нью-Йорку.

УАКРада

Пророка не чують на своїй землі

Тарас Шевченко і Україна – це немов два нерозривні поняття, оскільки ми бачимо поета як пристрасного борця за права знедолених кріпаків та упослідженого народу України. Т. Шевченко-пророк немов озвучує плач пригноблених і своїм вогненним словом наголошує багатовимірність національної і соціяльної драми, представляючи народ України в усіх його проявах. Шевченко, як поет національної ідеї, був дуже суперечливим, оскільки серед протилежностей і заперечень він шукав цілісність свого народу.

„Тараса Шевченка розуміємо настільки, – писав Іван Дзюба, наскільки розуміємо себе, свій час і Україну в ньому". Виходячи з такої позиції, яку я цілком поділяю з автором, маю враження, що Україна, поза покладанням квітів біля пам'ятників Шевченкові, не відчуває Шевченкових болів за українську людину, якій відібрали почуття особистої та національної гідности, натомість прищепили неповноцінність, рабство і вислужництво. А вислідом цього внутрішнього злиденства є безмежна заздрість та недоброзичливість, яка відчувається на всіх рівнях української спільноти. Шевченко з болем в серці писав:

Один на другого кують
Кайдани в серці. А словами,
Медоточивими устами
Цілуються і часу ждуть,
Чи швидко брата в домовині
З гостей на цвинтар повезуть?

Невже нічого не змінилось в нас від того часу? Постає тривожне запитання: чи нам генетично прищеплене рабство, з якого ми не можемо визволитись, і до сьогодні з ностальгією пригадуємо час, коли нам казали що і як слід робити? Пригадується відзначення свята Першого травня, коли Хрещатиком йшли люди старечого віку до пам'ятника Леніна – творця людиноненависницької системи, яка знищила мільйони українського народу, а між ними йшла жінка з дитячим візочком, прикрашеним червоним прапором з серпом та молотом. Цю трагічну сценку і болісні слова Шевченка: „Неначе люде подуріли, німі на панщину ідуть і діточок своїх ведуть", які тоді прийшли мені на думку, до сьогодні не можу забути. Невже ж ми нічого не навчились, чи, може, засвоїли рабську байдужість до трагедії цілих поколінь українського народу і стали тільки нікчемними споживачами хліба? Шевченко, який шукав правду і любов між людьми, з болем писав:

Люде, Люде!
За шмат гнилої ковбаси
У вас хоч матір попроси,
То оддасте.

(„Титарівна")

Шевченко, немов пророк Єремія, плаче над руїною своєї батьківщини та свого народу, який не зумів оборонити своїх прав. Та Шевченко – понадчасовий, в нього минуле, сучасне і майбутнє творять немов одну картину буття його народу. Можна собі уявити, з яким болем цей страдник за право українського народу бути вільним на своїй землі писав:

А ми дивились та мовчали,
Та мовчки чухали чуби.
Німії, подлії раби!
Підніжки царської, лакеї,
Капрала п'яного! Не вам,
Не вам, в мереженій лівреї,
Доносчики і фарисеї.
За правду пресвятую стать
І за свободу! Розпинать,
А не любить ви вчились брата!
О роде суєтний, проклятий,
Коли ти видохнеш?

(„Юродивий")

Питання національної безхребетности та запроданости Москві, яка саме була тією руйнуючою силою України, її духовного та політичного буття, глибоко турбували Шевченка, оскільки для нього Україна – це життєдайна, любляча мати, яка страждала за долю своїх дітей. Його слова – це вигук наболілої душі:

Сини мої на чужині,
На чужій роботі.
Дніпро, брат мій, висихає,
Мене покидає,
І могили мої милі
Москаль розриває...
Нехай риє, розкопує,
Не своє шукає,
А тим часом перевертні
Нехай підростають
Та поможуть москалеві
Господарювати,
Та з матері полатану
Сорочку знімати.
Помагайте, недолюдки,
Матір катувати.

(„Розрита Могила")

Чи не час українському народові прислухатись таки до слів свого пророка і, шукаючи джерел своєї сили в Матері-Україні, позбутись трагічного минулого і будувати світле майбутнє для себе, своїх дітей та своїх онуків у своїй самостійній державі? Після десяти років незалежности Шевченко-Прометей, немов той розіп'ятий велетень синіх Кавказьких гір, ще й сьогодні волає до нас: „Схаменіться!". Та Шевченко, як нещадний критик, є рівночасний майже Божественний у своїй любові, яка перемагає розпач зраненої душі. До речі, він критикує саме тому, що любить, бо він поет виразуміння, милосердя і світлого майбутнього. Він поет Слова, Правди, Волі, Слави і Любови, які повинні бути дороговказом українському народу. Як поет-пророк, Шевченко вживає слово як зброю в боротьбі за краще майбутнє свого народу. Слово, в творчому арсеналі Шевченка – це щось більше, ніж засіб комунікації. Воно є життєдайною силою людського буття.

Подай душі убогій силу,
Щоб огненно заговорила,
Щоб слово пламенем взялось,
Щоб людям серце розтопило.
І на Україні понеслось,
І на Україні святилось
Те слово, Божеє кадило,
Кадило істини. Амінь.

(„Неофіти")

Мабуть, найвиразніше наголошує Шевченко на Слові як зброї в обороні буття свого знедоленого народу, коли пише:

Воскресну нині! Ради їх,
Людей закованих моїх,
Убогих, нищих... Возвеличу
Малих отих рабів німих!
Я на сторожі коло їх
Поставлю слово.

(„Подражаніє 11 Псальму")

Але для кого це Шевченкове Слово потрібне в сучасній Україні, коли на кожному кроці чуєш російську мову? Невже почуття духовного колоніяльного статусу може задовольнити людину до тої міри, що вона не шукатиме творчого національного самовияву своєю рідною мовою? Відповідь на це питання мусить собі дати кожна чесна людина, яка бажає бути вільною у вільному суспільстві. Щоб осягнути цю мету, Шевченко просить Бога допомогти людям „Любити правду на землі та всім нам вкупі на землі Єдиномисліє подай і братолюбіє пошли".

Тарас Шевченко, одержимий пророк і поет, попри жорстоку долю українського народу, був глибоко переконаний, що рабство минеться і українці житимуть у своїй державі, як інші вільні народи світу.

Цю свою мрію, яка була змістом цілого його життя, Шевченко описав дуже коротко, даючи їй універсальне, майже утопічне значення:

І на оновленій землі
Врага не буде супостата,
А буде син, і буде мати,
І будуть люде на землі.

Тарас Гунчак,
професор історії
Ратґерського університету

Пам'ять потрібна живим

До 100-ліття від дня народження о. Михайла Блазовського

До яскравих особистостей, які займають в історії нашого народу почесне і заслужене місце, належить о. Михайло Блазовський, за псевдонімом „Сноб'як". Цей священик відзначався неабиякою мужністю, відвагою, відданістю, патріотизмом і шляхетністю у визвольних змаганнях в рядах УПА. Народився він 3 серпня 1902 року, в бідній, але національно свідомій родині в селі Заріччі коло Золочева. Від наймолодших років належав до Пласту і був у цій молодіжній організації активним членом. По закінченні гімназії вчився у Львівській духовній семінарії, яку закінчив у 1931 році, і був висвячений на священика. На пропозицію Митрополита Андрея Шептицького, він був покликаний, як талановитий організатор, на віцеканцлера Митрополичої консисторії у Львові, а згодом став духовником Малої семінарії.

З приходом німців у 1941 році о. Михайла перенесено на парафію у Красне, між Золочевом і Львовом. На цій парафії о.Михайло познайомився з провідними діячами ОУН, саме напередодні організування УПА. У 1943 році о. Михайло переходить на душпастирську працю в Карпати, до бойківського села Сможе, де в поблизьких лісах переводився вишкіл майбутніх вояків УПА. В тих вишколах о. М. Блазовський, як капелян, бере активну участь і далі працює на своїй парафії. З наближенням в 1944 році російського фронту о. М. Блазовському запропонували відійти на Захід, щоб уникнути репресій московських катів, проте о. Михайло категорично відмовився.

Під час нової більшовицької окупації о. Михайло з подвоєними силами включився в підпільну працю повстанців: уділяв душпастирську опіку повстанцям, поширював пропаґандивну літературу, опрацьовував статті і відозви, уділяв допомоги пораненим і хоронив загиблих повстанців.

Найболіснішим ударом для о. Михайла був арешт Митрополита Йосифа Сліпого і єпископів Никити Будки, Миколи Чарнецького, Григорія Хомишина, Івана Лятишевського, Йосафата Коциловського, Григорія Лакоти та інших. Другим ударом був псевдособор у Львові, в березні 1946 року, за допомогою якого було зліквідовано УГКЦ. Після цього московський окупаційний режим посилив бойові операції проти УПА. В тих умовах життя повстанців було надзвичайно важке, а в тому і життя 45-літнього душпастиря. Часто доводилось міняти місце перебування, переходити ворожі засідки.

Найтрагічнішою виявилася ворожа засідка у селі Погарі, де підрозділ 91-го стрілецького полку військ НКВД під командуванням капітана Лебодніка 2 квітня 1949 року заскочив повстанців, і о. Михайло Блазовський разом з братами Василем і Ярославом Краснянськими, Василем Дубом з Оряви та Павлом Арендачом в нерівному бою загинули героїчною смертю. Кати, за звичкою, зняли з полеглих одяг і в Тухольці виставили їх тіла перед гарнізоном, на схрещенні доріг, спостерігаючи, чи хтось не наважиться вбитих забрати. Такі практики вони застосовували в Заліщиках, Золочеві, Бережанах, Перемишлянах та інших місцевостях західніх областей України.

Ярослав Стех

Тяжкий шлях...

(Закінчення зі стор. 9)

бив польський Костел, мало стати за приклад наших спільних дій. Маємо сісти спільно, з ясним серцем і чистим розумом, не заперечувати того, що сталося, бо минулого не змінимо, але дивитися у майбутнє. Тут мушу зізнатися з покорою: в Україні, у Греко-католицькій Церкві, а також в інших східних Церквах, маємо у цьому значні труднощі.

– З чого вони виникають, якщо Вашою волею є поєднання народів і Церков?

– Впродовж століть своєї присутности в Україні Римо-католицький Костел був, по суті, чужинською церквою, до якої належали поляки, німці. Сьогодні становище змінилося. Багато членів Римо-католицької Церкви вважають себе українцями, говорять українською мовою. Але усе ще більшість священиків цієї Церкви в Україні – чужинці, більшість з них походить з Польщі. Вони не завжди розуміють української специфіки. Роками польський Костел вважав своїм покликанням євангелізацію Сходу. З цього дещо залишилось, іноді відчувається таке наставлення, може – підсвідоме, але воно не сприяє співпраці. Не приховуватиму, що УГКЦ в Україні слабка. Тим більше Римо-католицька Церква має бути тактовною. Треба усвідомити, що усе діється на терені іншої культури, іншого обряду.

Місіонери повинні усвідомити, що люди, які тепер говорять, що не належать до жодної Церкви, у своєму корінні, у спадщині є з візантійського обряду. Це важливіше і емоційно глибше, ніж національна свідомість. Обряд так інтимно сполучений з культурою, що такого роду приналежність, навіть забуту, слід трактувати дуже делікатно. УГКЦ повинна порозумітися з Єпископатом Польщі, щоб утворити спеціяльну комісію, яка дуже відверто і реалістично має розглянути ці проблеми. На мою думку, така комісія повинна працювати поза межами України.

– Чому? Адже вона займалася б українськими проблемами?

– Сьогодні в Україні немає ясности мислення. Ми вміємо жити спокійно, робити невеликі поступки, але нам не вдається глибоко, щиро розмовляти між собою. Це ніби замкнене коло, тому що потроху над нами тяжіє історія, фальшиве вже сьогодні сприйняття, що Церква – українська, а Костел – польський. Діються в Україні речі нерозумні, групка людей верещить: „Не віддамо Церкву латинникам!", хоча впродовж століть це був Костел „латинський", бо „латинники" – то поляки. Таке сталося у селі Комарне. Треба щиро визнати, що таких місць є значно більше. В Україні досить часто патріотизм, який є християнською чеснотою, дехто розуміє як антипольонізм, а це вже гріх примітивного націоналізму. Це – спадщина передвоєння, війни і більшовизму.

– Чи УГКЦ дозріла до того, щоб стати віч-на-віч з кривдами, які скоїли українці полякам?

– Дещо на полі поєднання діється, але такі ініціятиви, хоча й шляхетні, ще поодинокі. Як представник УГКЦ я є серед ґрона тих, хто присуджує Нагороду Поєднання, з боку польського Римо-католицького Костелу є кардинал Генрик Ґульбінович. Минулого року, під час візити Папи до Львова, нагороду вручено проф. Єжи Клочовському з Любліну і проф. Іванові Вакарчукові, ректорові Львівського університету ім. Івана Франка.

Я був дуже щасливий, що так сталося, хоча розумію, що це тільки жест. Але важливий. Час від часу я запрошую до себе представників львівської інтеліґенції. Кілька разів запитував, що вони думають про поляків, зближення, поєднання. Був мило здивований, коли усі говорили про це тільки позитивно. Виявилось, що впливові люди вміють дивитися у майбутнє і можна на них покластися. Але хочу відверто визнати, що у площині поєднання ми не зробили достатньо. Церква ще не вміє визнати українські провини і вибачити польські. До цього мусимо дозріти. Цей нелегкий процес вимагає великої праці.

Можливо, шляхом до поєднання можуть послужити багатонаціональні групки різних віровизнань, які вже діють.. Поляки і німці переносять досвід взаємного поєднання на Схід. Усі разом намагаються зрозуміти, що ж насправді нас ділить, що заважає у згоді і злагоді.

– Початок польсько-німецькому поєднанню поклав лист польських біскупів до біскупів німецьких. Лист було написано всупереч громадським настроям. Люди запитували, чому поляки, які зазнали від німців стільки лиха, мають їх перепрошувати? Але без листа не було б примирення. Чи єпископат України може написати такого листа?

– Зможе невдовзі, хоча сьогодні, щиро кажучи, я цього не певний.

– Проте уся ваша діяльність на це спрямована...

– Я міг би сам написати такого листа, але погодьтеся, що у справі примирення замало листа Митрополита. Для написання такого листа мусить бути добре підготований терен. Було б страшною бідою, якби слова прощення і прохання про вибачення не були належно сприйняті. Нагадаю ще раз про декларацію 1987 року, підписану кардиналами Любачівським і Ґлемпом. По ній настала тривожна, незрозуміла тиша, хоч ініціятива була щирою. З одного і з другого боку забракло поважної оцінки минулого і не було наступних кроків.

– Коли я бачив Божі Служби Папи Івана Павла II у Львові, то мав враження, що поляки й українці становлять одне ціле. Так було й на вулицях Львова.

– Це братерство було справді незвичайним й евфоричним. Але потім розвіялося, не спромоглися ми цього належно використати.

– З яких причин міська рада Львова вже вкотре блькоує закінчення і офіційне відкриття цвинтаря Орлят?

– Це яскравий приклад українського страху. З одного боку безрозсудний, крикливий націоналізм, з іншого – міська рада не має людей такої поваги, щоб місто їх послухало.

– Що у цій справі робить Церква? Якби кардинал у катедрі св. Юра у проповіді сказав, що то є страх, скандал і глупота...

– Коли я звинувачую інших, то мушу й про себе сказати, що не зробив багато, не доцінив значення проблеми і магії символу. Розгубився. Справа цвинтаря Орлят вимагає моєї рішучої проповіді, нагадування. Але повірте, що проблема полягає не тільки в одній чи двох проповідях. Це справа глибша. До Львова приїздить чимало поляків, які говорять: „Наш Львів". Українці цього не хочуть чути.

– Але ж це негрізний сантимент. У Львові господарюють українці.

– Я це добре знаю, розумію також польські почуття, сантименти. Мене вони не тривожать й не ранять. Але вулиця міркує інакше. Міська рада боїться непопулярного рішення, а УГКЦ не додає їй мудрости і відваги. Ми зневажили проблему, не відчули, яка вона для поляків важлива. Це – наша провина.

– Голос Церкви у справі цвинтаря Орлят міг би стати чудовим кроком до польсько-українського поєднання...

– Не заперечую, це треба зробити, навчені занедбанням у цій площині, ми багато в цьому напрямі зробимо. Може, так вдасться усунути терня, яке отруює усе тіло, але й цього замало. Справа цвинтаря Орлят й справді нерозважно вирішується з української вини, але це не означає, що в Україні відмовляють у правах полякам.

– Чому Церква не зауважила проблеми цвинтаря, коли нею займалися влада Львова і навіть президенти України і Польщі?

– Ми перебуваємо у себе, маємо вірних, повертаємо майно, УГКЦ бореться за своє існування. Тут є наш центр, деінде ми не будемо, тоді як латинських метрополій є багато в цілому світі. Для Церкви найважливішим покликанням є не поляки, а співіснування з нашими православними.

Православні остерігаються нас, бо ми є доказом, що можна бути людиною Сходу і католиком, що ми належимо до Апостольської столиці у Римі. Але ми не маємо такої підтримки, як латинники. Коли б Святіший Отець не цікавився нами, було б дуже погано. Є в Римі люди, які вважають нашу Церкву завадою. У совєтські часи римо-католики в Україні дуже терпіли, але могли якось існувати. Наша Церква була в підпіллі, навіть сьогодні православні охочіше повертають майно римським, ніж грецьким католикам.

Це не виправдання. Важке становище УГКЦ не виправдує наших скупих діянь у напрямі українсько-польського поєднання. Але порозуміння повинно йти в парі з розумінням того (а Римо-католицький костел часом того не розуміє), що в Україні діється.

УКРАЇНА І СВІТ

Виховуючи героїв майбутнього

Як член Українського відділу Королівського Канадського Легіону ім. Пилипа Коновала, я мала доручення побувати в Окремій бригаді Морської піхоти України в Криму. Цей елітарний підрозділ Військово-Морських Сил України розташований високо в горах, в ущелині біля Феодосії. Вже кілька років підряд бригада бере активну участь 'у військових навчаннях-маневрах країн НАТО за програмою „Партнерство заради миру". Цього року морські піхотинці України мали нагоду показати свою високу бойову майстерність двічі – в Поті, Грузія, та в Одесі.

Бригада Морської піхоти України – це українське військо не лише за назвою, але й за духом. Керують бригадою офіцери-патріоти, свідомі виховники: полковник Юрій Ільїн, начальник штабу майор Сергій Тартаковський (обидва – колишні командири Національної Гвардії України). Всі команди і накази віддаються українською мовою, всі надписи на території бригади – по-українськи.

Під час нашого перебування в Бригаді майор Сергій Тартаковський надав нам можливість побачити, як піхотинці бездоганно володіють різними видами зброї, стрибають з парашутом, долають різні перешкоди... На всій території бригади надзвичайно чисто, на головній площі багато квітів. Їжа в бригаді дуже смачна. Знаю це, бо нас, гостей, запросили на обід до спільного столу. Бригада провадить майже незалежну господарку: доглядають свій город, теплицю (щоб мати свіжу городину цілий рік), навіть свиней тримають.

Піхотинці Окремої бригади Морської піхоти України служать, обравши своїм девізом слова „Вірний завжди!". Символіка девізу – меч, крила та якір – тлумачиться як сила, удар, що вражає, мобільність на морі та на суші. Хлопці гордяться належністю до елітних військ української держави.

Метою моєї поїздки було провести виховно-патріотичну акцію на пошану Пилипа Коновала – героя-українця Першої світової війни, що воював у канадському експедиційному війську і за особливу хоробрість та героїзм на полі бою був нагороджений найвищою відзнакою Британської імперії – Хрестом Вікторії. Пилип Коновал – це патрон 360-го Українського відділу Королівського Канадського Легіону в Торонто. Побратими-легіонери провели в Канаді та в Україні титанічну працю для вшанування пам'яті кавалера Хреста Вікторії Пилипа Коновала: видали про нього книжку трьома мовами (українською, англійською та французькою) та розіслали її до національних бібліотек більш як 40 країн світу; відкрили чотири меморіяльні дошки по цілій Канаді – в Оттаві, в Торонто, Нью-Вестмінстері, Британська Колюмбія, та Дофині, Манітоба; встановили пам'ятник Пилипові Коновалу в Україні, в його рідному селі Кутківці, що на Хмельниччині.

Марґарета Шпір і (зліва від неї) начальник штабу Бригади морської піхоти України майор Сергій Тартаковський.

Слава про подвиг Пилипа Коновала дійшла до українських військових в Криму. Ще в Торонто голова Українського відділу Королівського канадського Легіону Іван Григорович передав мені точну копію (репліку) Хреста Вікторії, портрет Пилипа Коновала та інші матеріяли про нашого героя. Я перевезла все це в Україну, де виготовили чудовий стенд, і доставила його в Феодосію.

І ось 3 липня 2001 року на головній площі Бригади морської піхоти України в Феодосії урочисто вишикувалися офіцери і вояки. Пролунали короткі промови: першим виступив начальник штабу майор Тартаковський, тоді до морських піхотинців звернувся підполковник Вадим Приходько. В своєму короткому слові я розповіла про життя і подвиг Пилипа Коновала. Особливу вартість мала ця розповідь про героя-українця для військовиків, яких часто і тепер виховують, ставлячи в приклад виключно героїв совєтської армії часів „великої вітчизняної" війни. В промові я також підкреслила логічний зв'язок із Кримом: найвищу нагороду Британської імперії, Хрест Вікторії, традиційно виплавляють лише з певного металу – трофейної гармати, захопленої британцями в росіян під час облоги Севастополя в Кримській війні. І сьогодні копія цієї нагороди, що прикрашувала груди героя-українця Пилипа Коновала, повернулася в Крим.

Після промов відбулося вручення найкращим морським піхотинцям відзначки Українського відділу Королівського Канадського Легіону з ім'ям Пилипа Коновала та зображенням Хреста Вікторії. Відтак – представлення стенду, подарованого Українським відділом Королівського Канадського Легіону з Торонто. Завершилося шикування урочистим маршем військових, коли на команду „Кроком руш з піснею!" морські піхотинці співали „Червону калину".

Мабуть, найкраще окреслити вартість свята вшанування пам'яті Пилипа Коновала словами: „Щоб виховати героїм майбутнього, пам'ятаймо героїв минулого!". Маємо надію, що традиція буде продовжена.

Марґарета Шпір,
член Українського відділу Королівського Канадського Легіону, координатор програми „Проєкт Крим", член дирекції Канадського товариства приятелів України, Торонто

Товариство „Вербиченьки" з Татарстану

ЧИКАҐО. – Недавно Товариство української мови (ТУМ) в Чикаґо отримало цікаві новини від української громади з міста Нижнєкамськ в Татарстані, Росія. Кілька років тому постало там Товариство „Вербиченьки", котре гуртує місцевих українців. „Вербиченьки" заснували недільну школу для молоді, мають культурний осередок, в якому проводять вечори, присвячені видатним українським діячам. ТУМ–Чикаґо післав їм матеріяли про Соломію Крушельницьку, Симона Петлюру та Івана Мазепу. Вечори були успішними. Також минулого року Товариство „Вербиченьки" мали гутірку із місцевими дітьми на тему Великого голоду в Україні 1932–33 років. Тамтешня українська громада є досить активною – але потребує найконечніших для своєї виховної праці. Крім Львівської "Просвіти" та Полтавського музею, ніхто більше з України їм не помагає.

Товариство „Вербиченьки" старається періодично випускати півсторінки українською мовою у місцевій російській газеті. Їхня негайна потреба – це придбати комп'ютер із українською програмою. ТУМ-Чикаґо шукає спонзорів, які б допомагали Товариству „Вербиченьки" в Татарстані.

Зацікавлених осіб просимо звертатися до: Ukrainian Language Society 425 Ridge Ave. Clarendon Hills, IL 60514.

Богдан Боднарук,
організаційний референт

Літературно-історична зустріч, присвячена гетьманові Іванові Мазепі, у місті Нижнєкамську, Татарстан, Росія.

21–24 серпня: з'їзд яворівчан

Організаційний комітет III Світового і першого в Україні з'їзду, запрошує всіх яворівчан, які проживають в різних частинах світу, але не зреклись свого роду, не забули своєї першої батьківщини, на світовий з'їзд в Яворові, який відбудеться 21–24 серпня 2002 року. Про свою участь просимо повідомити до 31 травня на адресу: Організаційний комітет з'їзду яворівчан, вул. Івана Франка, 8, м. Яворів, 81000 Україна.

Тел. (380-3259) 21-1254. Факс: 21-369. E-mail: lukashyk@ICMP.lviv.ua.

Організаційний комітет з'їзду

Українські діти на Кубі

ГАВАНА, Куба. – Лікувально-оздоровлюваний табір влаштований урядом Куби для вражених радіяцією дітей України, Білорусі і Росії. Діяльність цього табору була дуже засекречена на Кубі, як це водиться у всіх тоталітарних державах. Минулого січня мені пощастило особисто відвідати табір дітей з Чорнобилю в Гавані. Я брав участь у Міжнародному семінарі, влаштованому з рамени ООН в Гаванському університеті, і вирішив скористати з нагоди і відвідати табір.

Перші спроби розпитати в університеті чи в готелі, де він знаходиться, не давали відповідних вислідів. Мовляв, це урядова інституція, до якої чужинцям чи навіть кубинцям трудно дістатися. Я вирішив діяти самостійно. В телефонічній книжці Гавани я знайшов телефон українського консуляту. Урядник консуляту, відповідаючи російською мовою, вислухав моє прохання і пообіцяв, що до мене подзвонить україномовна секретарка консула. І справді, ще того дня по полудні до мене зателефонувала пані і українською мовою повідомила про можливість зустрічі з віце-консулом у вівторок, 22 січня (якраз у свято Злуки українських земель).

У консуляті були д-р Наталя Логвиненко – директор Лікувально-оздоровлюваного центру, Микола Руденко – її заступник, Владислав Богород – віце-консул, Ігор Маркелов – дипломат. Вони розповіли, що Лікувально-оздоровлюваний центр на Кубі засновано в 1991 році, себто п'ять років після аварії в Чорнобилі, як гуманітарний жест Ф. Кастра. Табір розташований над берегом Атлантику, 30 кілометрів від центру Гавани. Діють дві школи: початкова і середня. Спершу учителями були місцеві, але від 1998 року школою заопікується міністерство освіти України, постачає книжки, учителів. Від початку існування табору через нього перейшло близько 16,000 дітей з України, Білорусі і Росії.

Починаючи від 1998 року, в таборі оздоровлюються лише діти з України. В Україні перебуває кубинський лікар, який відбирає дітей для лікування. Тепер табір начисляє 140 дітей і 45 дорослих осіб обслуги. Це діти у віці від 7 до 15 років, а малі діти – з батьками. Час лікування приблизно три місяці, це залежить від стану здоров'я дитини. Уряд Куби забезпечує не тільки приміщення, але й харчі і медичне лікування. Уряд України відповідає за все інше. Бракує практично всього: одежі для дітей, рушників, мила, зубних щіточок, пасти, гребінців, туалетного паперу (Гаванський комуністичний журнал має всього дві сторінки)). Школа потребує зошитів, олівців, крейдок, фарб, забавок для малих дітей і т. д. В таборі є 19-літній спаралізований хлопець, який потребує спеціяльне крісло.

Після обміну інформацією відвідини табору мені призначили на четвер, 24 січня на 3-тю год. по полудні. У призначений час університетський автобус „Вольво" (продукований в Бразилії) забрав нас, шестеро осіб, з різними подарунками, які можна було купити на місцевому ринку. Табір місцеві люди звуть „Тарара" – від піонерської сурми.

Після півгодинної їзди ми зупинилися на околиці Гавани, над морем. Минули поліційну заставу (табір не обгороджений) і опинилися на „Тарарі". Нас зустріла пані Татяна Деркач, що володіє українською та еспанською мовами. Повідомила, що ми можемо відвідати години навчання в школі. Речі, що кожний привіз, наразі залишаємо в автобусі. Саме в цей час (може на показ) відбувалися лекції англійської, еспанської мови і української літератури. В кожній клясі вибрані учні читали поезії даною мовою.

Помимо того, що більшість дітей народжені вже після Чорнобильської аварії, всі вони потерпіли від радіяції. На перший погляд, це зовсім нормальні діти, але певна частина має на собі сліди радіяції – брак волосся чи плями на шкірі. Концерт відбувся на дворі під дахом, поміж двома шкільними будинками. Програму приготовляла Наталя Морозова. Були там пісні Володимира Івасюка, сольоспів, дует, гумористичні скечі, народні танці. Цей виступ міг діятися десь на пікніках діяспори, або в Україні. Біля 100 дітей і дорослих були в ролі глядачів.

Після закінчення програми я подякував управі і молодим виконавцям від нашої групи і передав привіт від дітей Америки і української діяспори. Управа табору подарувала мені на згадку про цей день підручник – „Вступ до історії України", під редакцією Ю. А. Мицика, Київ, „Генеза", 2001.

Табір має свою сторінку на Інтернеті, яку провадить Олекса Руденко, син Миколи Руденка. Сконтактуватися з табором можна через консулят України в Гавані.

Інж. Богдан Неганів,
Трой, Мишиген

Зліва: Микола Руденко, Владислав Богород, інж. Богдан Неганів, д-р Наталя Логвиненко, Ігор Маркелов.

Важливі проєкти Року Патріярха Йосифа

ЛЬВІВ. – У Митрополичих палатах Святоюрської гори 2 березня відбулося засідання Надзірної ради Культурно-мистецького Фонду імені Митрополита Андрея Шептицького – на чолі з головою ради Верховним Архиєпископом УГКЦ кардиналом Любомиром Гузаром. З проголошенням Року Патріярха Йосифа Фонд розпочав працю, спрямовану на прославу імені гідного послідовника Митрополита Андрея – Ісповідника Віри Йосифа Сліпого.

У вступному слові Глава УГКЦ Владика Гузар, говорив про потребу здійснити глибші роздуми над постаттю Патріярха Сліпого, а також наголосив на трьох найголовніших аспектах життя свого славного попередника. Це ісповідництво-мучеництво Патріярха Йосифа, його наукова діяльність і праця над створенням Українського католицького університету, а також його зусилля, спрямовані на визначення нашої церковної ідентичности і утвердження ідеї патріярхату.

Після вступних роздумів Глава УГКЦ запросив усіх присутніх до дискусії. Кожен з членів Надзірної ради зміг висловити власні думки. Серед цікавих пропозицій були: відбудова церкви Святого Духа, яка діяла при довоєнній Львівській богословській академії, залучення студентів усіх рівнів і всіх вищих навчальних закладів до написання наукових праць, котрі б висвітлювали найрізноманітніші аспекти постаті Патріярха Йосифа, видання і перевидання його наукових і популярно-наукових праць, розширення Святоюрської крипти і розбудова Святоюрського комплексу, створення музею УГКЦ, видання брошури з короткими відомостями про Патріярха Йосифа й авдіо-касети з його голосом, влаштування виставок, конференцій, вистав, вечорів пам'яті, створення монети і поштової марки з портретом Йосифа Сліпого.

Уважно вислухавши всі ці пропозиції, Глава УГКЦ порадив визначити найважливішими завданнями цього року остаточне проголошення Українського католицького університету, про відкриття якого на Україні мріяв Патріярх Йосиф, а також видання наукових праць Патріярха, відбір яких міг би відбутися на базі Українського богословського наукового товариства.

Влітку 2002 року єпископи УГКЦ плянують здійснити спільну прощу до Заздрості — родинного села Патріярха Йосифа, але вже тепер відбуваються деканальні та парафіяльні прощі до крипти Святоюрського катедрального собору, де покояться тлінні останки Патріярха Йосифа.

Диякон Юрій Саквук,
прес-секретар Глави УГКЦ

Володимир Міяковський...

(Закінчення зі стор. 9)

Будинок на Козиному болоті

Якщо йдучи з Хрещатика через майдан Незалежности, напроти музичних фонтанів повернути ліворуч, то з галасливого модерного сьогодення легко потрапити в... XIX століття. Варто лишень у тихому провулку, що носить ім'я Тараса Шевченка, знайти будинок під нумером 8-а. Той самий, у якому Кобзареві та його друзям, як згадує поет Афанасьєв-Чужбинський, „не було нічого приємнішого вечорів, коли, повернувшись стомлені додому, ми розчиняли вікна, всідалися пити чай і переповідати свої денні пригоди...".

Киянам, зокрема старожилам, цей окраєць землі, більше відомий як Козине болото, дорогий особливо. Найперше тим, що в цій оселі чиновника І. Житницького в 1846-1847 роках жив, писав поеми „Русалка" і „Лілея", працював над серією пейзажів Києва Тарас Шевченко. Й вони, кияни, за цей будинок у радянські часи не раз воювали: то, щоб його занесли до реєстру культурних пам'яток міста, то щоб у ньому створили музей Великого Кобзаря, то щоб його після чергової реставрації нарешті знову відкрили для відвідувачів.

„Тут справді зовсім інше відчуття часу: зачиняєш за собою високу дубову браму й опиняєшся в зовсім іншому світі, де бруківка, стара шовковиця, мезонін... ", – у Оксани Міяковської-Радиш, яка нині завідує канцелярією Української Вільної Академії Наук у Нью-Йорку, до цього будинку-музею особливий, подвійний сантимент. Вона – киянка, в цьому місті пройшли її дитинство та юність. І вона – донька Володимира Міяковського, тоді, в 20-ті роки, – дійсного члена Київської філії Інституту Т.Шевченка АН України, який створив першу експозицію для цього першого в історії УРСР літературно-меморіяльного музею Тараса Шевченка й чотири роки (до арешту) ним керував. В її родинному архіві зберігається лист В.Міяковського до П. Зайцева від 7 травня 1965 року вже з Нью-Йорку, де батько, згадуючи той період, пише, що „..був дійсним членом Інституту Шевченкознавства в Києві (завідував там Кабінетом біографії і рукописним відділом), а потім (з 1926 р.) – Музеєм-будинком Шевченка на Козиному болоті. Для Музею повизбирував з усіх усюд матеріали для експозиції в 5-ох кімнатах будинку...". Саме „повизбирував", тому що визбирувати, підбирати, добирати „зерна" історії – було сутністю життя й діяльности В. Міяковського.

Зліва: Роман Смаль-Стоцький та Володимир Міяковський в УВАН.

Урочисте відкриття музею відбулося 10 листопада 1928 року. До цього часу Володимирові Міяковському вдалося реалізувати лише частину свого цілісного пляну: в мезоніні, де, за переказами, жив і працював Шевченко, було відтворено його майстерню за проєктом В. Кричевського, а на першому поверсі з допомогою гравюр та літографій XIX століття й деяких репродукцій – панораму Києва тієї пори.

Пізніше, коли завдяки В.Міяковському фонди маленького музею стануть справжньою скарбницею, його раритетні експонати почнуть розходитися по експозиційних залях інших музеїв: до Канівського передадуть червону китайку, якою була вкрита домовина поета, до Історичного – колекцію шляхетських печаток XVII-XVIII століть-162 одиниці, Державний музей Т. Шевченка отримає оригінальні малюнки Кобзаря... Але Володимира Міяковського тоді в Києві вже не буде...

...Вільне й щасливе життя Тараса Шевченка в будиночку Житницького на Козиному болоті тривало недовго. Через рік, в квітні 1847 року, його заарештовують на переправі через Дніпро, коли він повертався до Києва, щоб приступити до викладацької праці в університеті.

За дивною логікою подій, через багато, багато років Володимира Міяковського спіткає подібна доля – його заарештують в серпні 1929 року, коли родина Міяковських відпочиватиме на березі старого русла Дніпра, неподалік Трипілля. У зв'язку з відомим провокативним процесом над Спілкою Визволення України і вишлють на 5 років „по етапу" в далеку Кандалакшу, за полярне коло.

У скрині сестри Володимира Міяковського довго зберігався простий полотняний рушник, мережений з обох кінців, який вона успадкувала від своєї бабусі. Сестра, проводжаючи в 1943 році брата в безвість, передала йому той згорток як найдорожчу реліквію.

"Въ памяті остаются не люди, а ихъ дъла,"- вишито синьою ниткою на тому рушникові. „Я не знаю імені тієї прародички, яка вишивала цей рушник,- каже донька В. Міяковського, - але вдячна всім, хто протягом кількох поколінь, перекладаючи зі скрині до скрині, так тривко і з такою любов'ю зберігав і оберігав його як наше найголовніше родинне кредо".

Катерина Кіндрась

Сестри Галина і Леся Танюк...

(Закінчення зі стор. 1)

лення, добре сприйняли драму. Ми випустили до прем'єри буклет-брошуру про виставу, у якому можна було вгадати натяк на плівки, які записав Микола Мельниченко. Представники влади так стривожились, що тодішній міністер культури Богдан Ступка умовляв мене: „Не треба везти драму до Києва, не треба...". Вочевидь, тиск на нього був надто великий. Але нас підтримали Віктор Ющенко і Микола Жулинський, які тоді ще були при владі.

– Чи не позначилося на цьому, що вистава – зі Львова?

Галина: Але ж, ні... Це спільний проєкт. Ми - киянки. Молодий режисер Мирослав Гринишин дав волю акторам до імпровізації. Окремі сцени, пов'язані з лексикою і звичаями тодішньої влади, не можна було змінити, але в інших актори мали можливість висловлювати свої думки відповідно до подій, які на той день переживала країна. Величезний внесок у виставу зробив народний артист України Федір Стригун у головній ролі. Усі персонажі – вигадані. Тільки листи узяті справжні, але у драмі їхня авторка теж ніби вигадана в КҐБ і це посилює жах того впливу, який мала на людей служба безпеки. Ці темні сили купили Сина і Друга, Жінку вбили, навіть мрію вкрали. Це – пересторога для кожного українця. У цих темних сил усе на обліку – і душа, і думки людини. Багато хто цих слів драми не почув або не захотів почути. Особливо обурилися представники російськомовних верств населення, які у своїй пресі називали драму „школою ненависти". Відомо, що російськомовними є й ті, хто може ототожнити себе з темними силами драми. Шкода, що в одному таборі з ними опинилися окремі критики драми з українського світу. Ми повинні усвідомити, що в Україні є темні сили, готові нас знищити...

– Чому така назва – „У.Б.Н."?

Галина: Ми довго думали над назвою. Ідея виникла у продуцента Андрія Батьковського. Цей термін прийшов з ужитку КҐБ, де саме так називали репресованих українців – У.Б.Н., тобто український буржуазний націоналіст. Переслідували усіх, хто говорив українською мовою. Кожен, хто любить Україну, на сьогодні є У.Б.Н..

Леся: Треба зважити, що особливо на сході України люди взагалі не знають і не вірять, що таке було... Для багатьох людей ця вистава – відкриття очей.

– Чи драму побачили в Україні?

Галина: Загалом відбулося вже понад 30 вистав. У Рівному, Тернополі, Калуші, Івано-Франківську... Феноменальним був спектакль у Харкові, де влада бойкотувала виставу, але заля була повна, а після вистави люди розгорнули синьо-жовтий прапор і заспівали „Ще не вмерла...". Це зросійщене місто зголодніло за українським словом. Ми готові показати драму в усіх містах, де знайдуться спонзори, які забезпечать перевезення декорацій і акторів.

– Ви не боїтеся за своє життя?

Галина: Боїмося. Ми вже чули погрози... Були випадки, коли актори відмовлялися грати... Але настав час говорити правду.

– Це ваша перша драма?

Галина: Так. Я закінчила факультет журналістики Київського університету, писала вірші, батько (відомий письменник С. Тельнюк – **Ред.**) мріяв, щоб я стала письменницею, я є аспіранткою Інституту літератури, але основне в моєму житті – це спів. Ми з Лесею професійно співаємо вже більше 10 років...

– Яка ваша нова програма в Америці?

Галина: Ми привезли музичну програму „Вітер століть", до якої включені поезії Тараса Шевченка, Лесі Українки, Василя Стуса, Павла Тичини, Богдана-Ігоря Антонича, Станіслава Тельнюка, Євгена Маланюка, Миколи Горбаля. Ми з сестрою співаємо, Олексій Батьковський грає на ряді інструментів. Концерти плянуються 16 березня – в Чикаґо, 24 і 30 березня, 7 квітня – в Нью-Йорку, 5 квітня – в Нюарку, 6 квітня – у Філядельфії і 7 квітня вдень – у Бавнд-Бруку. 14 квітня маємо надію співати у Торонто. Випущено компакт-диск з цими піснями, який можна буде придбати на концертах. Запрошуємо усіх читачів „Свободи" на наші концерти.

Розмову вів **Левко Хмельковський**

Редакція „Свободи" вітає ініціятиву молодих мистців України, котрі намагаються у своїх творах донести до спільноти потребу радикальних змін менталітету, принципової оцінки минулого і нового бачення майбутнього молодої держави. Зичимо успіху в Америці!

Шановні громадяни України!

Інформуємо, що 31 березня 2002 року відбудуться вибори народних депутатів до Верховної Ради України.

Для проведення виборів при Генеральному консульстві України в Нью-Йорку створено виборчу дільницю ч. 71, яка працюватиме 31 березня з 8-ої год. ранку до 8-ої год. вечора за адресою: 240 East 49 Street.

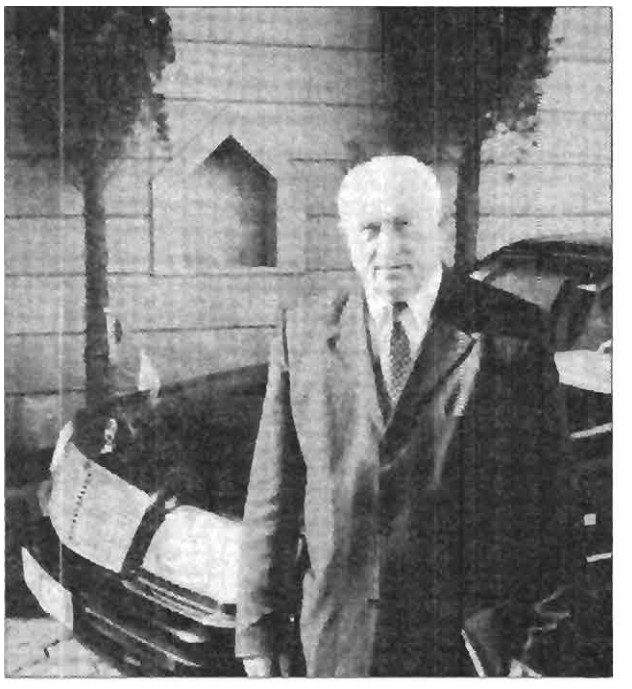
Запрошуємо громадян України взяти участь у виборах.

Для голосування необхідно мати дійсний пашпорт громадянина України для виїзду за кордон.

Дільнича виборча комісія

Українці в Азербайджані

За переписом 1989 року в Азербайджані проживало 32.3 тисячі українців, переважно в Баку, а також в Сумгаїті, Гянджі, Алі Байрамли, а 416 осіб – в Нагірному Карабаху. Поселення українців виникли наприкінці XIX століття, коли почався видобуток нафти. Після 1905 року було утворене Українське національне об'єднання „Просвіта" ім. Т. Шевченка. За часів СССР чисельність українців зростала за рахунок спеціялістів нафтовидобутку. У 1989 році в Баку утворене Товариство азербайджансько-української дружби, в Сумгаїті – Центр української культури ім. Лесі Українки, а також Бакинську організацію Спілки офіцерів України, яка звернулася до уряду України з проханням надати її членам громадянство України. Українська громада ім. Шевченка з філіями у Сумгаїті, Мінгечаурі, Апшероні утворена у 1997 році.

Посол України в Азербайджані Борис Олексієнко.

До Азербайджану я приїхав у справах свободи віровизнань, тому в столиці почав передовсім шукати християнську церкву. Звісно, жодних типово українських церков тут немає, але у церкві Євангельських християн-баптистів в Баку служить старший пастор Ілля Зенченко, який й став моїм першим співрозмовником.

– Як ви опинилися у Азербайджані? – запитав я в Іллі.

– Мій батько родом з Полтави. Під час війни, коли Червона армія відступала, піхотинець Тихін Зенченко захворів у холодних окопах і потрапив до шпиталю. Оскільки його військова частина була повністю розбита, його залишили служити в обозі, в Баку. Тут він познайомився зі своєю майбутньою дружиною, моєю мамою.

Розговорилися про життя церковної громади, у якій відчутну частину посідають українці.

– Як колись, так і тепер, християнство переслідується, – сумно зітхнув Ілля. – Тільки раніше віруючих притісняли комуністи, а тепер – новий мусульманський уряд. І хоча Конституція Азербайджану проголошує рівні права і свободи для віруючих усіх релігій, насправді права і свободи мають тільки мусульмани. Нову церкву відкрити неможливо. Вільно молитися в старих, давно діючих церквах теж неможливо. Громада євангельських християн-баптистів в Баку існує уже більш як сто років, вона з'явилась ще в часи Альфреда Нобеля, того самого засновника відомої нагороди, який відкрив нафту в Баку і почав її видобуток. Сьогодні протистояння уряду християнству набирає загрозливих вимірів. Навіть Біблійне товариство, яке діє практично в усіх країнах світу, було змушене зареєструватися під назвою „Кетаб" („Книга"). Громада баптистів тулиться в старенькій хаті, де віруючі збираються для молитви у дві зміни. Громада живе дуже бідно, немає засобів на придбання хоча б факсу, не кажучи вже про комп'ютер чи музичні інструменти для Богослужения. Біблій не вистачає для всіх, збірників співів теж. Але це не було б ще лихом, бо можна жити у й тісняві. Проте громаді дошкуляють постійні напади на церкву.

– Нападки на церкву? – перепитав я у пастора Іллі. Він глянув на годинника й підійшов до телевізора:

– Зараз будуть вечірні новини. Сам пересвідчишся. Вже не вперше телебачення розповідає про мого помічника, азербайджанця Сари Мірзоєва.

Симпатична ведуча вечірніх новин Азербайджанського незалежного каналу заклопотано почала з того, що Центр духовенства мусульман Кавказу звернувся до суду з позовом до пастора баптистської церкви Сари Мірзоєва, помічника Іллі Зенченка. В кращих традиціях брежнєвского „застою", говорилося про те, що пастор Сари познайомився зі західними місіонерами і зрадив іслям.

– Усю свою сім'ю, – читала з папірця дівчина-диктор, – Сари Мірзоєв навернув у християнство. Його дочка одружилася з індусом, який теж прийняв християнство. В Америці, в штаті Північна Кароліна, діє головний штаб християн на чолі з директором Билі Гремом, а зять Билі Грема – вірменин.

Треба сказати, що Азербайджан перебуває в стані війни з християнською Вірменією і будь-яка підозра у співчутті до вірменів кожного з українців може зробити „ворогом народу".

– Ця церква, – продовжувала диктор, – має різні дрібні групи, до яких через фінансову допомогу залучаються студенти, інваліди війни, біженці та чужинці. Сари був притягнений до адміністративної відповідальности за нелеґальне ширення християнства.

– Наступного після цієї передачі дня (а передача, до речі, повторювалась кілька днів двома мовами, вранці і увечорі, причому азербайджанський варіянт антихристиянської пропаґанди був довший і аґресивніший), – розповів Ілля Зенченко, – ми звернулися до міністра зі справ релігії Рафіка Алієва. Ми попросили його захистити християнську церкву від нападок. Відповідь міністра була дуже короткою: „А хто вам сказав, що я маю вас захищати?"

Щоб більше дізнатися про життя українців у Азербайджані, я пішов до Посольства України в Баку. Біля дверей чекали кілька азербайджанців. Я підійшов до вартового і сказав, що хочу розмовляти з послом. Чоловіки у черзі зашепотіли: „Земляче, у тебе теж немає пашпорта? А чи оця довідка з української міліції дає мені право працювати у Києві?". Я зрозумів, що українським дипломатам в цій країні не бракує роботи.

Посол України в Республіці Азербайджан Борис Олексієнко був зі мною дуже приязний. Він засміявся, коли почув, що я прийшов від імені тижневика „Свобода" дізнатися про життя місцевої української громади:

– Ох ви ж і порівняли! В Америці сотні тисяч українців утворюють пружну громаду, а у нас за переписом 1992 року було 29 тисяч українців, а тепер, вочевидь, значно менше. З них 17 тисяч живуть в Баку, а решта –в Нахічевані і Сумгаїті. Щоправда, українська родина у нас міцна, дружна. У Баку, наприклад, Українська громада імені Тараса Шевченка, яку очолює Анатолій Пархоменко, має сім районних організацій, які діють дуже активно, часто влаштовують спільні вечори, концерти, особливо у дні великих українських свят. Громада вирішує питання соціяльно-правового захисту, гуманітарної допомоги, зокрема ветеранам Другої світової війни і війни в Карабаху. У її структурі діють підрозділи з роботи з молоддю, культури і освіти, а також інформації та зв'язків з Україною. До цієї громади можна писати на адресу: проспект Азадлиг, 28, 370010 Баку, Азербайджан. У Сумгаїті громаду імені Лесі Українки очолює Надія Яндарова. При Бакинському державному університеті створена недільна школа для охочих вивчати українську мову і культуру, українознавство взагалі.

Я запитав у посла, про те, які ж вони, сьогоднішні українці, що проживають в Азербайджані.

– Звісно, це люди переважно похилого віку, пенсіонери, – відповів він. – Молодші і здоровіші поїхали у незалежну Україну. Знаєте, у кожного своя доля і свій шлях в житті... Одні рятувалися на Кавказі втечею від голодомору, оскільки тут завжди можна було прогодувати родину і себе. Є колишні вояки, які одужували в бакинських шпиталях під час Другої світової війни, та й залишились, особливо, коли дізналися, що їхні українські домівки зруйновані війною.

– Ми, працівники посольства, – продовжив Борис Григорович, – дбаємо про те, щоб наші земляки не забули рідної мови, щоб діяспора знала про події, які відбуваються в Україні.

Коли Ілля Зенченко проводжав мене на летовище, то сказав на прощання:

– У мене таке відчуття, що нас забули усі і ми опинилися на острівці у центрі великого океану. Ми будемо раді, коли про українців в Азербайджані дізнаються наші земляки за межами мусульманського світу.

Наш літак летів над Каспієм, вочевидь, облітаючи зони бойових дій у Вірменії, Абхазії і Чечні, а також навчання ракетників у Криму. Через три години він приземлився у Києві. А увечорі Ілля Зенченко зателефонував до мене додому і схвильовано розповів, що того дня, коли я полетів з Азербайджану, пізно увечорі, до церкви увірвалися мусульманські фанатики, які побили сторожа – горбатенького Володю, зірвали зі стін біблійні вірші, розбили вікна і, здійснивши ритуальний намаз – мусульманську молитву, зникли у темряві бакинської ночі.

Фелікс Хмельковський

Євангельська християнська церква в Баку.

Книжки, надіслані до бібліотеки „Свободи"

Товариство колишніх українських студентів Лювенського католицького університету. „Лювен" – пропам'ятна книга зі життя та творчости українських студентів у згаданому університеті, яких присутність сягає до початків 1930 років. Редактор Зенон Татарський. Торонто, 2001 рік.

Омелян Антонович. „Спогади" – Книга споминів добре знаного тепер в Україні та за її межами українського мецената, засновника добродійної фундації Антоновичів. Це лаконічні розповіді про багатьох відомих і маловідомих людей (політичних, культурних і релігійних діячів) і про події , очевидцем, а іноді й учасником яких йому доводилося бути у 20-30-их роках минулого століття. Київ-Вашінґтон, 1999 рік.

Р. Володимир. „Простір і воля" – нариси з мандрівок. Прикметні вони мотивами спорідненння людини з матір'ю-природою, ідеєю змагання до одуховлености людського буття, як і загальним знаменником призадуми та чітким схопленням „буттєвої миті" у свідомості нашого існування. Видавництво „Original works" Лондон – Гейс, 1972 рік.

Зиновій Квіт. „Казка про українську мову". У казці йдеться про любов до України, української мови, всього рідного. Автор розповідає, що наша мова – давня мова давнього народу. Вчить дітей плекати її, шанувати і пишатися нею. Видавництво „Мистецька лінія", Ужгород – Філядельфія, 2001 рік.

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

Шевченків вечір в Академії мистецтв

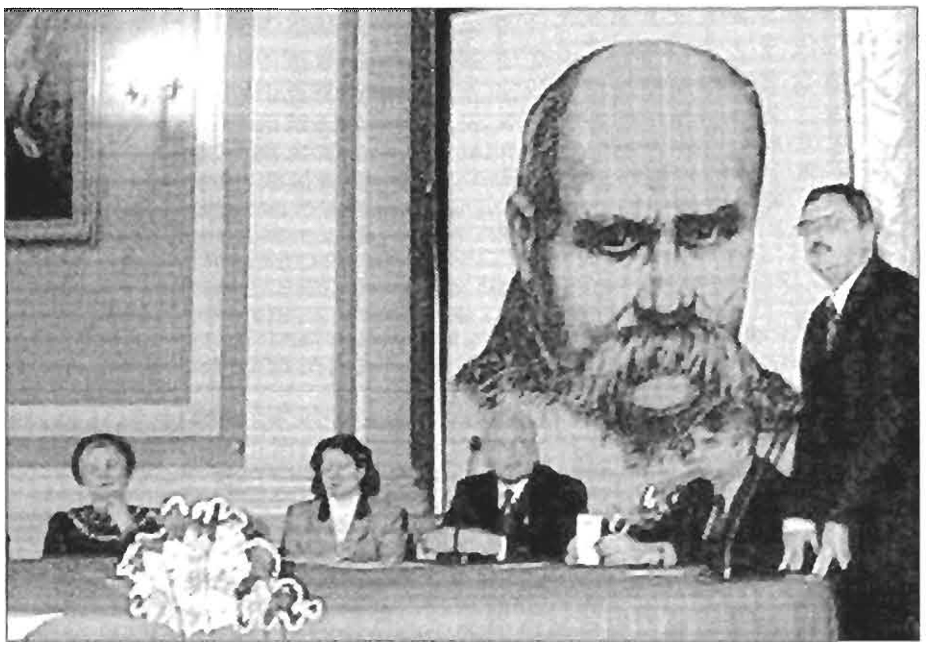
САНКТ-ПЕТЕРБУРҐ, Росія. – 9 березня в залі Академії мистецтв відбувся урочистий вечір, присвячений пам'яті Тараса Шевченка. У цій будівлі на березі Неви Тарас Шевченко народжувався як митець, в цьому будинкові, у помешканні-майстерні, зупинилося його серце.

На вечір прийшли численні шанувальники поета – у залі не було вільних місць. До учасників вечора промовляли новий консул України в Санкт-Петербурзі Віктор Лавріненко, голова Української національно-культурної автономії Микола Жигло, гості з Києва і Львова, працівники музею Т. Шевченка у Санкт-Петербурзі.

За традицією, у Шевченкові дні провід автономії нагороджує грамотами українців міста, які зробили відчутний внесок у розвиток і ширення української культури. Цього року нагороди дістали директор музею Т. Шевченка О. Гришина, засновник українського хору в консерваторії М. Романовський, Заслужений артист України Г. Кузовков та інші.

Вечір закінчився концертом, у якому виступили як петербуржці, так і гості з України. Особливо сподобався учасникам вечора виступ тріо бандуристок „Червона Калина" зі Львова під керівництвом Заслуженої артистки України Марії Сороки.

Андрій Хмельковський

У президії урочистого вечора. Промовляє консул України Віктор Лавріненко.

Концерт Дж. Солова та М. Гумецької

Зліва: Джефрі Солов, Софія Кульчицька і Мар'яна Гумецька.

ЧИКАҐО. – Український інститут модерного мистецтва вітав у своїм приміщенні артистів – Джефрі Солова, професора чело в Темпл-університеті, і Мар'яну Гумецьку, піяністку з Торонто. Дж. Солов – виконавець зі світовим ім'ям і спектром концертів як в США, так і в Европі та Азії, член „Амадеус – тріо". Маестро Дж. Солов – українського походження, прізвище його діда було – Соловійчук, від якого й пішла скорочена версія – Солов.

Піяністка – Мар'яна Гумецька, львів'янка за походженням, випускниця музичної школи ім. Соломії Крушельницької і Львівської консерваторії ім. Лисенка, а також маґістер Московської консерваторії, неодноразова учасниця міжнародних фестивалів і конкурсів. Вона здобула першу нагороду і спеціяльний диплом міжнародного конкурсу „Віртуози-2000" в Санкт-Петербурзі, а також перші нагороди в міжнародних конкурсах ім. Дягілева в Москві та ім. Дваріонас в Литві, мала третю нагороду в міжнародному конкурсі молодих музикантів ім. Чайковського в Москві. Участь у фестивалях Німеччини, Фінляндії, Англії, Канади, концерти в Україні, Польщі, Австрії, Японії свідчать про талант і працьовитість, які формують індивідуальність мистця, а також дають заслужену світову славу. Програма концерту в Чикаґо була підібрана як концерт сонат Людвіґа ван Бетовена, чикаґського композитора Совербі, українського композитора Віктора Косенка.

Совербі і Косенко народились на протилежних півкулях землі, у той же час – в 1895–96 роках, їхні твори написані в тому самому віці – у 26 років. Але які різні вони за своїм духом! Соната Соверbі написана в Чикаґо у 20-их роках і виконується вчетверте від її створення. Перша частина сонати – лірична, мелодійна, з помітними ритмічними елементами, друга частина – повільна, співуча, з роздумом, третя – жива, у ритмі, характерному для американських творів 20-их років.

Соната Косенка – це монументальна річ з глибокою експресією почуттів, співучістю, мелодійною плавністю, з переходами до глибокого хвилювання, в ній відчутно віддзеркалюється багатство української пісні. Глибоке осмислення розуміння епох і характерів кожного твору, володіння прекрасним звуком, технічна майстерність виконавців свідчить про їх світовий рівень. У їх виконанні не було соліста і супроводу, а лише рівномірне виконання обох партій.

Концерт був присвячений 90-літтю Софії Кульчицької – довголітньої працівниці УІММ. Із цієї нагоди замість подарунків було зложено 2,500 дол. на музичну і мистецьку програму інституту.

Леся Коленська

Діма

З весінніх мотивів

Ще свіже у пам'яті: осінь шумить,
ще листя опалого слів не забуто:
– Юність – минуче!
Радість – то мить!
Вічні лиш туга і смуток.

Ще свіже у пам'яті: осінь шумить...
А вже розспівалися води весінні:
– Туга – минуча!
Смуток – то мить!
Вічне – весни воскресіння!

* * *

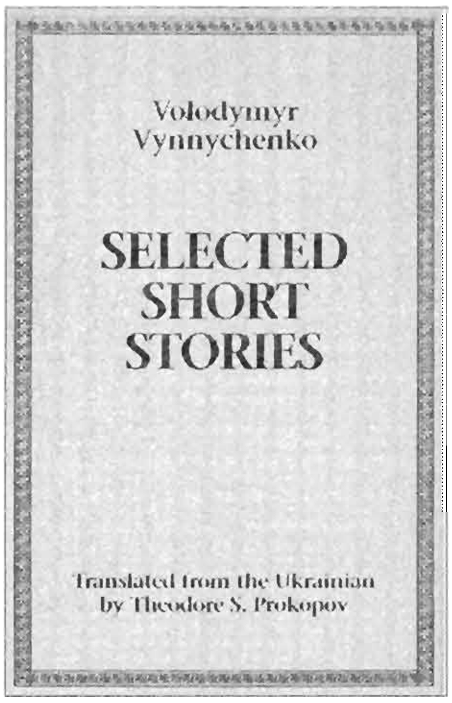
Ліг весняний вечір
хусткою на плечі.
Тепло-тепло стало мені враз.
Глянула довкола –
і немов ніколи
не було ні смутку, ні образ.
Ліг весняний вечір
хусткою на плечі.
Кутаючись в хустку, я піду.
Може, я зустріну
хоч на мить-хвилину
спокій у дрімаючім саду.

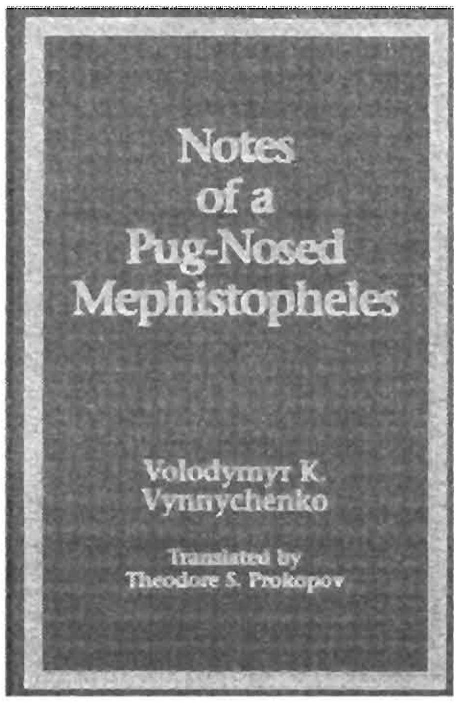
Нью-Йорк, 2002 р.

НЬЮ-ЙОРК. – На прохання дипломатичного представництва України в Нью-Йорку, Рада директорів Українського Музею 21 лютого зустрілася з Постійним представником України в ООН Валерієм Кучинським і Генеральним консулом Сергієм Погорельцевим. Під час зустрічі було обговорено майбутні пляни Українського Музею, а також відбулися відвідини місця, де розпочалося будівництво нового музейного будинку. Дипломати підтвердили, що вони готові активно допомагати музеєві в ділянці контактів з Україною, зокрема надавати потрібну інформацію щодо придбання експонатів для виставок та відповідну оцінку мистецтвознавців. Особливе зацікавлення плянами діяльности Українського Музею в Нью-Йорку виявила дружина Посла В. Кучинського Алла, архітект за професією.Зліва (у першому ряді): Алла Кучинська, Валерій Кучинський, Ольга Гнатейко, Сергій Погорельцев і Марія Шуст. Позаду – члени Ради директорів і працівники дипломатичних представництв України. *Фото: Український Музей*

Книжки В. Винниченка англійською мовою

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – В останніх місяцях минулого року на книжковому ринку появилися дві невеликі у твердій обкладинці чепурні книжки Володимира Винниченка в перекладі з української на англійську мову Теодора С. Прокопова. Перша – це дев'ять коротких оповідань „Selected Short Stories" (120 сторінок.). Друга, „Notes of a Pug-Nosed Mephistopheles" – „Записки кирпатого Мефістофеля" (170 сторінок). Обидві книжки вийшли у видавництві „Guymard Press", Godeffroy, N.Y.

Книжки коштують 25. дол., включно з податком і пересилкою, а придбати їх можна звертаючись до: Guymard Press, 2 Graham Ave., Godeffroy, N.Y. 12739.

БЕЗ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І КНИЖКИ
— НЕ БУДЕ Й УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ!

Чарівний саксофон Дейла Андервуда

Дейл Андервуд і Наталя Степаненко після концерту в Будинку вчених

КИЇВ. – Впродовж десяти останніх років активно відбувається відкриття України митцями з-за кордону. Кожен, хто побуває у ній, відчуватиме ностальгію за цим чудовим краєм вже назавжди, матиме загадкове відчуття надзвичайної історії, архітектури, неповторних ландшафтів, згадуватиме гумор, традиції, а також гостинних людей. Так сталося і з відомим саксофоністом Дейлом Андервудом.

Багато престижних музикантів знають його у всьому світі, а кияни – з виступів у вересні минулого року. Останнім часом він виступив у шести концертах як виконавець, і був членом журі двох акцій – Міжнародного музичного фестивалю „Київ-музік-фест" (за підтримки тодішнього президента фестивалю, недавно померлого професора І. Карабиця) і першого в Україні Міжнародного конкурсу саксофоністів „The Selmer – Paris in Ukraine".

Шість його концертів відбулись у найпрестижніших залях Києва – у Національній музичній академії України ім. П. Чайковського, у Національній філармонії України, в Українському домі. Схвальні відгуки викликало його виконання творів молодого композитора Артема Рощенка „Концертіно для Дейла".

Патрик Сельмер, президент фірми, відомий виробник духових інструментів (гобой, клярнет, саксофон), повідомив, що у нинішньому році плянує випуск реклямного постеру саксофону з портретом Дейла Андервуда.

Дейл Андервуд – професор університетів „George Mason University" і „University of Maryland", президент асоціяції саксофоністів Америки. Він записав понад 10 компакт-дисків. У листопаді 2000 року Д. Андервуд виконував твори Джорджа Гершвіна перед Папою Іваном Павлом II.

В Україні Дейл Андервуд мав пропозиції підтримки джазових акцій, обміну між викладачами та студентами Національної музичної академії України ім. П. Чайковського та університетами США.

Концерт у Будинку вчених, який зібрав повну залю, Д. Андервуд присвятив Києву й усім киянам. У ньому взяла участь піяністка – лавреат міжнародних та національних конкурсів Ірина Шестеренко.

Популярні та маловідомі твори Боца, Куперена, Крестона, Гершвіна, Руді Відофа, Пьяцоли, Мокріса стали у виконанні Дейла Андервуда панорамою творів для саксофону.

Наталя Степаненко,
кандидат мистецтвознавства,
доцент Національної музичної
академії України ім. П. Чайковського

ДЯКІВСЬКИЙ КУРС

При парафії св. Івана Хрестителя в Кенмор, Н.Й., відкрито повний дяківський курс для чоловіків та жінок середнього віку, який має подбати про повний вишкіл охочих кандидатів, що хотіли б вивчити богослужби в українсько-візантійському обряді.

В першій частині поміщено загально знані, незмінні літургічні мелодії, що їх повинні співати всі присутні в церкві з дяком.

Відтак подано частини, що міняються кожного тижня, а по вісьмох тижнях знову повторюються.

Крім того, поміщено мелодії з Літургії св. Василія Великого, як також з Літургії з-наперед освяченими Дарами, що їх співаємо в часі Великого Посту.

В другій частині подано вказівки для диригентів при веденню хорового співу, щоб допомогти їм правильно вивчати потрібні мелодії, а головно знання мажорних та мінорних тонацій, потрібних для подання правильного тону без сплутування їх тонацій. Для засвоєння потрібних мелодій будемо послуговуватись звукозаписними касетками для правильного вивчення співу.

Після закінчення курсу буде проведений кінцевий іспит з видачею дяківських дипломів, щоб кандидати могли стати повновартісними дяками в парафіях.

Оплата цілого курсу включно з потрібною кореспонденцією, як також з потрібними касетками виносить 10 ам. дол. Адреса керівника курсу:

MYROSLAW SAMOTOWKA
158 AVON RD.
TONAWANDA, NY 14150, USA

СПОРТ

VIII Паралімпіяда – 2002

Збірна України має вже 10 медалей

Сьомого березня в Салт-Лейк-Сіті почалися VIII зимові Паралімпійські ігри, в яких беруть участь спортсмени-інваліди з 35 країн. Серед учасників є збірна України, яка складається з 11 спортсменів. На минулій Олімпіяді в Наґано українські паралімпійці здобули 9 нагород. Тепер склад паралімпійської збірної менший, ніж на попередніх іграх в Наґано, що пов'язано з тим, що одна з нозологій (так називається розділ теоретичної медицини, який включає вчення про діягнози і профілактику захворювань) виключена з програми Паралімпійських ігор.

Але титулованих олімпійців в українській команді вистачає, і серед них – бронзовий переможець Сіднею і Наґано, абсолютний переможець чемпіонату Німеччини Світлана Трифонова з Дніпропетровська, триразовий чемпіон Наґано - Олег Мунц з Харкова, чемпіон світу з лещетарських перегонів в біятлоні, переможець Чаші світу з лещетарських перегонів Олександер Васютинський з Миколаєва, срібні переможці відкритого чемпіонату Німеччини, сумчанин Віталій Лук'яненко, харків'яни Микола Овчаренко і Ірина Кириченко.

Спортсмени мають вади зору, порушення опорно-рухового апарату, є й ампутанти. З ними прибули три проводири для учасників змагань з вадами зору, 4 тренери, лікар, масажист, адміністратор, два перекладачі і 12 екстраординарних персон.

У Салт-Лейк-Сіті кожний з українських паралімпійців змагається за медалі з двох видів програми – лещетарських перегонів і біятлону. Українська команда перебуває в штаті Юта майже місяць, тому з адаптацією не має проблем. Українські спортсмени оселилися в дуже зручному місці, поблизу від олімпійських баз визнаних спортивних країн – США, Росії, Швеції і Норвеґії.

До Паралімпіяди збірна України готувалася на лещетарських трасах Болгарії і Норвеґії. Останній навчально-тренувальний збір перед змаганнями збірна провела на трасах і висотах, максимально наближених до олімпійських. За 2002 рік українські спортсмени-інваліди завойовували 26 чаш Европи і світу, в тому числі 10 золотих, 7 срібних і 9 бронзових нагород. Перед початком змагань президент Національного паралімпійського комітету України Валерій Сушкевич сказав: „Ми чотири роки йшли до Паралімпіяди і зробимо все для того, щоб виступити гідно. Як відомо, в Салт-Лейк-Ситі не беруть участи спортсмени з недоліками інтелекту. Саме в цій нозології Петро Кардаш з Тернопільської области здобув у Японії три золоті медалі". Паралімпійські ігри закінчуються 16 березня.

* * *

У перший день Олімпіяди друге місце на відстані 7.5 км для спортсменів з порушеннями опорно-рухового апарату та ампутантів посіла 18-річна Олена Юрковська з Київської области. Бронзова нагорода у цих змаганнях дісталася українці Світлані Трифоновові з Дніпропетровська. Чемпіонкою стала норвежка Рагнільд Міклебуст.

У цей день змагалися біятлоністи всіх нозологій на трасі 7.5 км. Була близькою до медалі Ірина Кириченко, яка показала четвертий результат в клясі для стоячих. Олег Мунц в перегонах спортсменів з недоліками зору прибув п'ятим.

* * *

У неділю, 10 березня, на п'єдестал пошани українські паралімпійці піднімалися ще чотири рази. У лещетарських перегонах дворазовими переможницями Салт-Лейк-Сіті стали С. Трифонова та О. Юрковська, які посіли друге та третє місця на трасі 2.5 км.

Перші медалі здобули чоловіки. Так, в перегонах на трасі 5 км срібло виборов Олег Мунц, а третє місце посів – Віталій Лук'яненко.

* * *

Станом на 13 березня, коли редакція „Свободи" передавала тижневик до друку, ще чотири нагороди на Паралімпійських іграх в Салт-Лейк-Сіті вибороли українські спортсмени в лещетарських перегонах. Всього на рахунку збірної України на Зимових іграх 10 медалей, проте покищо немає золотої. Цей показник вже перевищив досягнення здорових олімпійців за всі Олімпіяди, у яких змагалися українці за часів незалежности. У черговий день турніру традиційно всі сподівання українців були на лещета і не марно. Знову порадували Світлана Трифонова та Олена Юрковська, які на відтсані 5 км посіли друге і третє місця.

Обидві лещетарки вже є триразовими переможницями Паралімпійських ігор в Салт-Лейк-Сіті. Перемогли також українські чоловіки на відстані 10 км. Другу поспіль срібну нагороду виборов Олег Мунц, а Микола Овчаренко прийшов третім.

* * *

Після п'яти днів змагань українські спорстсмени посідають за числом нагород 17-те загальнокомандне місце. Попереду – німці, які спромоглися на 25 медалей, 13 з яких – золоті. Висліди інших українців за 12 березня: перегони на 10 км. – Юрій Костюк – 5 місце, Олександер Васютинський – 7 місце, Віталій Лук'яненко – 4 місце, Ірина Кириченко – 7 місце, Олександер Сухан – 8 місце.

* * *

Міжнародний Паралімпійський Комітет 12 березня дисквапіфікував німецького стоячого лижника Томаса Оєлснера – учасника VIII Зимової Паралімпійських ігор в Салт-Лейк-Сіті. „Це перша позитивна допінг-проба в історії зимових Паралімпійських ігор", – заявив голова медичної комісії Міжнародного Паралімпійського комітету лікар Бьєрн Гедман.

Позитивний результат спортсмена був отриманий після його першої переможної гонки в біятлоні. Всі проби Томаса Оєлснера, які були отримані до Паралімпійських ігор, були негативними. Окрім „золота" в біятлоні лижник завоював перше місце в лижних гонках серед чоловіків на короткій дистанції.

Українські медалісти Паралімпіяди

С. Трифонова

О. Юрковська

О. Мунц

М. Овчаренко

В. Лук'яненко

Шахи

Український гросмейстер Руслан Пономарьов 11 березня посів друге місце на турнірі в еспанському Лінаресі, зігравши внічию в останньому турі з індійцем Вішванатаном Анандом. Переможцем же став росіянин Гарі Каспаров, Росія. Основну боротьбу за перше місце Руслан Пономарьов програв ще в передостанньому турі, коли поступився саме Каспарову. В завершальний день 18-річний шахіст з України українець міг ще розраховувати на успіх, проте для цього потрібно було, щоб Каспаров поступився Олексієві Широву з Еспанії, але сталося навпаки. Проте й друге місце Р. Пономарьова є відчутним досягненням, тому що він довів, що його звання чемпіона світу ФІДЕ не було випадковістю, навіть якщо в Лінаресі він програв Каспарову. Ще один українець, Василь Іванчук, який брав участь в цьому турнірі, зіграв внічию з Адамсом, Англія, набрав шість очок і розділив 3-5 місця.

Вислід турніру

1. Г. Каспаров – 8 точок.
2. Р. Пономарьов – 6.5.
3-5. Адамс, Ананд, Іванчук – по 6.
6. Франсіско Вальєхо (Еспанія) – 5.
7. О. Широв – 4,5.

Футбол

Свою першу офіційну гру нового сезону проти японців в Осаці, збірна України під керівництвом нового тренера Леоніда Буряка зіграє 21 березня у складі футболістів вітчизняних клубів. Шевченка, Реброва, Лужного та інших леґіонерів слід очікувати в складі команди не раніше 27 березня, коли відбудеться гра зі збірною Румунії в Букарешті.

Біятлон

Лише в останні два дні чемпіонату Европи з біятлону, який закінчився 10 березня в фінському місті Контіолахті українці змогли реваншувати за невдалий старт в перших перегонах. Спочатку Андрій Дериземля став чемпіоном континенту в індивідуальних перегонах на 20 км. А в останній день чемпіонату перемогли обидві збірні України в естафетах 4х7,5 км. Чоловіча команда здобули срібні, а жінки – бронзові нагороди. В чемпіонаті не брала участі О. Зубрилова, яка змагалася на черговому етапі Чаші світу в шведському Остерсунді.

Орислава не повернулася

Зі Зимових Олімпійських ігор в Салт-Лейк-Сіті в Україну не повернулася зі США українська санчатниця львів'янка Орислава Чухліб. У Чикаго, де українська збірна пересідала на лет до Франкфурту-на-Майні, О. Чухліб передала свій квиток через подругу тренерам і зникла. Ніяких вістей від неї покищо немає.

На олімпіяді Орислава посіла лише 20-те місце.

Вільна боротьба

В Красноярську, Росія, 9-10 березня відбувся 13-ий представницький міжнародний турнір з вільної боротьби „Ґран-прі Івана Яригіна" з фондом нагород у 2 мільйони рублів. З українських борців Тетяні Поповко у вазі до 55 кг вдалося посісти друге місце. Турнір вперше проходив за новими правилами FILA: в зв'язку з включенням жіночої боротьби до програми Олімпіяди, число вагових категорій у чоловіків було зменшено до семи.

Джудо

Єдину нагороду на міжнародному турнірі „Noris Cup-2002" в Празі, який входить в серію „А" Европейського союзу джудо здобув 12 березня український спортсмен Валентин Русляков, який має бронзову медалю сред борців вагою понад 100 кг. В столиці Чехії змагалися 289 джудоїстів з 31 країни. Україну представляли 8 борців.

Теніс

Тенісист Орест Терещук 11 березня став переможцем челенджеру в Маґдебурзі у парному розряді. Українець грав в парі з німецьким тенісистом Францем Стодером. У кінцевому змаганні українсько- німецька пара Стодер-Терещук перемогла бельгійсько-голяндську пару Норман-Сістерманс.

Пожертви на розвиток спорту в Україні просимо надсилати до УСЦАК на адресу: 680 Sandford Avenue, Newark, NJ 07106.

ЗБОРИ ВІДДІЛУ УНС

НЕДІЛЯ, 24 БЕРЕЗНЯ 2002 р.

Чикаго, Іл. Річні загальні збори 379 Відд. Т-ва св. Юрія відбудуться о год. 10:30 ранку в домівці УККА, 2247 Chicago Ave.

Секретар

ПЛЕМ'Я ПЛАСТУНОК „ПЕРШІ СТЕЖІ“

— влаштовує —

ДЕННИЙ ТАБІР „ПТАШАТ ПРИ ПЛАСТІ“

для дітей від 4 до 6 років, які володіють (розуміють і говорять) українською мовою.
Дитина мусить мати закінчених 4 роки життя до 31-го серпня 2002р. Винятків немає.
Дитина мусить мати усі приписані щеплення.
Дитина, яка склала Заяву Вступу до новацтва, не може брати участи в таборах для пташат.

Табір відбудеться на СОЮЗІВЦІ у трьох групах:
від 23 до 30 червня 2002 р., від 30 червня до 7 липня 2002 р.
та від 7 до 14 липня 2002 р. (якщо буде відповідна кількість учасників)

ОПЛАТА ЗА ПОБУТ НА СОЮЗІВЦІ: за батька, або матір і за одну дитину $105.00 денно, що включає сніданки та вечері. В ціну є вже включені податки й обслуга. За кожну додаткову дитину оплата $10.00 денно. Друга доросла особа платить тільки за харчування. Члени УНСоюзу одержують 10% знижки. Замовлення кімнат із $50.00 завдатку висилати на адресу:

ТАБІР ПТАШАТ
Ukrainian National Association Estate
P.O. Box 529, Kerhonkson, NY 12446 • (845) 626-5641

- **Таборова оплата: — $85.00 і $5.00 реєстраційне (незворотне)**
- Зголошення і таборову оплату (чек виписаний на Plast — Pershi Stezhi) надсилати до: **Mrs. Oksana B. Koropeckyj, 1604 Forest Park Ave., Baltimore, MD 21207. Tel. (410) 744-0644 (7:30 до 10:00 веч.).**
- Реченець зголошень: **Перша група: 8 квітня 2002 р.**
  Друга група: 15 квітня 2002 р.
  Третя група: 22 квітня 2002 р.
- Число учасників обмежене.

КАРТА ЗГОЛОШЕННЯ НА ТАБІР ПТАШАТ- 2002

Ім'я і прізвище дитини ....
по-українськи і по-англійськи
Дата народження ....
Адреса..
Телефон..

❑ від 23 до 30 червня 2002 р. ❑ від 30 червня до 7 липня 2002 р.
❑ від 7 до 14 липня

Величина таборової сорочинки дитини: ❑ 6-8, ❑ 10-12, ❑ 14-16.

❑ Залучую чек на суму $........... ❑ Резервую кімнату на Союзівці

....
Ім'я і прізвище матері (подати дівоче прізвище)
Зввваги..
....
....
Підпис батька або матері

ЗМІНА АДРЕСИ

❑ **„Свобода“** ❑ **„The Ukrainian Weekly“**

СТАРА АДРЕСА:

Число Відділу (якщо член УНС) ....
Ім'я і прізвище ....
Адреса ....
....

НОВА АДРЕСА:

Ім'я і прізвище ....
Адреса ....
....

Зголошення присилати до:
Svoboda/The Ukrainian Weekly
P.O.Box 280, Parsippany, NJ 07054

На зміну адреси проситься долучити $1.00
ПЕРЕВЕДЕННЯ ЗМІНИ АДРЕСИ ТРИВАЄ 1-2 ТИЖНІ

• РОЗШУКИ •

Люба Стегній розшукує вуйка **МИХАЙЛА М. ГАЛУГУ**, нар. 1923 р. в селі Підвинні, на Рогатинщині, Івано-Франківської обл. В 1943 р. поїхав з дому. Якщо хтось знає про нього або він сам, прошу писати: вул. Івасюка 45, Рогатин, Івано-Франківська обл. **77000 Україна**, або
e-mail: Stehniy@RG.IF.UA

• ПРАЦЯ •

Пошукую жінку до опіки 6-літньої дівчинки і домашньої праці в Мангетені, Н.Й. Помешкання включене. Знання англійської мови і дозвіл на працю обов'язкові. Телефонувати вечорами:
(212) 628-1547

Шукаю працю по догляду за дітьми без проживання. Також даю уроки гри на фортепіяні. Шукаю додаткової праці, підробітку на вихідні.
Тел.: (201) 332- 3805 – після 7 веч.

• РІЗНЕ •

Продаю лікарства від різних хвороб: серцево-судинної системи, травлення, печінки, алергії, заспокоюючі, антибіотики, проти болі, мазі, уколи та інш. Висилаємо до всіх стейтів.
Тел.: (718) 645-3037

Щаслива родина, яка адоптувала хлопчика з українського сиротинця, безкоштовно уділить інформації як це найдешевше полагодити.
Тел.: (860) 667-4884

• ЗНАЙОМСТВА •

Українка, 54 р., інтелігентна, освічена, легально в Америці, бажає познайомитися з одиноким чоловіком вище 55 р., хто є готовий для відданої дружби і створення подружжя.
Тел.: (210) 967-8420

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ
ВІДСОТКИ НА ПЕНСІЙНІ ГРАМОТИ
ВІД 1 ЖОВТНЯ 2001 р.

Одноразові і гнучкі пенсійні пляни Відсотки в першому році – нові аплікації (відсотки гарантовані на один рік)	**6.00%**
Одноразові і гнучкі пенсійні пляни (ІСНУЮЧИХ ГРАМОТ) $100,000.00 або більше	**5.50%**
$50,000.00 – $99,999.99	**5.25%**
$100.00 – $49,999.99	**5.00%**
Гнучка 10 пенсійна грамота (в другому році)	**5.25%**

Не ризикуйте своїми пенсійними фондами. Біржа іде в гору і в долину, але Ваші пенсійні фонди повинні бути забезпечені проти таких змін. Пенсійні грамоти УНС запевняють Вам постійний зріст.
За інформаціями про наші пенсійні пляни телефонуйте безкоштовно на:

1-800 253-9862 дод. 3013
e-mail Sales@unamember.com

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ УКРАЇНИ

універсальне джерело знань про Україну!

Це унікальне видання англійською мовою збагатить будь-яку бібліотеку, як приватну, так і публічну.

Том 1 .... 75.00 дол. (було 95 дол.)
Том 2 .... 75.00 дол. (було 95 дол.)
За ДВА ТОМИ – 130.00 дол.

Ціни включають пересилку. Замовлення разом з чеком або грошевим переказом надсилати на адресу:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.
P.O Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054
Мешканці Нью-Джерзі підлягають 6%-му податкові

ДОРОГІ ЗЕМЛЯКИ! ХОЧЕТЕ МАТИ СПОКІЙНУ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕНУ СТАРІСТЬ — ВСТУПІТЬ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ!

Пам'яті історика Василя Омельченка

(1923–2002)

30 грудня 2001 року відійшов у вічність, на 78-му році життя, д-р Василь Омельченко, колишній президент Української Вільної Академії Наук у США, член управи УІТ і Редакційної колегії „Українського історика", колишній голова Наукової ради при СКВУ, довголітній член Політичної ради УКК, засновник і перший голова Головної управи Спілки Української Молоді в Америці, член різних громадських установ.

Останні 40 років покійний присвятив розбудові українського наукового життя в УВАН, зокрема академічного архіву.

Тут лише коротко можемо згадати про його життєвий шлях і діяльність – з надією, що в майбутньому появиться джерельне дослідження про заслуженого будівничого української культури в діяспорі.

Василь Мусійович Омельченко народився 22 червня 1923 року в старій козацькій родині на Чернігівщині. Середню освіту закінчив в Україні в 1941 році, а після Другої світової війни, в 1945 році розпочав студії історії в УВУ в Мюнхені, які закінчив в 1949 році зі ступенем магістра філософії. В тому році виїхав в Америку, де став засновником і першим головою Головної управи Спілки Української Молоді в Америці. Водночас Василь Омельченко працював під керівництвом проф. О. Оглоблина над дисертацією про життя і діяльність Григорія Андрійовича Полетики, відомого українського діяча й історика другої половини XVIII століття, за яку у 1958 році здобув докторат УВУ з високою оцінкою summa cum laude.

Невдовзі починає студіювати бібліотекознавство в Колюмбійському університеті, в 1961 році одержує ступінь магістра бібліотечних наук. Відтоді в бібліотеці коледжу Гантер в Нью-Йорку керує відділом комплектування славіністичної колекції, а згодом отримує звання надзвичайного професора (1966) і стає директором Архіву в цьому престижевому коледжі. У 1955 році д-р Омельченко розпочав свою працю в УВАН, як науковий співробітник Історичної секції, згодом (1968) був номінований членом-кореспондентом Академії, а в 1972 році стає дійсним членом. В Академії займав пости наукового секретаря, генерального секретаря, першого екзекутивного віце-президента, директора бібліотеки і архіву, в 1995–1996 році був діючим президентом Академії.

В Українському історичному товаристві д-р Омельченко був членом управи, головою Контрольної і Номінаційної комісій і членом Редакційної колегії „Українського історика".

Незважаючи на хворобу, до останніх місяців він брав участь в праці УВАН. Тут треба щиро подякувати його дружині пані Олені (з дому Корсун), яка останніми роками повністю присвятила своє життя хворому.

Коротко про науково-дослідну працю покійного. Як зазначав проф. Олександер Оглоблин, найважливіші наукові праці проф. В. Омельченка присвячені визначному в історії України XVIII–XIX ст. родові Полетик, зокрема Григорію А. Полетиці, українському історикові й політичному діячеві другої половини XVIII ст., й Петрові І. Полетиці, російському амбасадорові в США в першій половини XIX ст. Другою ділянкою його дослідів була українська історіографія і біо-бібліографія. Історик публікує статті, присвячені О. Оглоблину, Н. Полонській-Василенко. Починаючи з 1970-их років, приділяє спеціяльну увагу Дмитрові Дорошенкові. За порадою проф. Олександра Оглоблина, він плянував підготовити двотомний збірник наукових праць Дмитра Дорошенка і його бібліографію. Разом з проф. Оглоблиним готував до друку „Акти української державности", які, на жаль, досі не появилися. Василь Омельченко також був редактором наукових видань. За його редакцією появився „Збірник на пошану проф. Олександра Оглоблина" (УВАН, 1977) і найвидатніша монографія Дмитра Дорошенка „Гетьман Петро Дорошенко" (УВАН, 1985). В рукописі залишилися деякі важливі праці, зокрема біобібліографія Дмитра Дорошенка, бібліографія Наталії Полянської – Василенко та інші. Свій архів і бібліотеку історик передав УВАН.

На нашу думку, видання недрукованих і друкованих праць історика Василя Омельченка буде тривалим відзначенням його пам'яті. Віримо, що УВАН і родина покійного допоможуть спільно поставити цей тривалий пам'ятник його наукової діяльності і творчості.

Любомир Винар

Помер св. п. Юрій Гвоздулич

ВІННІПЕҐ, Канада. – Неждана вістка сколихнула українською громадою: про те, що 3 січня 2002, року проживши 82 роки, відійшов у вічність колишній воїн „Карпатської Січі" Юрій Гвоздулич.

Він уродженець Закарпаття, до Канади прибув після Другої світової війни, поселився у Вінніпезі, де включився у громадську працю. Був довголітнім провідним членом ОУН, членом президії Комітету українців Канади, Українського національного об'єднання Канади, Української стрілецької громади в Канаді, Українського визвольного фонду, Фундації ім. О. Ольжича, довголітнім головою дирекції Української кооперативи „Калина" у Вінніпегу, членоом проводу Братства карпатських січовиків та інших українських і канадських організацій.

Похоронні обряди були відслужені 9 січня 2002 року в катедрі святих Бологимира і Ольги, похоронений на цвинтарі Всіх Святих у Вінніпезі.

Залишив у смутку дружину Олександру, дочку Ларису і сина Бориса, на Закарпатті п'ятьох сестер і двох братів з родинами.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ВОЛОДИМИР МАТУЛЕВИЧ член УНС Відд. 45 Т-ва ім. „Любов" у Філядельфії, Па. Помер 27 листопада 2001 р. на 78-му році життя. Нар. в 1923 р. у Бережанах, Україна. Залишив у глибокому смутку дочку Марію і внуків. Похорон відбувся 3 грудня 2001 р. на цвинтарі св. Марії у Факс Чейс, Па.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

Д-р АТАНАС (НАСЬКО) СЛЮСАРЧУК член УНС Відд. 174 Т-ва Пласт в Дітройті, Миш. Помер 6 грудня 2001 р., на 93-му році життя. Нар. в Станиславові, Україна. Залишив у глибокому смутку дружину Зірку, доньку Аню, сина Марка. Похорон відбувся 10 грудня 2001 р.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

ФРАНК МАУС член УНС Відд. 63 Т-ва Січ у Форд Сиґі, Па. Помер 14 грудня 2001 р. на 74-му році життя. Нар. в 1927 р. в Армстронг Каунті. Членом УНС став в 1960 р. Залишив у глибокому смутку дружину Ділон, синів Франка, Ричарда і дочку Карен. Похорон відбувся 17 грудня 2001 р. на цвинтарі св. Марії у Форд Сиґі, Па.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

АННА БУГАЙ член УНС Відд. 39 Т-ва „Українська Січ" в Сиракюзах, Н.Й. Померла 19 грудня 2001 р. на 77-му році життя. Нар. в 1924 р. в Херсоні, Україна. Членом УНС стала в 1978 р. Залишила у глибокому смутку чоловіка Володимира, дочку Марію і сина Петра, внуків і правнуків. Похорон відбувся на цвинтарі св. Івана Хрестителя в Сиракюзах, Н.Й.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

ПЕТРО ЯРЕМЧУК член УНС Відд. 173 Т-ва св. Володимира у Вілмінґтоні, Дел. Помер 29 листопада 2001 р. на 82-му році життя. Нар. в 1919 р. у Вілмінґтоні, Дел. Членом УНС став в 1937 р. Залишив у глибокому смутку сестру, двох братів і дальшу родину. Похорон відбувся 4 грудня 2001 р. на цвинтарі Всіх Святих у Вілмінґтоні, Дел.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

ПАВЛО БУРЯК член УНС Відд. 63 Т-ва „Січ" у Форд Сиґі. Помер на 88-му році життя. Залишив у глибокому смутку брата. Похорон відбувся 10 січня 2002 .

Вічна йому пам'ять!

Секретар

ПАВЛІНА МАМРИЧ член УНС Відд. 102 Т-ва свв. Петра і Павла в Клівленді, Огайо. Померла 22 січня 2002 р. на 78-му році життя. Нар. в 1924 р. в Клівленді, Огайо. Членом УНС стала в 1942 р. Залишила в глибокому смутку племінницю. Похорон відбувся 26 січня 2002 р. на цвинтарі свв. Петра і Павла в Пармі, Огайо.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

ДЖІН НИКІЛЬЧУК член УНС Відд. 439 ім. Е. Коновальця. Померла 7 січня 2002 р. на 69-му році життя. Нар. в 1932 р. у Вінніпеґу, Канада. Членом УНС стала ва 1973 р. Залишила в глибокому смутку чоловіка Ніка, синів і дочку. Похорон відбувся 10 січня 2002 р. на цвинтарі св. Володимира в Оквіл, Онтаріо, Канада.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

СТЕНЛІ ЯКИМОВ член УНС Відд. 107 Т-ва свв. Петра і Павла в Клівленді, Огайо. Помер 23 грудня 2001 р. на 85-му році життя. Нар. в 1916 р. в Лейквуді, Огайо. Членом УНС став в 1934 р. Залишив у глибокому смутку племінників і племінницю. Похорон відбувся 28 грудня 2001 р. на цвинтарі свв. Петра і Павла в Пармі, Огайо.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

КАТЕРИНА СТЕФАНОВИЧ член УНС Відд. 452 в Іст Чикаго, ІН. Померла 23 грудня 2001 р. на 84-му році життя. Нар. в 1917 р. в Польщі. Членом УНС стала в 1959 р. Залишила в глибокому смутку трьох синів, двох дочок і внуків. Похорон відбувся 27 грудня 2001 р. на Mount Carmel Cemetery в Fairview Heights, IL.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

ЯРОСЛАВ ЛУЖНИЙ член УНС. Помер 13 грудня 2001 р. на 86-му році життя. Нар. в 1915 р. в Станіславові, Україна. Залишив у глибокому смутку дружину Катерину, дочку, зятя і внуків. Похорон відбувся 21 грудня 2001 р. на цвинтарі у Whitestown, NY.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

ВОЛОДИМИР ЗАХАРІЙ член УНС Відд. 175 Т-ва св. Миколая в Дітройті. Помер 21 грудня 2001 р. на 73-му році життя. Нар. в 1928 р. Станіславові, Україна. Залишив у глибокому смутку дружину Олю, дітей Богдана, Ореста і Олю. Похорон відбувся 24 грудня 2001 р. на Holy Sepulchre Cemetery в Southfield, MI.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

В ПАМ'ЯТЬ
МОГО НАЙДОРОЖЧОГО МУЖА

бл. п.

ОСТАПА ЗАХАРКОВА

я зложила значну пожертву
на
виховання українських священиків
редемптористів у Львові, Україна
на руки Владики Михайла Вівчаря ЧНІ
в Чикаго, Іл.

Дружиа ІРИНА

П О Д Я К А

У неділю, 1 квітня 2001 р., Господь покликав до вічного життя нашого найдорожчого ЧОЛОВІКА, БАТЬКА і ДІДА

бл. п.

д-ра мед.

АНАСТАСІЯ СВЯТОСЛАВА ҐОРЧИНСЬКОГО

Похорон відбувся в четвер, 5 квітня, з української католицької катедри св. о. Миколая на парафіяльний цвинтар у Чикаґо.

В часі затяжної недуги Покійного та після його смерти відчули ми тепло приязні наших рідних, пpятелів і знайомих, що було для нас бальзамом на рани серця, коли поволі гаснуло життя такої дорогої нам людини, а з тим і надія на виздоровлення.

Цією дорогою складаємо прилюдну подяку Преосвященному Владиці Іннокентієві, ЧСВВ, за відслуження Парастасу, Панахиди, похоронної св. Літургії та запечатання гробу на цвинтарі, як також усім священикам за співслужіння в похоронному заведенні й у катедральному храмі, а це: отцеві митратові Ярославові Свищукові, о. митратові Іванові Кротцеві, о. Богданові Налисникові, о. Миронові Панчукові, о. Володими-рові Гудзанові, о. Петрові Свідрунові, о. Володимирові Мельникові. Дякуємо о. дияконові Михайлові Городиському за спів під час відправ.

Щира подяка о. Я. Свищукові за уділення св. Тайни Оливопомазання і за відвідини в шпиталі, як також отцям Б. Налисникові і Валерієві Кандюкові, що були останніми, з якими Покійний ще розмовляв у лікарні.

Сердечне спасибі шановним Колеґам, членам УЛТПА, Друзям, членам Братства Дивізийників, що своєю присутністю на похоронних відправах віддали останню шану Спочилому, а зокрема за зворушливі слова прощання щирому Другові, сьогодні вже також покійному д-рові Мирославові Харкевичеві і дорогій приятельці Орисі Гарасовській. До сліз торкнула нас присутність осіб, які після трудів далекої дороги вспіли тільки на похорон і зразу ж мусіли відлетіти до своїх обов'язків.

Дякуємо за похоронний спів катедральному хорові „Славута" під диригентурою о. диякона М. Городиського та співакам хору „Сурма".

Глибока вдячність за згадку про Покійного на радіопередачах катедри св. о. Миколая, „Недільні дзвони" собору свв. Володимира й Ольги, „Вечірня Трибуна" (інж. Л. Боднарові), „Українська Хвиля (В. і М. Климчакам).

Наша подяка похоронному заведенню Музиків за дбайливе пере ведення всіх справ, пов'язаних з похороном.

Від серця пливуче спасибі за молитви, слова і листи співчуття, за пожертви на св. Літургії, за квіти й за датки на різні громадські цілі.

КВІТИ ПРИСЛАЛИ: родина Барба; д-р Алекс Берест; родина Білоусів; родина д-ра Северка Гривнака; Ітя Харкевич-Дзюк з родиною; родина д-ра Ярослава Панчука; родина д-ра Юрія Стасули; д-р Мирослав і Оленка Харкевичі; родини Чмолів і Мей; шпиталь св. Йосифа в Чікаґо; й Українське Лікарське Товариство Північної Америки, Відділ Ілліной.

ПОЖЕРТВИ НА СВ. ЛІТУРГІЇ ЗЛОЖИЛИ: Бабій Осипа; Берестянський, Роман і Лариса (2); Богатюк, Зенон й Оксана (2); Бойчук, Михайло і Марія; Бурдяк Антонія; Гаргай, Анна і Стефан; Ганкевич, Любомир і Міра (2); Данилюк,Орест і Христя (2); Дачишин Софія; Денеа Наталія; Деркач, Богдан і Наталія; Дикий Анна; Іванців, д-р Мирослава (2); Кекіш, Юрій і Романа (2); Кулик Агафія; Леник Анна (2); Іванюк Андрій; Німилович Оксана; Новак Люба; Мартиняк Ірина; Мацюрак Міра; родина Мельник; Мицак, Василь і Катерина; Палцан Леся; Плесканка Ангелина; Риндик Олена; Скуб'як Катерина (2); хор „Славута"; Щудло Анна (2); Юревич Марія; Юревич Оленка – р а з о м долярів 430.00, які, зі списком шановних Жертводавців, передано до парафіяльної канцелярії катедри св. о. Миколая.

ПОЖЕРТВИ НА ПОСТІЙНУ ЗГАДКУ У СВ. ЛІТУРГІЯХ у манастирях вислали: Марійка Данилюк; д-р Джозеф Мирфі; д-р Ліза Пільч.

ДАТКИ НА ГРОМАДСЬКІ ЦІЛІ ЗЛОЖИЛИ: Антонович, д-р Борис і Орися; Артюшенко, Ігор й Ірина; шпиталь св. Антонія в Рокфорд, Ілл.; Баран, Іван і Марія; родина Белкірус; Білоус, Богдан і Наталія; Білоус Мирослав; Боднар, Лев і Богдана; Бойчук Іван; Бородайко,Олександра й Марта; Боярська Софія і Вероніка та Адам Біґун; Бурачинський, д-р Ераст і Зірка; Бурдяк Орися; Верещак, Ярослав і Христя; Весоловські Олег, Йосифа й Софійка; Вигінний, д-р Петро і Віра; Вульчак Сесилія; Ганкевич, Ярослав і Марія; Гарасимів Роксоляна; Ґарасовська Орися; Ґарасовський, Остап й Іванна; Гладка Орися; Глущенко, Микола і Фріда; Голіян, Михайло і д-р Оксана; Городиська Іванна; Городиська Михайлина; Городиський, Орест і Дарія; Григорчук, д-р Данило і д-р Христина; Григорчук, Дмитро і д-р Наталія; Гром'як Марія; Ґаврик, Тарас й Ірина; Ґоевич Ольга; Данилишин, д-р Ярослав і Ксеня; Демус, д-р Филип і Володимира; Демус, д-р Марко й Ірина; Деркач, Іван і Люба; Дзюк, Роман й Ольга; Дикий Дана; Джулинська Віра; Дорожинська Марія; Дутко, Володимир і Тирса; Дурбак, Андрій й Мотря; Еляшевський, Андрій і Віра; Забросько Ольга; Зацухна Ольга; Заяць Діня; Заяць Роман; Зварич, Іван й Ангелина; Іванишин, Іван й Ярослава; Іванів Наталія; Іванчук Аза; Канафоцька Лідія; Карачевська Галина; Кашуба, д-р Остап і Юлія; Кекіш, Юрій і Романа; Климкович, Любомир і Люба; Кокодинський, Андрій і Люба; родина Кокодинських; Кокорудз Юлія; Коломиєць, Анатолій і Люба; Коломиєць, Андрій і Зірка; Кочій Стефанія; Кравців, Юрій і Оксана; Кузик Нюта; Кузич Неоніля; Кузич, д-р Юрій і Таня; Куляс, Олег і Наталія; Куляс, Ярослав і Марія; Кульчицька Софія; Куріца, д-р Юрій і Арета; Куріца Ґерієта; Кучер Ксеня; Лапичак-Бах Аріядна; Лисейко, д-р Іван і Михайлина; Литвинишин, Осип і Зена; Литвинишин, Юрій і Галя; Личик, Святослав і д-р Неоніля; Ліськевич, Уляна; Логаза Марія; Луцишин Надія; Люшняк, Микола й Ольга; Маркевич, Ростислав й Ірина; Маркусь, д-р Василь і д-р Дарія; Марчук Анна; Марушка, Микола і Марія; Масник Наталія; Матвіїшин, Ігор і Оленка; Матвіїшин Пелагія; Матвіїшин, Юрій і Ліда; Мельник Андрій; Мельник Оксана; Менцінський, Іванг і Дарія; Миськів, Юрій і Маруся; Мицик Ірена; Мицик, Йосиф і Наталія; Мрочко-Калимон Ольга; Ненадкевич, Микола й Діонізія; Огаренко Іван; Ожа, Юрій і Марта; Орлич, Михайло й Хрістль; Павлюк, Борис і Ніля; Панчук, д-р Ярослав і Ярослава; Петриків, Андрій і д-р Христина; Печенюк Соня; Пілецький, Марко і Ліда; Попович, д-р Петро й Ірина; Притоцька Іванна; родина Прогній; Проців Ярослава; Пундій, д-р Павло й Орися; Роман Т., д-р Ілля й Софія; Ріпецький, д-р Андрій і Рута; Ріпецький, д-р Модест і Марія; Рошкевич, Роман і Оля; Савин Олександра; Савка Ляриса; Савоя, Ел і Христя; Скуб'як Ігор; Скуб'як, Олег і Люба; Смик, Ростислав і Марічка; Сосенко Галя; Сосенко, д-р Юрій і Мотря; Стадник, Святослав і Марта; Стасула, д-р Юрій і Ірина; Стельмах, д-р Зеновій і Оксана; Степанів, Михайло і Галя; Стрільчук, Стефан і Марія; СУА, 22-й Відділ у Чікаґо (збірка від членок); Окружна Управи СУА; Ткачук, д-р Богдан і Орися; Ткачук Ірка; Ткачук Ліда; Ткачук, д-р Роман і Марія; Трощук Віра; УККА, Відділ Ілліной; Фаріон Ярослава; Фединяк, д-р Володимир і Ореста; Ференцевич Роман; Ференцевич, Юрій і Христина; Филипович, Нестор; Філюс Нестор; Фішер-Слиж, д-р Марія; Хариш Анастазія; Хариш, Михайло і Марта; Харкевич, д-р Мирослав і Оленка; Хрептовська Віра; Цьолко, Адріян і Христя; Чачор, Микола і Ліда; родина Чичулів; Чмола Ольга; Чуба Наталка; Юринець Юліян; Яворський, Тарас і д-р Тереса; Янчишин Галя; Яримович, Юрій і Ореста; Яросевич, Мирон і Дарія; Ястрембський, д-р Володимир і Евстахія; Яхторович Романа.

ГРОШОВІ ПОЖЕРТВИ РОЗДІЛЕНО ТАК:

Українська Богословська Академія у Львові	дол. 4,565.00
Фундація „Побратими"	545.00
Пласт в Україні	500.00
На цілі Союзу Українок Америки	490.00
Жертвам повені на Закарпатті	400.00
Український Національний Музей – Чікаго	320.00
Фундація Українського Голодомору	200.00
„Вісті Комбатанта"	100.00
Р а з о м :	дол. 7,120.00

Ще раз найщиріша подяка! Нехай Вселаскавий Господь відплатить усім Своїми ласками!

Вдячна
Іванна Т. Ґорчинська
з родиною

ВІДЛІТАЮТЬ СІРИМ ШНУРКОМ ЖУРАВЛІ У ВИРІЙ

згадка в 40-ий день смерти

бл. п.

д-ра БОГДАНА-ЯНЬО-КРУКА

„МЕЛОДІЇ"

1-го лютого ц.р. відійшла від нас небуденна людина, великий патріот – син України, д-р Богдан–Яньо– Крук. Людина великого серця, кришталього характеру, незламної волі, життя якого згоряло у боротьбі та праці для свого поневоленого народу і України.

Бл. п. Богдан Крук-Яньо-„Мелодія" народився 10 вересня 1919 р. в селі Конюшки-Королівські, повіт Рудки. Студіював медицину у Львові. Будучи на 5-му семестрі медицини, на наказ ОУН, відходить в Перемищину розбудовувати мережу Українського Червоного Хреста при УПА. Очолює він там фармацевтичний сектор при обласному Проводі УПА. Брак відповідних ліків та медикаментів заставляють його опрацювати короткий підручник під заг. „Зела та їх пристосування", який послужив жіночій підпільній сітці ОУН інструктажем як збирати, сушити зела і лікувати ними хворих і ранених вояків УПА. З поновною окупацією наших земель большевиками в 1944 році наступила деяка реорганізація Українського Червоного Хреста (УЧХ), в наслідок чого бл. п. Богдан переходить на Лемківщину, де очолює референтуру УЧХ та рівночасно стає членом Штабу куреня УПА під командою к-ра Рена, виконуючи функцію курінного лікаря.

Мілітарна „Акція Вісла" польсько-комуністичного уряду проти УПА в 1947-му році заставила Головне Командування УПА під командою ген. Т. Чупринки вислати деякі відділи УПА в Західню Европу (Баварію) в пропагандивних цілях, між якими був і бл. п. д-р Крук „Мелодія". Віддаль того „Великого Рейду" – на 1000 км. група його подолала на протязі двох місяців від 1-го серпня 1947-го року, до 1-го жовтня 1947-го року. Втрат в людях вони не мали.

Проживаючи в Мюнхені, закінчив він там фармацевтичний факультет при УТГІ (Український Технічно-Господарський Інститут) в 1948-му році зі ступенем мгр. формації. В травні 1949 р. переїхав до США, де одружився з Мирославою Лазаревич 15 жовтня 1949 року у Вінніпезі, Канада. Після шлюбу переїжджають на постійно до Дітройту, де бл. п. Богдан працює у фабриці Форда, як звичайний робітник. З Мирославою мав двох прекрасних дітей, сина Тараса, який закінчив геологічний факультет зі ступенем магістра геології, і доню Любцю, яка закінчила малярські студії.

Після кількох років праці у Форда, бл. п. Богдан вписався на фармацевтичний факультет при Дітройтському Технічному Інституті (ДІТ), де нострифікує свій фармацевтичний диплом 1954 р. Після відбутої практики засновує свою власну аптеку в Гемтремку-Дітройт в 1956 році, яку 1957 року переносить до містечка Карлєтон у Мишигені.

Після розводу з першою дружиною Мирославою з дому Лазаревич у 1972 році жениться з вдовою по сл. п. В. Ласовським, знову Мирославою з дому Сенів, письменницею, драматургом, суспільно-громадською діячкою, яка має двох синів Левка і Жданка, які для бл. п. Богдана були гордістю задля їх великого патріотизму до України, і їх синівської любови до нього.

Проживаючи в Карлєтоні попри фахову працю віддається суспільно-громадській і науковій праці. У 1968 році захищає докторську працю під заголовком „Стабілізація екстрактів", а в 1970 році захищає габілітаційну працю „Антиепілептичні ліки". Після одержання наукового ступеня доцента, професорська Рада при УТГІ іменує його на звичайного професора фармацевтичного факультету, як рівночасно припоручає виконувати функції декана фармацевтичного факультету при УТГІ. В тому часі, за порадою д-ра Евгена Вертипороха, опрацьовує велику наукову працю під заголовком „Органічна Хемія Фармацевтичних Препаратів" на 500 сторінок машинопису. Найбільшим його успіхом на тому полі було проведення у Львові 1994 року 1 Конгресу Світової Федерації Українських Фармацевтичних Товариств при співпраці Львівського Медичного Інституту, на якому то Конгресі вибрано його головою СФУФТ.

У 1992 році переселюється настало до Воррен-Дітройт, щоби бути разом із українською громадою і працювати для неї, вже як емерит.

Попри наукову працю багато уваги присвячує політично-громадській ділянці, як: голова Головної Управи Товариства УПА ім. ген. хор. Т. Чупринки в Америці, голова відділу Т-ва УПА у Дітройті, голова УККА – відділ у Дітройті, голова наукового Товариства ім. Шевченка, відділу в Дітройті, секретар Світового Українського Визвольного Фронту – де мав він можливість працювати для української Визвольної Справи. Став він ініціятором і першим головою Фонду Оборони України.

З відновленням нашої Держави, відвідав Україну в 1992 році, де під час святкування 50-ліття УПА в Палаці Культури в Києві, мав шану від імені всіх вояків УПА виголосити головну промову.

Панахиду по Покійному відправили в понеділок, 4 лютого о. Маріо Дацишин враз із Владикою УПЦ Єп. Александром Биковцем. У вівторок в церкві св. Йосафата у Воррен, Службу Божу відправив парох о. декан Василь Салковський, а до похоронних відправ попросив до співслужіння Владику Єп. Александра.

Тіло покійного Богдана Крука похоронено в четвер, 7 лютого на цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж. при участі родини і друзів УПА, від імені яких друг Лев Футала, голова Світового Братства Вояків УПА, та голова Головної Управи Т-ва Вояків УПА попрощав Його, та зложив співчуття опечаленій родині. Слово своє закінчив він: "Вояки не вмирають, вони тільки відходять! І Ти, Друже Богдане, лиш відійшов від нас як вояк України, але духом Ти завжди з нами, і ми дальше будемо йти разом!"

Побратими-друзі і громада попрощали бл. п. Богдана Крука, як батька родини, великого українського патріота, приятеля молоді, який не узнавав половинчастої праці, не знав егоїзму, який горів палкою любов'ю до свого народу, життя якого було взірцем посвяти для інших. Був Він прекрасним промовцем, не кривив душею, не узнавав бомбастики, бажанням якого було не ставати на п'єдесталь, радше сто-яти в тіні, називав речі своїми іменами, тому часто ставив крапки над „і", за що й „свої" Його не завжди любили, хотя в душі признавали Йо-му рацію.

Бл. п. Богдан Крук був вдячний Богові, за те, що мав Він можливість пройти цей важкий життєвий шлях повний всяких труднощів щасливо, а головно, що дав Йому ласку служити Україні на ДОБРО і СЛАВУ!

Вічна Йому пам'ять!

МИРОСЛАВ КАЛЬБА

За мову і зміст посмертних оголошень і подяк редакція не відповідає

З глибоким жалем повідомляємо, що з волі Всевишнього 10 березня 2002 р., відійшов у вічність наш найдорожчий і незабутній МУЖ, БАТЬКО, ДІДО, ПРАДІДО і БРАТ

бл. п.

ЯРОСЛАВ ГРИГОРІЙ СЕБАСТІЯН КРИШТАЛОВИЧ

нар. 27 листопада 1914 р. в Братківцях, Україна.

ПАНАХИДА відбулася в середу, 13 березня 2002 р., о год. 7-ій веч. у Holowchak Funeral Home, 5548 State Rd., Parma, OH.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ в четвер, 14 березня 2002 р., о год. 10-ій ранку в катедрі св. Йосафата, 5720 State Rd., Parma, OH.

В глибокому смутку залишилися:

дружина	– ЯРОСЛАВА
доньки	– ДЗВІНКА
син	– БОГДАН з дружиною МАРТОЮ
внуки	– ХРИСТОФОР з дружиною КЕЛЛИ
	– ГРИГОРІЙ з дружиною РЕБЕКОЮ
	– ВІРА з мужем СЕРГІЄМ
правнуки	– ЯРУСЯ і РОСТИСЛАВ
брат	– ІГОР з родиною.

Вічна Йому пам'ять!

КУРІННА СТАРШИНА 10 КУРЕНЯ УПС „ЧОРНОМОРЦІ" в глибокому смутку повідомляє, що наш улюблений член

бл. п.

ЧОРНОМОРСЬКИЙ ВОВК

ЯРОСЛАВ КРИШТАЛОВИЧ

„ШЛЯХТИЧ", ЧМ

відплив в останній рейд, 10 березня 2002 р., у Клівленді.

Опечаленій Родині й Залозі Озера Ірі складаємо найглибші співчуття.

В пам'ять Покійного можна складати датки на Фонд Розвитку Морського Пластування (ФОДОРОМП) на адресу: Volodymyr Pylyshenko, 1162 West Ave., Brockport, NY 14420. (Чеки на PLAST – CHORNOMORTSI).

КУРІННА СТАРШИНА

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями і знайомими, що з Волі Всевишнього, 3 березня, 2002 р., відійшов у вічність

бл. п.

ОЛЕКСАНДЕР ОДУЛЯК

нар. 10 грудня 1918 р. в Ражневі, біля Бродів

ПОХОРОНЕНИЙ за українським католицьким обрядом 7 березня 2002 р. на цвинтарі в Глен Спей Н.Й.

Залишив у глибокому смутку:

сина	– ІВАНА з невісткою ГАЛИНОЮ
доньку	– МАРІЙКУ з чоловіком ОРЕСТОМ СЛУПЧИНСЬКИМ
внуків	– ТАРАСА з дружиною РОМОЮ
	– ОЛЕКСАНДРУ з чоловіком ТАРАСОМ ПЕТРЕНКОМ
	– МОТРЮ з чоловіком МАРКОМ ШУГАНОМ
	– ТАМАРУ з чоловіком ПАВЛОМ ШЕЛТОНОМ
	– ОЛЕГА
правнуків	– ЕЛЕНУ, РУТУ, ІГОРА, ЛАРИСУ і ОМЕЛЯНА

та ближчу і дальшу родину в США і в Україні.

Просимо про молитви за спокій душі Покійного.

Вічна Йому пам'ять!

У світлу пам'ять дорогої

СТАХИ МІЛЯНИЧ

товаришки і приятельки молодих літ, складаємо 100 дол. на нову Греко-Католицьку церкву свв. Петра і Павла в м. Стрий, Україна.

ЦЕСЯ ДИБАЙЛО і МАРІЙКА КУПЧИНСЬКА
з дому ЮРКІВ

Ділимося сумною вісткою, що 9 березня 2002 р. у Філядельфії відійшла у вічність на 74-му році життя, ДРУЖИНА Евгена Сарахмана

бл. п.

ПАТРИЦІЯ МЕЙ САРАХМАН

нар. 26 вересня 1927 р.

ПОХОРОН відбувся 15 березня 2002 р. на українському католицькому цвинтарі у Факс Чейсі, Па.

У смутку залишилися:

муж	– ЕВГЕН САРАХМАН
дочка	– ДАЯНА
син	– СТЕФАН з родиною
брат	– ВОЛОДИМИР з дружиною

та ближча і дальша родина .

Вічна Її пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що з волі Всевишнього, несподівано, 8 березня 2002 р. відійшов у вічність на 69-му році життя, у Львові

бл. п.

ЮРІЙ ЛАСОВСЬКИЙ

директор Оперної Студії при Музичній Консерваторії у Львові.

Похоронений в родинному гробівці на Личаківському цвинтарі.

У глибокому смутку:

дружина	– ІРИНА
сестра	– ОКСАНА ЦИМБАЛА з родиною
брати	– БОГДАН і ОЛЕКСАНДЕР з родинами
родина	– СОНЕВИЦЬКИХ в Америці

ближча і дальша родина в Україні й Америці.

Вічна Йому пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що 27 лютого 2002 р., на 77-му році життя, відійшов у вічність дорогий ЧОЛОВІК, ТАТО і ДІДО

бл. п.

СТЕФАН КУЛИНИЧ

нар. 2 березня 1924 р. в с. Солець, Дрогобич, Україна.

ПАНАХИДА була відправлена 1 березня 2002 р. в Hempstead Funeral Home, Hempstead, NY.

ПОХОРОННІ відправи відбулися в суботу, 2 березня 2002 р., в українській католицькій церкві св. Володимира, а відтак на цвинтарі св. Духа в Гемптонбургу, Н.Й.

У глибокому смуткцу:

дружина	– ГАЛИНА
доньки	– ДАРІЯ
	– ІРЕНА з мужем ІВАНОМ
внуки	– ХРИСТИНА, АНДРІЙ

та ближча і дальша родина в Україні і Канаді.

Нехай спочиває в Бозі.

В 40-ий ДЕНЬ СМЕРТИ

буде відправлена **СЛУЖБА БОЖА**

в суботу, 6 квітня 2002 р., о год. 9-ій ранку

в українській католицькій церкві св. Володимира в Hempstead, NY.